HERCVLES PIOCHYMICVS

PETRI IOANNIS FABRI,
DOCTORIS MEDICI, AC
Philoſophi Monſpelienſis, Philochymici Caſtrinouidarenſis.

IN QVO PENITISSIMA, TVM MORALIS PHILOSOPHIÆ, tum Chymicæ artis arcana, laboribus Herculis, apud Antiquos tanquam velamine obſcuro obruta deteguntur, & obuia fiunt & clauſa omnia Philochymicis reſerantur.

TOLOSÆ TECTOSAGVM,
Apud PETRVM BOSC Bibliopolam.

M. DC. XXXIV.

EMINENTISSIMO CARDINALI DVCI DE RICHELIEV.

XPECTAVIT Chymicorum turba Piochimicum hunc (VIR EMINENTISSIME) at noluit in lucem prodire, quin prius Gallia monstris quibus deuastabatur, ab Hercule suo liberata fuerit, & meritò quidem, cum Te salutandum habuerit, nec tanto poterat dignari honore, cum Theseum ageres

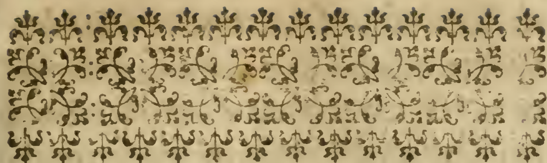
& Herculi nostro inseruires , ad hoc insigne & in æternum memorabile facinus absoluendum. Non erat tibi locus vllus Musas inuisendi, etsi verus earum Apollo ab omnibus sis iudicatus: jacebat Chelys intensa, ac omni musico ornatu destituta: Pharetra & Arcus eminebant ac nitebant, vt pote Galliæ, & Herculi nostro perquam necessaria, vt Pytho ex Diluuij Gallici putredine ortus tandem interficeretur, & euanesceret.

Expectauit diutissimè Gallia, hoc supracœleste auxilium quod prudentiâ insigni tua, & virtute directum ac conductum tantæ fuit toti Galliæ vtilitati, quantæ ab vllo alio esse nunquam potuit. Te iure ergo merito proclamat Gallia patrem, tutorem, conseruatorem, ac eius renouatorem. Nec vllus tibi inuidet insigne hoc nomen & eloquium nisi qui prius malus sit, aut in Regem, aut in Religionem malè affectus: hoc noster tuúsque

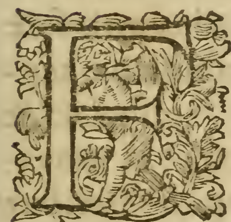
ipſemet Hercules palam loquitur & in intimo cordis ſui clamat tota Gallia: At non ſolum Gallia, ſed etiam Italia fatur, quin imò & tota Europa, imò & totus orbis, te hominibus omnibus tantum præcellere ſentit, quantùm & Gallia ipſa, regnis alijs eminere ſolet. Eminet Gallia te ipſo producto, & tu ipſe emines Gallia à te ipſo eſfloreſcente · floret Gallia Armano, & Armanus Galliâ floret, floreant ergo in perpetuum ambo, & abſit ab his perpetua Rhamnuſidis ira, vt Aureum viuant ſæculum. Ob quam rem Piochymicus hic meus Hercules genubus aſtat tuis, vt magnitudine, & eminentia tua, quicquid proculloſi erit & tempeſtuoſi procul ab illo eliminetur. In aprico ſic erit, & à liuidis zoilorum linguis omnino vindicatus. Magnum quod in eo eſt, ineſt & certe maximum, cum inſit totius naturæ nucleus, tibi ſoli cuſtodies: Non enim magna vulgo decent, ſed

magnis magna inseruiunt. Itaque cum magnus sit Hercules, quæ decent illum insequitur, imò quæ gloriam eius, ac famam promulgant ac propagant insectatur & ambit. Ideo non debuit nec potuit sub maiori quam sub tua quiescere vmbra hic Hercules: cui si Theseum te præbeas: Nec enim Herculem sine Theseo videre licet, heroica, & Hercule digna erunt eius opera, & monstra facilè diuincet, quorum spolia templo gloriæ tuæ appendenda censet, tanquam sub insigni & illustri nomine tuo, sibi vendicata. Vale (VIR EMINENTISSIME) *& viue tibi, tuisque ac Galliæ, donec sol occasum nesciat vllum. Castrinouidarij pridie Calend Nouembris anni.* M.DC. XXX. *qui fœliciter & ex voto excurrat annus obsequij mei auspicio insignis.*

PETRVS IOANNES FABER
Doctor Medicus

PHILOCHYMICIS LECTORIBVS PRÆFATIO.

ABVLAS Antiquorum quamplurimi hominum non infimæ eruditionis & doctrinæ aniles existimarunt nugas, & ad otij blandimentum humani excogitata figmenta: deponant quæso ex animis hanc sententiam & opinionem, quæ opusculo isto tractantur, & declarantur erroris aut saltem non rite ponderatæ sententiæ conuincunt eos omnes qui hęc opinantur.

Nihil apud antiquos secretius

abſtrusíuſque fuit, ac penitioris doctrinæ, quàm quod fabulis deſcriptum eſt: quamuis enim ſcribant Authorum grauiſſimorum permulti, nihil debere eſſe in Philoſophia commentitijs fabellis loci, nihilominus antiquitus hoc non obſeruatum eſt, ſed penitus violatum: Philoſophiæ ſiquidem ſecreta abſtruſiora, Theologiæ naturalis arcana altiora, & Chymicæ artis ferè omnia pulchriora, fabularum tegmine tanquam puluere obuelata & operta fuere, ne omnibus propatula fierent & a fungi hominibus tanquam à brutis, pecudúmque voracibus dentibus vindicarentur.

Quod neotericorum Authorum iam multi, per quam optime ſubolfecerunt, & varias, eáſque perutiles & eruditas poſteris reliquerunt harum fabularum explicationes, tum vt Philoſophiæ moralis arcana, & Theologiæ naturalis

myſteria quædam graphicè depicta nobis oſtenderent, tum vt etiam Chymicam artem veterem & antiquatam fabularum technis deuolutis & explicatis, nobis nouam ac recentem depingerent: hoc Maierus doctiſſimus & mirificus author, ingenio grandi, capaci, & per omnes artes diffuſo, Neotericorum primus nobis tradidit, explicatis permultis antiquorum fabulis circa Chymicam rem faciendam.

Nullus tamen adhuc Herculeos ſuſcepit labores enodãdos & quid in ipſis occultum & abſtruſum ſit Chymicæ artis & moralis Philoſophiæ, diffusè, minutim ac digeſto ordine pertractauit. Primus ego omnium hunc mihi elegi laborem, Herculeum forſan mihi, & humeris meis impar onus, cuius pondere quicquid anteactis & in lucem editis operibus meis laudis, hono-

tis, & gloriæ consequutus sum, suffocabitur, & extinguetur: altum enim sapere velle socordis est animi, nî præpetibus innitatur pennis.

Ænigmata hæc antiqua, & gryphos obscuros & sphynges dissoluenti opus est Oedipo coniectore, ego autem potius Dauus sum quam Oedipus: Itaque si non respondeat ingenij mei conatus ænigmatum intricatæ amplitudini, nescio verè vnde mihi sint excipiendæ leuitatis ingenij mei excusationes, nisi diem iuris naturæ dicam, vt reddat rationem, cur acuminis non mihi magis concederit vt omnibus esse possem delitijs, cordi & amori: quicquid enim est mihi facultatis, gratiæ, veneris, leporis, eloquij, & eiusdem acuminis, Philochymicis libenter omnibus trado, Misochymicis verò si possem nollem ita facili & explicato animo loqui, stul-

tum enim eſt aſinis præbere lactucas, quibus ſufficiunt cardui.

Ipſi ſiquidem vilipendunt & nauci habent hæc arcana quia pretium eorum & pondus ignorant, Gallo ſimiles Æſopico, qui margaritam pretioſam, & prægrandem inter fimeta repertam, grano tritici commutauit & prætulit, ita Myſochymici ſi quid inueniant rariſſimi pretij, inter veterum parietinas antiquatas, & caducas, quod luminis & ſplendoris Chymici afferat nitorem & radium, ipſi poſtponunt tricis Peripatheticis eaque ſola Peripathetica laudant inuenta, & cœlo extollunt, quamuis forſan non rectè capiant, quantâ ſint laude digna: laudant quia multi cœlo ipſo beant, non quod ipſi compotes ſint & capaces ponderis Peripatheticorum laudis, pecorum gregis & auium glomeratarum inſtar, quò primæ tendunt, ſequun-

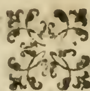
tur & vltimæ, etsi nesciant quò tendant & iter inuium videant.

Si ipsis Misochymicis ænigmatum cortices & callos obduros præbere mihi fas esset, & Philochymicis eorumdem ænigmatum succos dulces mel ipsum & saccharum, nullo pacto ambigendum est, quin id ex calamo meo extorquerem: sed quod Philochymicis documento est, Misochymicis nequit esse socordi grypho, nisi fatali quodam ordine id contingat ac serie rerum diuersà, qua quod vni est prudentiæ, alteri vesaniæ est, id in succo melancholico prælucet, & in ipso vino manifestum est, hæc duo prudentiam, sapientiam, & ingenij acumen in multis augent, in alijs verò quamplurimis stultitiam multiplicant, & socordiam sopitam refocillant.

Chymica hæc inuenta possent pari rerum naturalium effectu ami-

cis & Chymicæ artis alumnis esse mentis & ingenij ornamento, cæteris verò (quos odi tanquam prophanum vulgi lutum & excrementum) labori & maniæ : quicquid inde oriatur & contingat non moror, placere omnibus in votis est, & solem qui omnibus lucet, imitari volo, etsi luminis tantùm, & vtilitatis non mihi arrogare fas sit: Qualecúmque tamen & quantum sit lucis, & exiguæ vtilitatis, hilari fronte, expanso corde, brachijs extensis, liberá manu, dare, profundere, imò proijcere cupio, vt omnes, hoc ex fonte Chymico hauriant quidquid est opus ad hominis vitam, seu potius humanam calamitatem leuibus his fulcris aliquatenus statuminandam & focillandam. Sunt enim styli dicendi duo dispari moralitate diuersi, quibus frui poterit Lector, ad miserias vitæ demulcendas, etsi scribendi facilem & intel-

ligibilem dicendi facultatem ex animo meo deponendam consuluere amicorum permulti, in odium & pœnam Misochymicorum, nihilominus semina Chymica campis Spagyricis diffundere ac spargere non desinam, nec rapacium auium pertimescam gulam & rostrum, nec enim propter auiculas seminio parcendum, sat erit messis vt tandem ea maturescente ac collectâ, Hermetis omnes alumni congaudeant ac lætentur.

AD AVTHOREM
HERCVLIS CHYMICI
Epigramma.

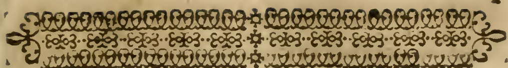
Amphytrioniades quamuis prostrauerit arcu
Monstra Cleonæis perniciosa plagis.
Thermodoontæum quamuis superauerit Agmen,
Et rabidas Getico cùm Diomede feras:
Denique laudisonum factis impleuerit orbem,
Et tulerit merito nomina clara polo.
Par tibi laus, ô docte FABER, nam tollit vterque
Lethiferum variâ nobilis arte malum:
Sed fallor, magni num maior gloria FABRI?
Ille necis caussam sustulit, iste necem.

IAC. OVRADOV.

V. C. PETRO IOANNI FABRO CHYMICORVM Principi, in ſuum Herculem Chymicum.

Victor ſubactas jactet Alcides feras,
Iactet Tyrannos morte mactatos truci
Et ſæua lernæ monſtra numeroſum malum,
Aut Sulphuratos regis inferni lacus:
Vicisſet illum dura Parcarum colus
Et triſte fatum, nî ſuæ magnus Parens
Qui fulminanti concutit mundum manu,
Dediſſet aſtra proli & immeritas domos:
Sed ecce majus: Chymica Doctus FABER
Superauit arte ſæua morborum mala,
Et quidquid atra corpus infirmat lue,
Ipſamque docuit artibus mortem mori.
Sic ſempiternis laudibus cœlum petit,
Sic doctus altum vincit Alcidem FABER
Ars tribuit iſti, quod tribuit illi genus.

Ioannes Ouradou Conſiliarius Regius in Præfectura Lorigenſi, hoc carmen Iambicum in perpetuum beneuolentiæ & obſeruantiæ ſymbolum appoſuit.

HERCVLES PIOCHYMICVS PETRI IOANNIS FABRI,

Doctoris Medici ac Philoſophi Monſpelienſis, Philochymici Caſtrinouidarrenſis.

EX IOVE SVMMO, ET ALCmena enatus Hercules adhuc puer, & in cunabulis jacens geminos angues à Iunone immiſſos elidens, quid Philoſophis tum Moralibus, tum Chymicis portendat ac præſagiat.

CAPVT I.

HERCVLEM verum & vnicum Chymicæ Artis ſcopum eſſe ad quem collimãt omnes Spagyrici fatẽdum eſt, tanquam ad huius artis veram Cynoſuram, ex qua ſola dependet eius tuta nauigatio: eâ obſcuratâ ac non lucẽte Syrtes & Charybdes euitari nequeunt: Ac vt aërem mundíque huius vaſtiſſimum ſpatium ſinè Hercule obſcurum, tenebroſum imò peſtilentem ac lethalem cenſemus, Hercules ſiquidem

Hercules ſcopus artis chymicæ.

est huius mundi Sol & Phœbus, aëris laus & gloria, vt connotat eius nominis etymon Ἡρακλῆς enim nihil aliud sonat, quàm aëris gloriam, vnde Sol verè dicitur Hercules, quòd sit aëris gloria, quæ tota sita est, in radijs & illuminatione Solis, cuius recessu, profunditate tenebrarum spiritus omnino vitæ occulitur. Hic autem Hercules apud Chymicos, non secus ac Sol apudmundũ, totam Chymicam illuminat ac exornat artem, est eius gloria, decus, ac ornamentũ: absque enim mundi spiritu qui ab omnibus antiquitatis Sophis Hercules dictus est, tanquam aëris vera & vnica laus ac gloria, manca est Alchymia, tenebris plena, ac lethali succo redundans, eo autem nobis oriente ac relucente præstò adest verus Hercules, Sol oculus totius vniuersi, monstricida; cùm quicquid sit monstri genus in tota rerum natura, sua innata ac naturali fortitudine ac robore, vincat & superet, vt iam iam clarum fiet ex enodata eius fabula.

Hercules quid significet.

Spiritus mundi Hercules dicitur.

Qui Herculis historiam poëticam callent, commentitiam nullo pacto existimabunt, sed mysterium occultum naturæ metallicæ, quod rugosa cortice fabularum techna, in publicum prodit, ne omnibus sit cognitum etsi omnibus sit obuium.

Herculis historia tota mystica est.

Quid enim à mendacio & commen-

to magis alienum esse potest, quàm quod oculis nostris assiduè subjicitur, & in propatulo omnibus est?

Alcmenam legimus Amphitryonis vxorem perpulchram, sed Regiæ majestatis crimine temeratam, consortem ac infidam coniugem, quæ dolo Mercurij versipellis Sosiam fingentis ac simulantis, & dolo ipsius summi Iouis Amphitryonis speciē suscipientis, tribus diebus integris vna sola nocte connexis Herculem concepit.

Si hæc fabula, otiosi esset Poëtæ cuiusdam commentum, & nulla mysteria naturæ secū reclusa coërceret, quid quæso posset excogitari impius, & breuibus gyaris & carcere dignius; quàm Deo ipsi probitatis ac pietatis authori stupra attribuere, fraudes ac dolos omnes, & quicquid est in humana imbecillitate pessimum, illi ipsi, quamuis summo bono ascribere! non est Poëtis tantúm sceleris imponendum, cum virtutis, ac pietatis sint fontes, scelera carpant, ac satyrico stylo persequantur: Nihilomin⁹ si hæc ita ieiunè interpretentur, vt sonant, ex fonte ipso virtutis & pietatis, vitium ipsum purum scaturiet & haurietur: nefas est, & quidem summum, hoc solúm, solo mentis conamine per vagos imaginationis nostræ loculos spatiari permittere. Virus omne in cortice est, virtus autem in

Poëtæ sub mēdacij cortice veritatem occludunt

intimis horum verborũ medullis certissimè latet, vt iamiam videre est, sequenti interpretatione, quæ duplici suo sensu, vno, moralem nobis philosophiam pandit, altero penitissima chymicæ artis arcana recludit.

Alcmena quid indicet moraliter. Alcmena mulierum robustissima, sic enim dicta est quod robore polleret, voluntas est humana, qua in rerum natura nihil fortius, hæc coniugali nexu intellectui humano, tanquam regi potentissimo, connexa est: *Iupiter quid indicet moraliter.* Iupiter Amphitryonem simulans, est diuina ac cœlestis inspiratio, quæ voluntati humanæ sub specie rationis & intellectus, *Amphitryo quid indicet.* qui est verus Amphitryo, maritali iugo se cõnectit, tandiúque immoratur, donec voluntas humana virtutem seu amorem diuinum concipiat.

Hercules & Iphiclus quid indicent. Et vt Alcmena gemellos concepit ac peperit, Herculem ex Ioue & Iphiclum ex Amphitryone; sic & voluntas humana concipit ac parit gemellos, amorem suiipsius ex intellectu, & amorem diuinum ex gratia, seu ex Ioue summo, qui vix enatus & in cunabulis adhuc vagiens, vitia habet elidenda, *Serpẽtes quid indicent ab Hercule elisi.* ac dolores superandos, qui à mundo tanquam à Iunone euincendi proponuntur.

Sosias quid sit. Sosias est sensus communis qui intellectui tanquam Amphitryoni obsequitur ac inseruit: hic seruus ab Ange-

lo custode nostro, tanquam à Mercurio summi Iouis assecla illuditur & illusionis illius cautela, voluntas nostra, nullatenus ab internis diuinæ inspirationis illecobris diuertitur, donec tandem amore diuino, tanquam alio Hercule prægnans fiat.

Tres illi dies ad Herculis conceptionem impensi quid sint.

Tres illi dies integri, vnica tantùm nocte copulati, qui ad progignendum Herculem fuerunt impensi, nobis indicant tempus diuturnum, ac longinquum, quod amori diuino progignendo impenditur; non enim subitò, & vnico ad Deum conatu, & elatione, amor ille diuinus, & Hercules perficitur,& completur;sed multis ac sæpe repetitis mentis nostræ diuinis cogitationibus, tamquam cœlestibus illecebris, ac basiolis, Herculem hunc concipimus, aduersùs quem illicò surgit Iuno, seu mundus ac Diabolus, qui veri Dei se germanum esse contendit, ac Herculi nostro magnopere inuidet, & mõstra quotidie illi debellanda proponit, ac obijcit.

Hæc est interpretatio, quæ moralem Philosophiam docet, viam cœlestem, ac beatam, qua vitiorum Syrtes æstuosas facile est effugere, & virtutis arduum iter, etsi salebrosum ingredi, ac terere pergratum est: sic enim solum Herculis demeremur nomen & gloriam, & apotheosi cælesti

donamur, poſtquàm monſtra omnia huiuſce mundi debellauerimus; non datur enim præmium certaminis, niſi his qui ſtrenuè certauerint, vicerint, brauiúmque virtutis retulerint.

Interpretatio verò, quæ chymicum Philoſophum ſpectat, alium ſenſum habet, nihilominus verum, ac certum, quo Chymicæ artis alumnis manifeſtatur principium artis, & Mercurius Philoſophorum indicatur, ex quibus materijs enaſcatur, & quid, cùm jam natus roboris præſtare debeat.

Alcmena chymicè quid, & Iupiter.

Alcmena ſi quidem terra eſt metallica, quę auro tanquam Amphitryoni nexu iugali connectitur: aurum enim Regum ſymbolum eſt; Iupiter amore Alcmenæ captus, eiúſque amplexus quæritans dolis ac technis ad hoc paratis, metallum eſt proprium ac peculiare, quod dolis & aſtutijs artis noſtræ, terræ metallicæ, ſeu Alcmenæ ſinubus inſinuatur, & permiſcetur, dúmque amœnis fruuntur amplexibus, Mercurius, ſeu argentum viuum, quod ſeruus Philoſophorum eſt, ſeruum Soſiam illudit, ſeu humidum primigenium auri diſſoluit, eiúſque ſpeciē ſic ſuſcipit, dum Iupiter & Alcmena ſimul coëunt, hoc eſt terra metallica noſtra prægnans fit, ac turgens humido copioſo & abundanti metallico, quod leuiſſima diſtillatione tempore partus

Soſias chymicè quid.

ſtillat in aquam albiſſimam fumoſam valde, & aëream quæ Herculis nomine decoratur, ob inſignes & potentiſſimas eius virtutes ac energias: cui ſtatim in ipſis incunabulis à Iunone immittuntur gemini ſerpentes ipſi elidendi, hoc eſt ſales gemini vnius & eiuſdem generis, & veri fratres immittuntur ipſi aquæ eius efficacitate cõterendi ac occidendi, à Iunone, ſeu à chymica arte, quæ vera Iuno eſt, diuitiarum ac veræ gloriæ Dea.

Hercules chymicè quid.

Serpentes ab Hercule eliſi, quid chymicè.

Iuno quid ſit chymicè.

Serpentes autem illi gemini, ſunt ſales ipſi metallici, qui ſol & luna dicuntur, ſeu frater & ſoror, qui nulla alia aqua interimi poſſunt, niſi autem putreſcant ac moriantur nullius ſunt momenti: dicuntur autem ſerpentes, quod vt ſerpentes terra enaſcantur, terra viuant, ac iuueneſcant, & variegata veſte induantur.

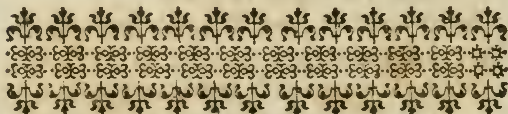
Nihil eſt in tota Chymica arte nomine ſerpentis & draconis frequentius, nullos tamen ars Chymica ſerpentes veros obtinet, ſed ſimulatos ac ſymbolicos, & horum nomine ſales metallici intelliguntur, quorum copioſus & frequens eſt apud chymicam artem vſus.

Iphiclum quem vnà cum Hercule peperit Alcmena, dicimus eſſe humidum aquoſum Mercurij noſtri, quod vnà cum Mercurio noſtro, ſeu Hercule

Iphiclus chymicè quid.

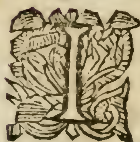
prodit in lucem qui ab ipſo Hercule ſeparandus eſt varijs artis noſtræ diſtillationibus.

Sic Poëtæ antiqui, qui myſteria hæc naturæ calluerunt rugoſa fabellæ cortice, doctis & naturæ ſacris initiatis oſtendunt, quod ſtultis pandere nolunt; eodem etiam ego ſtylo, ſed lucidiori & clariori herois noſtri res geſtas perſequar omnes, & artis Chymicæ arcana pandam.

THESPII FILIAS NVMERO quinquaginta Hercules adhuc puer, at corporis & animi vigore præſtans una nocte comprimens & ex his quinquaginta filios ſuſcipiens, quid indicet tum Moralibus tum Chymicis Philoſophis.

CAPVT II.

Mpium ac fœdum, omniſque turpitudinis plenum prima fronte videtur, hoc Herculis opus, & ſcelus potius quàm præclarum facinus habendum: nihilominus ſi ſemota omni vulgari & triuiali conceptione id exponamus, puram putam redole-

re virtutem videbimus, animíque & corporis robur, vel mirum & stupendum chymicæ artis opus indigitare videbimus.

Quid quæso in tota rerum natura, animi,tum corporis robur ac virtutem testari potest, & nobis ipsis certius, & conuenientius illam indicare, quàm quod est roboris ac virtutis vnica basis, ac fundamentum. Nullus vnquam hominum in dubium reuocauit, quin virtus & energia totius naturæ, tum vniuersæ,tum singularis in semine consistat, & in progignendis sui similibus: tota vis naturæ huc tendit, ab hoc fine si frustretur, effœta est & elanguida: quimimò antiquitus vt robur corporis, & animi virtutem indicarent, qui hieroglyphicis sapientiam occultabant & rerum omnium notitiam obscuro illo emblematum velamine obumbrabrabant, hominis pudendum tum maris tum fœminæ depingebant, vt apud Pierium legere est, ac videre. Et jure quidem merito, natura siquidem posuit, in his partibus sedem humani seminis, quod in eo abutamur: quid in rerum serie præstantius ac nobilius reperiri potest, & quid eo fortius, robustius ac magnificentius inuenire possumus, cùm illud sit centrum virtutum omnium cœlestium & infernarum: homo enim hinc enascitur, qui

Semen est symbolum virtutis ac roboris.

Hominis pudendum quid indicet.

Homo est cētrum totius vniuersi.

totius vniuersi est compendium, in quo virtutes omnes naturales ac supercœlestes reconduntur.

Nihil ergo mirum si antiqui sophi hoc naturæ mysterium contemplantes virtutis ac fortitudinis hieroglyphicum in vtriusque sexus humani pudendis posuerint.

Fortitudinis symbolum est hominis pudendum.

Imò etiam multò minùs mirari debemus Herculem nostrum Thespij filias numero quinquaginta vna nocte comprimentem, & ex his postea quinquaginta filios suscipientem, virtutis ipsius obsignare facinus. Quod vt posteris comprobatum relinquam, sciant necesse est, Thespij filias quinquaginta denotare vitiosas actiones, quæ in epulis & conuiuijs celebrari solent, quas ad quinquaginta numero recēsere fas est.

Thespij filiæ quid indicēt.

Ex vitijs conuiuiorū quid virtutis oriatur.

1. Comessationem, putà, ex qua suscepit Regimen victus.
2. Ingurgitationem, quæ dedit modestum comedendi ordinem.
3. Perpotationem, quæ tulit sobrietatis cultum.
4. Ebrietatem, quæ nobis dedit sitis extinguendi temperatum modum.
5. Calumniam, ex qua suscepimus veræ laudis sermonem.
6. Iniuriā, ex qua accepimus jus ipsum.
7. Rixam, quæ nobis communicauit Pacis germanum.
8. Pugnam, quæ nobis fecit tranquillitatis Alumnum.

9. Meretriciam diſciplinam, quæ nobis tulit Suadæ filium.
10. Scortationem, quæ nobis dedit caſtitatis nexum.
11. Ignauiam, ex qua ſuſcepimus fortitudinis filium.
12. Socordiam, ex qua accepimus animi vigorem.
13. Veternum, ex quo ortus eſt moderatus dormiendi vſus.
14. Luxuriam, ex qua originem habuit temperatus vitæ modus.
15. Impenſam, quæ nobis fecit parſimoniæ quæſtum.
16. Acclamationem, quæ nobis dedit Silentium.
17. Vomitionem, ex qua habuimus jeiunium.
18. Ructationem, ex qua accepimus Suſpirium.
19. Pedendi licentiam, ex qua ſuſcepimus honeſtatis vinculum.
20. Choream, quæ nobis tulit cœleſtis lætitiæ ſymbolum.
21. Inhoneſtam deoſculationem, quæ nobis dedit legitimum amorem.
22. Geſticulationem libidinoſam, quę nobis fecit modeſtiæ ornamentum.
23. Illecebram, quæ nobis attulit laborem.
24. Titillationem, ex qua ſuſcepimus grauis vitæ cultum.
25. Oſcitationem, quæ nobis fecit vi-

gilandi opportunum tempus.
26. Pandiculationem quæ ortum dedit Exercitio.
27. Bacchi furorem, qui originem dedit Sapientiæ acumini.
28. Sannam, quæ in lucem protulit honorem.
29. Cachinnoſam irriſionem, quæ attulit honeſtum colloquium.
30. Inſulſam hilaritatem, quæ peperit modeſtiæ ſpecimen.
31. Aleam, quæ ex ventre ſuo eduxit honeſtum oblectamentum.
32. Cauillationẽ, quæ decus portauit.
33. Pellicatum, qui nobis fecit humanæ miſeriæ ſubſidium.
34. Somnolẽtam taciturnitatem, quæ nobis dedit vigilans eloquium.
35. Ventriculi dolorem, qui nobis attulit eiuſdem ventriculi Robur.
36. Capitis torpedinem, quæ protulit ſenſuum externorum vigorem.
37. Grauedinem, quæ nobis portauit Senſuum externorum Robur.
38. Corizam, quæ nobis attulit Senſuum externorum Acumen.
39. Oris fœtorem, ex quo ſuſcepimus ſuauiſſimum halitum.
40. Ophthalmiam, ex qua habuimus Viſus Acumen.
41. Tremorem membrorum, ex quo ortum eſt eorumdem ſtabilimentũ.
42. Corporis vacillationem, quæ dedit

constans valetudinis fulcrum.
43. Balbutiem, quæ nobis peperit Eloquentiæ Deum.
44. Fatuitatem, quæ ortum dedit ingenij Acumini.
45. Animi languorẽ, qui protulit eiusdem vigorem ac florem.
46. Febrem, quæ in lucem dedit vitæ verè vitalis fomitem & ignem.
47. Colicā, quæ peperit dolores quoscumque tolerandi tenacem virum.
48. Arthritidem, quæ protulit patiendi ac ferendi æquum Animum.
49. Calculosæ vesicæ mineram, quæ dedit vitæ humanæ tædium.
50. Paralysim, ex qua originem habuit membrorum omnium ad labores quoscũque suscipiendos promptus ac facilis habitus.

Hi sunt filij Herculis seu virtutis, qui Thespiadæ dicti sunt, quòd ex impuris matribus conuiuia & epulas sciscitantibus ortum habuerint: hi tamen omnes Iolaum Iphicli fratris Herculis filium secuti sunt in Sardiniam ibìque vrbes construxerunt, hoc est virtutes hæ, Iolaum semper comitatæ sunt, & Sardiniæ vrbes ac ciuitates decorarunt, quòd Bacchanaliorum & Hilariorum turpes omnes comessationes, & vitia reformauerint, & in honestos ac dulces hominum conuentus conuerterint, in quibus nihil turpitudinis & vitij viseba-

Filij Herculis Thespiadæ dicti qui.

tur, ſed virtutis ipſius vndiquaque flagrabat odor: vnde nihil mirum ſi Hercules qui eſt ipſamet virtus & amor diuinus apud Morales Philoſophos vna ſola nocte compreſſerit quinquaginta Theſpij filias, hoc eſt vitia quinquaginta repreſſerit vnico conuiuio nocturno, vbi decumbi ſolebat antiquitus, & vitijs omnibus vnà cum vino & cibo ſe coinquinari: virtus ſiquidem & amor Diuinus ſubitò comprimit vitia, quæ illi occurrunt, & ex his generat virtuoſos & honeſtos tum animi, tum corporis habitus, qui liberi maſculi Herculis ſeu virtutis cenſentur.

Virtus maſcula eſt, vitium verò fœmina.

Virtutis ſiquidem omnes habitus mares cenſentur apud antiquos, vt & ipſorum vitiorum praui habitus feminei ſexus nomine indicati ſunt: vnde & Theſpij filiæ vitia coindicant, & earum ex Hercule nati probos virtutis habitus ſolo maris nomine commonſtrant.

Theſpius quid chymicè indicet & Hercules.

Chymici verò Philoſophi, alium ſibi proponunt huius fabellæ ſenſum, & ſic interpretari oportere contendunt: Per Herculem Mercurium intelligũt, per Theſpiũ Erichthei Regis Athenienſis filium, materiam crudam & incoctam Philoſophorum, cuius quinquaginta partes vnica nocte, vnicóque concubitu in philoſophorum

lectulo, perquàm optimè clauso, ab Hercule nostro, adhuc puero, sed corporis robore præstanti, hoc est a Mercurio nostro recenter fixo & perfecto, comprimuntur; hoc est prægnantes fiunt Mercuriali virtute, & Herculeo robore, & pariunt mares robustissimos quinquaginta, hoc est, partes hæ singulæ multiplicant agendi suam virtutem admixtione Herculis nostri, qui non solùm has omnes quinquaginta partes, seu pondera suiipsius æqualia perficit; sed adhuc vnaquæque illarum partium aliam perficit partem: quod idem est ac quinquaginta Thespij filias Herculem comprimere, & ex singulis partum masculum suscipere. Partes enim singulæ, dum tanguntur à Mercurio nostro, perficiuntur; non secus ac fœminæ omnes vltimam sui finis perfectionem obtinent, dum vtero gerunt & puerperæ fiunt, viro cõpressæ.

Fœminæ vtero gerẽtes vltimam sui finis perfectionem obtinent.

Qui arcani Chymici multiplicationem & incrementum viderunt, hanc interpretationem catillantis animi labris prælibabunt, & quantum ingenij, studij, ac sudoris impenderim cognoscent, vt illã ex Thespij prosapia decerpere valerem, quam vt adhuc comprobatam & rationibus stabilitam relinquam, Thespij propaginem altiùs repetam.

Multiplicatio arcani Physici per Thespij filias indicata.

Diximus Erichtheum Regem genuisse

Thespium, quem ipsa Minerua è rure, siue ex loco infimo & vili suscepit, aluit, educauit, & Athenis pro Rege credidit: quod moraliter interpretari potest de communi, ex lege naturæ viuendi modo, qui à Deo Philosophis traditur, ex quo ciuilis viuēdi methodus exoritur, tanquam alius Thespis, ex quo deinde vitia quamplurima exsurgunt, quæ à virtute tanquam ab Hercule reprimi debent.

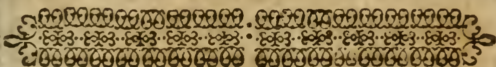
Explicatio Chymica fabella Thespij.

Chymicè verò aliud nobis indicare non potest hæc fabella, quàm succum metallicum crudum & rudem, qui ruri enatus, & ex loco infimo, terrestri putà, ac vili susceptus à Chymica arte, tanquam ab altera Minerua coquitur, & perficitur, & Atheniensi populo pro Rege creditur, hoc est Musis & litteris amicis, ac Philosophis pro magno thesauro traditur, ex quo deinde nascitur Thespis noster siue Mercurius Philosophorum, cuius quinquaginta partes, vnica & sola lapidis Physici proiectione perficiuntur, & permutantur in quādam materiam, quæ adhuc secum coërcet lapidis Physici virtutem & energiam, & sic demum multiplicantur hæ partes, donec in maximam & prægrandem excrescant molem.

Ciuitates & vrbes multiplicationem chymicam indicant.

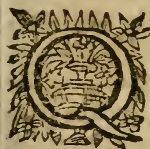
Quod indicatur per vrbes & ciuitates à Thespiadis conditas & extructas. Vrbes enim & ciuitates extructæ nunquā fuerunt

fuerunt niſi ex humani generis multiplicatione & incremento; hoc autem incrementum non inconcinnè nobis indicare poteſt lapidis Phyſici augmẽtum & incrementum, per Theſpij filias fabellæ velamine ac tegmine obumbratum, de quo ſatis ſupérque dictum ſit, vt ad tertium Herculis noſtri laborem transeamus.

ADVLTVS IAM HERCVLES hydram colubris, & capitibus pullulantem, face & ferro in Lerna palude opprimens quid indicet Moralibus & Chymicis Philoſophis.

CAPVT III.

VI Virtutis iter arduum ſequi cupiunt vt tandem vitæ beatæ ac ſecuræ palatiũ ingredi queant, eiúſque ſempiternis ac jugiter catillãtibus bonis perfrui poſſint, Herculis iam adulti vias ac tramites inſequi habent, & potiſſimum hydram colubris & capitibus pullulantem, face ac ferro in Lerna palude opprimere.

Ad virtutis inſequendam viam quid agendum ſit.

Virtutis enim eſt, & quidem ſupremæ & magnificæ, vitia omnia quæ in

Virtutis ſuprema eſt vitia ſuperare.

depravata animi noſtri voluntate enaſcuntur ſuperare: hæc enim hydram imitantur; enaſcuntur ſiquidem non ſecus ac hydra, in paludibus, ac vdis vitæ noſtræ locis, in híſque aluntur, creſcunt ac miris in modis pullulant.

Paludes & vda loca quid indicent.

Sunt autem vda loca, & paludes nobis vitiorum vbera & vteri, quòd paludes ſtagnantes aquas otioſas & corruptibiles continentes, nobis vitam otioſam exhibeant ac repræſentent; in paludibus equidem nihil aſſolet enaſci, quod non ſapiat corruptionem & quod veræ vitæ bellum & pugnam non inferat, ideò finxerunt Græci ſapientes hydram nullis ſerpentibus veneno inferiorem, in Lerna palude enatam fuiſſe: hæc toti vicinæ regioni adeò infeſta fuit, vt ea ratione prouerbio fuerit, λέρνη κακῶν, malorum Lerna, pro malorum omnium cumulo & aceruo. Pari ac non diſſimili ratione, ſi in vitæ humanæ vniuerſo ſpatio & æuo, Lernam paludem, hoc eſt, ſegnitiem expandi permittamus, hydra malorum, vitiorúmque aceruus ingens ac prægrandis germinat & accumulatur, quem vt deſtruamus ac proteramus, virtute Herculis, ſeu robore inſigni nobis opus eſt, nec ſolùm in hiſce malis deuincendis ferro vtendum eſt, ſed & igne; ferrum ſiquidem germinata tantùm & producta euellit, & truncat,

Virtus productrix ferro nō extinguitur ſed igne.

at producendi, & germinandi virtutem & energiam non euellit, ſed intactam & illæſam in radicum centro relinquit.

Vita ſancta à vitiorum ſemine libera eſſe debet.

Vita verè beata, ſancta, & intemerata non ſolùm à vitijs libera eſſe debet, ſed etiam à vitiorum germine ac fomite penitus vindicari meretur; quocirca radices euellendæ ſunt & igne cremandæ vt penitus pereat vitiorum irradicabile germen. Sic hydram vitiorum omnium matrem & ſyluam colubris & capitibus pullulantem in Lerna palude noſtra, hoc eſt otioſa vita opprimimus & ſuffocamus, ſic Græci ſapientes moraliter graphicè nobis hoc ſchemate conſummatum plenúmque ſortis humanæ bonum depinxerunt.

Quid Chymice indicatur per Hydram capitibus pullulantem.

Aliud etiam nobis hoc obſcuro emblemate, perquàm optimum repræſentarunt naturæ myſterium, quo cognito, diuitum omnium regum & imperatorum pauimenta ridere poſſumus, imò & totam cum Diti ſuo opem: tantum enim eſt, & elatum hoc naturæ ſacrum, vt à nullis Sapientum vnquam depictum ſit, niſi ænigmaticôs, & per tropos & figuras, vt in præſentiarum hoc in Capitulo videre licet, in quo Hercules, vt antedictis demoſtratum eſt, Mercurium Philoſophorum repræſentat, qui philoſophi-

co modo præparatus & ſic adultus factus, hoc eſt robore quammaximo præditus ac ſuffultus, ſemen metallicum crudum & incoctum colubris & capitibus pullulans, hoc eſt multipliciter, & infinitis fere modis enaſcens & venenum ſuum extollens in Lerna palude, hoc eſt in aqua chymica, quæ tanquam palus quædam in phiala rotunda concluditur, ac in ea veluti in palude ſtagnatur, ex qua aqua exſurgit hydra Chymica, hoc eſt ſemen metallicum, quod varijs capitibus, ſeu rerũ figuris ac coloribus ſe extollit ac repræſentat, quod niſi continuato igne & adiuuante ferro, ſeu Marte exſcindamus, hoc eſt ad coctionem debitam, ſeu ad vltimam ſui perfectionem conducamus, nondum hydram opprimimus, donec colorum varietatem ex cruditate Mercurij exſurgentem & pullulantem compeſcamus, vt in vnũ rubeum colorẽ perfectum ac vltimũ, permanentem ac perſiſtentem reducamus: Alioquin Lernam malorum Chymici philoſophi in ſeipſos retorquent; nihil ſiquidem ex tali opere emolumenti ipſis redundat, niſi nocumenti plurimum & damni, quod illis Lerna malorum eſt. Sic hydra Lernea ſemen metallicum crudum & incoctum vaſi philoſophico incluſum, variiſque rerum figuris ac formis Pro-

Hydra Chymica eſt ſemen metallicum.

tei virtute mira ſeipſum varians nobis repræſentat.

Quid enim hydra aliud fuit apud antiquos, quàm ſerpens aquis degens multíſque capitibus collum extollens cui dempto ac exciſo capite vno, decem hinc enaſcebantur? Semen item metallicum quid aliud eſt, ſi Philoſophis ſpagyricis rei metallicæ peritiſſimis credendum eſt, quàm quidquid ſerpentis modò terrarum antris ſerpit, & in aquis degit, vtpote in aqua ortum & propaginem ducens: Semen enim metallicum ex elemento aquæ ſumpſit exordium, vnde metalla cuncta fluunt & liqueſcunt diſſoluta ac fuſa eorum omnium compagine igne forti ac robuſto, qui materiam metallorum primam ac eórum ſemen explicat, & oſtendit, cui ſi caput vnum exſcindamus, hoc eſt colorem vnum proteramus, quamplurimi exſurgunt alij colores, qui veluti capita pullulant rerúmque nouas formas, ac multiplices nobis exhibent.

Hydra quid apud antiquos.

Seminis metallici & Hydræ comparatio.

Vel vt clariùs explicem & intima philoſophiæ metallicæ ſecreta, & arcana patefaciam, hydra Lernea nobis erit ſemen metallicum, cui ſi caput vnum ſcindamus, hoc eſt ſi philoſophica methodo ipſum ſemen metallicum percoquamus, in ipſa etenim percoctione ita alteratur & mutatur,

Hydra lernea, multiplicationem Chymicam oſtendit.

vt verè mori, & nouum vitæ germen ſibi adipiſci videatur, & in eo vitæ nouæ ſurculo, decuplum maius, quàm antea ineſt virrutis robur, & ſic vno capite excuſſo exſurgunt capita decem, quod emblemate noſtro Lerneo, ſatis clarè admodum indicatur, & Philoſophis Chymicis multiplicationē arcani metallici non obſcurè oſtendit.

Quoties enim arcanum iſtud percoquitur, & recenti Mercuriali ſucco diſſoluitur, tunc temporis hydram Lerneam capitibus, ac colubris pullulantem opprimimus eiúſque colla reſcindimus, hoc eſt eius robur, virtutem & facultatem decuplo maiorem quam antea multiplicamus.

Hydræ Lerneæ fabula in mineralibus, vegetabilibus, ac animalibus explicatur.

Id non ſolùm in arcano metallico, & in admirabili mineralium metamorphoſi fieri ac celebrari cernimus, ſed etiam in omni vegetantium productione: Dum enim granum aliquod, in centro cuius ſemen vegetabile concluditur, in terram proijcitur, vt in ea putrefiat, ac moriatur, tunc temporis ſemen vegetabile proſternitur, eius caput vnum perit, ſeu exſcinditur, adeò vt eius ſeminis mortem differat hæc ficta mors, illíque ſaluti ſit ac vitæ, mori videri ac perire velle; illico enim exſurgunt ex vno capite exciſſo, decupla ac plura capita, quàm fuerint antea.

Sic hydram Lerneam quam fictam

ac fabuloſam fere credunt omnes, veram, per totum orbem expanſam cernimus & collis capitibúſque pullulantem, non ſolùm in mineralium progenie, ſed & in vegetantium familia conſpicere licet.

Quinetiam in animantium ſeminibus, eandem Lerneam Hydram animaduertere licet. Solum ſiquidem & vnicum animal quoties ſuum ſemen vitæ ſuæ radicem, ac fundamentum, in terram verè ſuam ac propriam proijcit, vt ibi moriatur, & putrefiat, ſecundùm leges naturæ, tunc temporis multiplicatur ac numerum auget.

Semen cuiuſcumque rei quomodo Hydra dicatur.

Semen enim cuiuſcumque rei hydra Lernea dici poteſt, multis de cauſis. Primò quòd ſemen omne humidis circundetur ſuccis, híſque foueatur ac nutriatur, non ſecus ac palude & vdo loco Lernea noſtra hydra. Secundò quòd omne ſemen vt multiplicetur & creſcat, moriatur ac pereat neceſſe eſt, veluti Lerneam hydram capitibus exſpoliari fabula teſtatur, vt eius virtus ac robur fortius fieret. Tertiò, quòd omne ſemen ſeipſum renouet, non diſſimili prorſus ratione, ac ſerpentes omnes ſingulis annis veteres exuuias deponunt, nouámque inducunt pellem veluti recentem induunt ætatem. Quartò quòd omne ſemen tota polleat germinandi virtute & ſeipſum

producendi facultate, adeò mira & efficaci, vt nisi ferro & igne deleatur, extingui in ipso facultas illa nequeat, non secus ac hydra Lernea nostra, nulla vi vnquam potuit opprimi, nisi postquam Hercules ferrum & ignem adhibuerit in ea delenda, eiúsque robore extinguendo.

Virtus seminalis totius vniuersi quādo extinguetur.

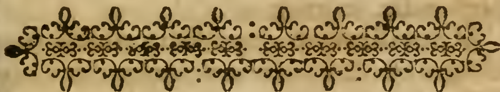
Virtus siquidem seminalis, qua mundus vniuersus generaliter repletur, nulla virtute ac agendi facultate extingui poterit, donec Hercules diuinus, qui erit supremus Deus, verus Hercules, & huius mundi vera & vnica gloria, ferrū & ignem adhibuerit huic Lernosæ hydræ, quæ tūc temporis germinandi ac pullulandi facultatem omnem amittet, nouus consistet orbis & mundus absque vlla productrice ac germinatrice facultate verus elucebit mundus.

Hydra vitiū etiam repræsentat.

Hæc etiam nostra hydra, vitium in genere nobis exhibere potest, quòd nullis vnquam humanis viribus extingui poterit, donec Christi aduentu mundus vniuersus igne iudicetur: tunc enim temporis vitium omne domabitur, & in abyssum proijcietur, nec eius facultas ac virtus extendetur vltra vt iam extenditur, quod semper magis ac magis excrescit, ac de se noua vitia nouis dat incrementis, adeò vt veram Lernam malorum producat: At in vl-

timo ac ſupremo mundi iudicio aderit verus Hercules, veri Iouis & Alcmenæ ſacræ filius, qui hydram Lerneam hanc colubris ac capitibus pullulantem ferro & igne opprimet & verè extinguet, felix qui iſtius hydræ ſanguinis tabo impollutus ac incontaminatus reperietur, vt vnà cum Chriſto Hercule ſuo vero monſtricida, verus Iolaus ferro candenti cruorem hydræ reſtringere valeat, ac cohibere & eatenus veram iuuentutem nunquam ſeneſcentem recuperare queat.

Chriſtus verus eſt Hercules.

CERVAM AERIPEDEM aureáque habentem cornua in Menelao monte curſu comprehendens atque interficiens Hercules, quid nòbis moraliter ac chymice indicet.

CAPVT IIII.

QVis vnquam hominum vidit ceruam aëripedem aureáque habentem cornua, hoc omne fictitium eſt, & merê poëticum, natura nullibi locorum ac terrarum, ſimilia producit ac generat animalia. Quid ſibi ergo volunt ſapientes Græci per Her-

culem hoc inauditum animal & inuisum insequentem? Varij variè hanc interpretari possunt fabellam: Qui ethicis ac moralibus addicti sunt, dicere possunt occasionem, fortunam, ac fauorem aëripedem esse ceruam, aurea habentem cornua, quam vir fortis prudens, ac sapiens per Herculem indicatus, in Menelao monte, hoc est, in regijs palatijs & Principum, Magnatumque contubemijs cursu, hoc est magno animi vigore, corporisque lassitudine &angore consequitur ac tandem comprehendit, ac potitur.

Cerua aëripes quid sit.

Velocissimum animalium omnium ceruus est, & vt adhuc velociorem hāc ceruam poëtæ Græci ostenderent aëripedem finxerunt esse. Quid enim aere leuius ac velocius, cuius originis venti sunt qui velocitate velocitatem ipsam antecellunt. Occasionem, fortunam, ac fauorem in rerum humanarum sorte dicere verè possumus ceruam aëripedē, cū verè præcipiti cursu ac velocissimo transitu, oculos hominum feriat ac citissimè transeat, nec datur cuique hominum eam cursu comprehendere, nisi Herculea polleat virtute, & Dijs sit genitus, aut ardens euehat ad æthera virtus; Qui iamiam in regum principúmque aulis fortunam venantur ac fauorē, fideles & oculati huiusce rei testes esse possunt, cùm toto vitæ suæ tempore

Occasio seu fortuna est verè cerua aëripes.

ſyluas humanæ pompæ incolant ac habitent, vt tandem fortunam nanciſcantur aurea habentē cornua, hoc eſt præpotentem, prædiuitem, ac eximiam, ſed pauci quos æquus amauit Iupiter Dijs geniti potuere hanc ceruam aëripedem aureáque habentem cornua in Menelao monte curſu comprehendere.

Cerua aëripes quid chymicè ſit.

Qui chymicis nauant operam citiùs multò, ac tutiùs ceruam hanc venari poſſunt. Sed antequam id conſequantur, diſcant neceſſe eſt ceruam hāc aëripedem, & aurea habentem cornua metallicum eſſe ſuccum, ſeu Mercurij partem volatilem, quæ vt ætherea eſt, ac aërea, propter eius ſubtilitatis ac penetrantis virtutis efficaciam, aëripes verè dici poteſt, vnde à Philoſophis omnibus aër, æther & æthelia nuncupatur hæc pars Mercurij metallici, quæ propter eius volatilitatem ac infixam naturam, aër dicitur ac æther. In Menelao monte curſu ab Hercule comprehenditur ac interficitur, hoc eſt à virtute ac robore fixante ſalis metallici in capitellis vitreis, quæ montes chymici verè ſunt & dicuntur, detinetur ac coagulatur, eiúſque viuifica virtus motu plena compeſcitur, & ita neci datur, ac curſu comprehenditur, inſequitur enim illam vis fixans vbique donec ipſam comprehendat.

Montes Chymici quales & qui.

Hercules eſt vis fixans ac coagulans.

Cur Mercu-

Habet autem hæc pars Mercurij au-

rius Philosophorum habeat aurea cornua.

rea cornua, quòd verè virtus artis auriferæ in ea lateat, & ipſamet pars ſit principium,& verum auri ſemen. Apud etiam omnes Philoſophos ſemper cornu interpretatum eſt, pro virtute ac robore cuiuſcumque rei, quòd cornu durum quid ſit ac forte,ac cornuta animalia cornu vtantur pro defenſiuis armis, ita vt cornua ſint illis tutelæ ac defenſioni: quod autem defendit ac tutatur robuſtum eſſe oportet ac præpotens, vnde cornu virtutis ac roboris eſt ſymbolum in hieroglyphicis antiquorum. Ne ergo quis improbet hanc interpretationē, perpendat quæſo hæc omnia naturalia myſteria in occulto hoc emblematis cortice latere.

Cornu quid indicet est virtutis symbolum.

Vis fixans ac coagulans eſt Hercules, & quare.

Vis primò ac Robur fixans & coagulans ſalis metallici, Hercules verè ac propriè dici poteſt: Hercules enim vt Græcum eius etymon ſonat, nihil aliud eſt quàm aëris gloria: Aër autem apud Chymicos pars Mercurij ſeu ſucci metallici, ac mineralis volatilis eſt ac infixa, quæ propter eius volatilitatem vt diximus aër dicitur: gloria verò decus,& honor huiuſce partis Mercurialis conſiſtit penitus in fixatione, & coagulatione ſuiipſius, Hermete Chymicorum omnium patre dictante: Vis eius integra eſt; ſi verſa fuerit in terram, hoc eſt, ſi coagulata fuerit & in rei fixæ naturam permutata.

Vis ergo fixans ac coagulans quæ ex penitiſſimis ſalis Mercurialis viſceribus exſurgit, Hercules verè & propriè dici poteſt, cùm coagulet ac fixet volatilem Mercurialis aquæ naturam, quæ fixio ac coagulatio tota & integra vis eſt, & energia Mercurialis aquæ, & perinde decus, honor, & gloria illius eſt.

Quod adhuc altiùs ac profundiùs probare, ac Chymicis alumnis inculcare poſſumus repetita Herculis progenie, quam cùm ſciamus eſſe ex Ioue ſummo & Alcmena Amphitryonis vxore, id ipſum oſtendit & indigitat perquirentibus vim hanc fixantem ſalis metallici Herculis nomine verè indicari poſſe, cùm hæc vis & facultas ex calore cœleſti & innato, qui Iupiter eſt, ac interpretatur, & ex terreſtri ſiccitate, quæ etiam Alcmena dicitur originem ducat.

Terreſtris ſiccitas cur Alcmena dicatur.

Terreſtris hæc ſiccitas vera Alcmena eſt Amphitryonis vxor, hoc eſt humiditatis metallicæ ligamen & nexus: humidũ hoc metallicum adnexum & adiunctum cum Alcmena ſeu ſiccitate terreſtri parit ac generat coagulationem mineralium, quæ cùm leuiſſimi ſit momenti, & parui ponderis ob inconſtantiam ſuę perdurationis Iphiclus nobis eſſe poteſt, quem peperit Alcmena ex Amphitryone: calidum verò innatum, cœleſte, primigenium metallo-

rum quod nos Iouem dicimus, ſi cum Alcmena ſeu ſiccitate terreſtri, ſeu terra metallica coniungatur & copuletur inde producitur fixatio, ſeu metallorum perfectorum permanens ac perſiſtens natura, quæ examina cuncta & cementa perfert, patitur ac vincit, & ſic verus Hercules dici poteſt, quum fortitudine ac robore vincat omnia, quæ eius naturam deſtruere cupiunt, ac eius gloriam & laudem impedire tentant, ne ceruam noſtram aëripedem aurea habentem cornua in Menelao monte curſu comprehendere ac interficere queat.

Fixatio metallorum perfectorum cur Hercules dicatur.

Sunt qui hoc ſupradictum Ænigma, ad interpretationem particularem alicuius alterius arcani phyſici retorquere poſſunt, ſed hæc, & alia interpretatio ad eundem redit fontem, & ex eadem exſurgit ſcaturigine, ſicuti eſt hæc quæ nobis depingit, declarat, & oſtendit Mercurij ſublimati compoſitionem ex Mercurij crudi annexu, & permixtione nitri & vitrioli.

Qua ratione Mercurij ſublimati compoſitio ex cerua aëripede comprehendatur.

Mercurius enim crudus qui & Chymicis Aquila eorum dicitur, nobis ceruam aëripedem aurea habentem cornua repræſentare poteſt, & verè ſub eius nomine & eius proprietate ſic depicta, naturam & eſſentiam Mercurij patefactam habemus; aërea ſiquidem eſt eius eſſentia, fugit ignem leuiſſi-

móque eius impetu æthera petit, & in inuisibilem auram conuertitur, adeò vt aëripedem iure merito nuncupare eum valeamus.

Mercurius crudus cur dicatur habere aurea cornua.

Aurea etiam habere cornua eundem testari possumus, quòd auream habeat naturam & essentiam, cùm naturali & magnetico quodam impetu ad aurum feratur, illúdque appetat mirabili amore & iungatur cum illo, incredibili suiipsius in aurum propensione, ita vt aurum magnes Mercurij dici possit, cùm cæco quodam ductu ad se trahat Mercurium. Mercurius ergo cùm trahatur ab auro eamdem cum auro habere naturam & essentiam ex hoc mirabili amore colligimus, & id certum esse credendum est, & perinde fatendum nobis etiam erit aurea habere cornua.

Id idem nobis manifestũ esse potest, ex repetitione illius sublimationis super aliquam terrã metallicam perfectorũ, metallorũ rite clacinatorũ; tunc enim temporis capitellis chymicis ceruam hanc aëripedẽ aurea habentem cornua adhærere cernimus: verè enim & visibiliter Mercurius sublimatur, in crystallinam naturam cornua rutilantia præse ferens, quæ figuram & speciem ceruinorũ cornuum obseruant ac retinent. Vnde non immeritò Mercurium sic præparatum ceruam aëripedem aurea habentem cornua dicere possumus:

Mercurius sublimatus cur cerua aëripes dicatur.

Herculem verò hanc ceruam in Menelao monte cursu comprehendentem ac interficientem asserere possumus, esse vim fixantem ac coagulantem salis nitri ac vitrioli: hæc enim vis, robur ac fortitudo maxima est terreæ siccitatis, quæ dum vi ignis pellitur, in auras, vnà cum natura, & essentia Mercurij eam in ipso volatu & cursu in Menelao monte, hoc est in capitello vitreno comprehendit, coagulat, retinétque & sic eam interficere dicitur, cùm motu suo ipsum Mercurium priuet, qui motu suo viuere dicitur & eo argentum viuum nuncupatur. Dum ergo motu suo priuatur, vita etiam sua, quæ tota in motu suo cõsistit, priuari necesse est.

Argentum viuum vnde dicatur viuũ.

Hanc autem vim fixantem & coagulantem, Herculem dici posse antea probauimus, rationésque attulimus varias, quæ hîc repetere non est opus: Sed tantùm asserere Philosophis antiquis esse solitum varijs ænigmatum technis & Emblematum & Fabularum commentis philosophiæ naturalis secreta & arcana occultare, ne omnibus fierent obuia, vt ex sequentibus Capitulis fiet adhuc clarius.

Philosophi antiqui ænigmate omnia occultabant secreta.

IN NE-

IN NEMEA SYLVA inuſitatæ magnitudinis Leonem iugulans Hercules, detractámque eius pellem pro inſigni geſtans, quid nobis demonſtret in Moralibus ac Chymicis operibus.

CAPVT V.

ITAM humanam Nemeam ſyluam dicere poſſumus, cū vndiquaque in vita humana non ſecus ac in Nemea ſylua exſurgant pericula & quidem exitialia. Quid enim viuere noſtrum eſt, quàm ſylua malorum, in qua ſi quid vitæ eſt, morti adhæret & calamitati? Vireſcunt quidem in ſylua arbores, creſcunt ac germinant, & varios, multiplicéſque de ſe promunt ſurculos; at etiam membratim tabeſcunt ac pereunt, & quæ grandiori ramo caput extollunt, ſecurim euitare nequeunt, vel fulminis impetum non effugiunt; aut ſi tam felici ſorte in vmbra degant, vt hæc omnia euitent, cariem & vermiculorum dentes effugere non poſſunt, quin tandem eôdem redeant vnde exierint, & ortum habuerint. *Vita humana quid.*

Vita hominū sylua est. Quis hominum est, qui similia non patiatur dum viuit? virescit quidem accrescit, germinat, ac in plures sui similes expanditur natos: at etiam nónne interim sæpius membra eius colliquantur ac tabe conficiuntur: si quis feliciori sydere natus reperiatur, qui inter alios caput extollat, & cæteris præemineat, is est qui sæpe sæpius fortunæ securim patitur, & in decliui iacet. *Nemo senectutis serram effugere potest.* Quòd si hæc omnia sortis humanæ vincat pericula, & portum felicem ac beatum longissimæ vitæ pertingat, senectutis serram, ac eius curculioneseuitare nequit, quin tacitè corrodatur, ac collabescentibus membris penitus desinat, & corruat: nec est vlla humanæ mentis industria, cuius auxilio occultos hos corrodentis æui dentes euellere, vel saltem hebetare valeamus, nî Leonem hunc Nemeū omnia deuastantem, ac deprædantem Herculea vi ac robore iugulemus, & detractam eius pellem pro insigni gestemus. *Qua ratione Nemeū Leonem iugulemus.* Leonem autem Nemeum iugulamus, dum peccatum omnium malorum deforme malū occidimus, & peccantium tantùm effigiem & formam humana induti pelle, pro insigni gestamus, quod factitare non arduum nobis solùm est, sed verum Herculeum opus quod soli Christo Redemptori nostro, reseruatur, tanquā vero Herculi, qui peccatum ve-

rè iugulauit in Nemea ſylua, & peccati pellem pro inſigni geſtauit, induta humana forma, ac ſpecie quæ Leonis Nemei pellis eſt, ſeu peccantis inſigne.

Nos etiam omnes Chriſti aſſeclæ, peccantium formam & ſeruorum effigiem retinere debemus; peccati verò naturam & eſſentiã omnino deſtruere, & in vita noſtra tanquam in Nemea ſylua iugulare debemus, hac in parte Chriſtum ſequi & imitari, vt æternæ vitæ gloriam mereri valeamus, & vt Nemeam hanc ſyluam hoc eſt vitam tranſigere tuti ac ſalui, à Leonis huius incurſu, dentibus & vnguibus eſſe queamus.

Chriſtum ſequi debemus.

Mortem etiam poſſumus interpretari Leonem hunc Nemeum, quam mortem verè iugulare debemus, & de ipſa triumphare Nemea in ſylua, hoc eſt in huiuſce vitæ vmbroſo & opaco nemore, & detractam eius pellem, hoc eſt eius incommoda, languores & dolores, qui veræ mortis pelles dici poſſunt, patienter ferre debemus, vt hiſce tegumentis induti, veri Herculis noſtri indolem ſapiamus.

Nemeus Leo eſt mors.

Si hunc Nemeum ſuperauerimus Leonem, & de eo, Herculis inſtar, triumphum ducamus, Herculis etiam honores & glorias in Nemea ſylua quotannis demerebimus, celebratis in honorem noſtrì Nemeis certaminibus: ita

vt hoc ænigma tacitè oſtendat, quid veris fortibus agendum ſit, vt hanc tranſeant mortalitatem, vt in meliorem tranſcribantur ſortem, relicta ſui fama, quæ nobis facinora illa inſignia virorum fortium, ob oculos ponit, & res ab his præclarè geſtas memorare cogit; ita vt nec in præſenti, nec futuris ſæculis vnquam deſinant, ſed perenniter vbicumque viuant, vt heroüm antiquorum facinoribus clarum ac manifeſtum habemus: floret enim eorum fama apud nos. Et ſi eorum præclara facinora vero numini approbata fuiſſent, & Deo vero collaudata, in verũ Deorum ſeu ſanctorum numerum relati fuiſſent Heroës illi, vt & infiniti qui verum Deum coluerunt Chriſtiani relati ſunt, ob res ab eis præclarè ac ſanctè geſtas, virtuti, Deóque ſoli relatas: hæc enim ſola facinora præclarè geſta cenſentur; reliqua verò oſtentationem potius & vitium ipſum ſapiunt, quàm virtutis oleant flores. Itaque qui Herculem antiquorum contemplabitur Nemeum Leonem iugulantem, & detractam eius pellem pro inſigni geſtantem, mirabitur vnà virum fortem ac preclarum in hac miſeriarum valle tanquam in ſylua Nemea, calamitates omnes, miſerias, ac vitia cuncta vincentem ac ſuperantem, & vitam hanc tanquam calamitatum pellem &

Quæ virtutem ſapiunt ſola præclara geſta cenſentur.

miseriarum vitiorúmque omnium cutem patienter ac fortiter, vt decet verum Herculem pro insigni ferentem, ac gestantem: laudabile enim est, & præclari viri insigne præclarum, incommoda, & tædia vitæ humanæ fortiter ferre, ac tolerare.

Viri est fortissimi tædia vitæ patienter ferre.

Sic abundè me satis fecisse puto, moralibus Philosophis: Videamus iam quid arcani Chymici, & Philosophiæ naturalis secreti contineat hæc fabella. Quid per Nemeam syluam & Leonem hunc Nemeum omnia deprædantem Chymici intelligant, eorúmque rationes & fundamenta explicemus: ne Misochymici nostrorum inuentorum osores & contemptores fictum hoc omne, & otiosæ mentis opus existiment: Sinè enim ratione & authoritate nolumus, harum fabellarum explicationes in lucem prodire, & in censu & peculio veritatis reponere.

Sciunt omnes qui tantùm summis labris degustarunt chymicæ artis dogmata, apud ipsam artem, hyle esse præcipuum artis subiectum: hyle autem sylua est, & confusio quædam rerum omnium in prima rerum materia, indigesta mole contenta: hæc autem materia prima quæ verè ὕλη, apud Græcos, seu sylua & confusio apud Latinos dici potest, subiectum & obiectum chymicæ artis est; cùm enim rerum om-

Hyle quid.

Hyle chymicæ artis subiectum.

nium hæc ſola materia perſiſtens, ac permanens habeatur, & ars chymica rerum perſiſtentium & permanentium naturam ignis ope quærat, cùm in ea ſola rerum veram & exactam ſcientiam conſiſtere credamus, ideò hæc ſola rerum omniũ vltima materia obiectum eſt chymicæ artis, & hæc cum ὕλη dicatur ſeu ſylua, & confuſio, non immeritò Nemea ſylua antiquorum nobis indicabit primam chymicæ artis materiam. In Nemea ſiquidem ſylua, opaca erant omnia, obſcura, & caligine vmbroſa plena; ſic & in materia prima, opaca ſunt omnia, tenebroſa, tanquam in veram noctem congeſta; ita vt ſub eius caliginoſo tegmine, lateant omnia. Produxit Nemea ſylua, & enutriuit Leonem inuſitatæ ac incredibilis magnitudinis omnia deprædantem, quæ huicce Nemeæ regioni pretio erãt & vtilitati. Materia autem chymicorum prima, tanquam altera noua Nemea ſylua producit, & ſuo innato humido educat ſalem fixum & permanentem, quem Leonem viridem nuncupari verè ſciunt omnes, eúmque omnia pretioſa qualiſcumque ſunt pretij, & vtilitatis, in ea ipſa materia prima deuaſtare, corrumpere, & in ſui occultum redigere. Leo ſiquidem hic viridis adeò eſt inſignis virtutis ac inuſitatæ fortitudinis vt omnia vincat, & in ſui

Natura chymicorum eſt ſylua.

naturam conuertat, imò aurum, & argentum ipſum, omniáque metalla deuorat, & ſuo ventriculo concludit, ac perquàm optimè digerit; non ſecus ac Nemeus ille Græcus Leo, qui huius figuram & imaginem nobis typicè repræſentat. Hercules hunc vicit ac ſuperauit, eiúſque detractam pellem toto vitæ ſuæ tempore pro inſigni geſtauit.

Hic vertitur totius Alchymiæ cardo: latent ibi ſecreta quàmmaxima: in his fabularum ymbris, in Elixere Arabico, ſeu opere magno Philoſophorũ, materia prima metallorum Nemeam ſyluam nobis repræſentat. Aqua Mercurialis, ſeu humiditas illa primigenia metallorum Leonem Nemeum nobis exhibet: calor autem innatus, fixans ac coagulans aquam Mercurialem Hercules nobis erit. Hæc autem omnia ita verè & phyſicè interpretari debere, & ratio dictat, & authoritas antiquorum Chymicorum approbat, vt iamiam in procinctu videre eſt ac legere.

Materiam primam metallorum, & pręcipuum artis ſpagyricæ obiectum, ſyluam dici, & à Philoſophis antiquis & modernis verè ita nuncupari liquet, ex Hermete Chymicorum patre qui libro ſuo de lapide occulto, nominat hanc materiam hylealem, & ſyluoſam: Omnes autem Philoſophi qui hanc

materiam ſuis ſcriptis ac literis patefa-cere voluerunt, per ſyluas vmbroſá-que loca, obſcura & caligine plena deſ-cripſerunt: fons enim ille Chymicus ex quo ſcaturit aqua Mercurialis, claui præcipua totius artis, numquam in aperto, & in vijs publicis reſilit, quamuis in omnibus locis reperiatur occultè, & natura, inuiſibili ſemper modo vtatur in omnibus, nihilominus nuſquam in aperto eſt, ſed ſemper in occulto & latitanti loci alicuius receſſu, mirandas illas fundit aquas, quæ topiaria Chymica viridantia, & ſemper germinantia conſeruant ac tutantur.

Mercurius pholoſophorũ vbinam locorum ſcaturiat.

Si hæc aqua Mercurialis in ſyluoſo & vmbroſo non lateret loco, iamdiu triuialis, & vulgaris eſſet Alchymia, cùm ex ea ſola dependeat totius artis opus: quæ ſuperſunt peragenda, ludi veri ſunt puerorum & opera mulierũ. Proinde ſylua mera eſt Nemea hæc materia, quæ Leonem hunc Nemeum enutrit. Si quis hanc materiam notam habere cupiat, quærat neceſſe eſt in occulto rerum ſinu, vbi reperiet; in aperto ſiquidem, hoc eſt in ſuperficie rerum plana, & cortice numquam inueniet. Vmbroſa, ſyluoſa, & caliginoſa eſt hæc materia & inde in centro rerum quærendam eſſe arguendum eſt, cùm centrum rerum omnium occultum ſit, & obſcurum, quod idem eſt

Centrum rerum omnium occultum.

ac vmbrosum & syluosum: vnde non immeritò clamant omnes Philosophi, occultum fac manifestum, & habebis magisterium; in occulto enim sinu, & anfractu metallorum, & mineraliũ latet humiditas quam quærimus, & postulamus vt chymicum opus perficiamus.

Humiditas autem hæc, quam Leonem viridem dicunt omnes propter insignem eius caliditatem, & soluendi vim, ac proprietatem, quæ Leonum voraci edacitati respondet in metallis omnibus, & præcipuè in opere Chymico, quod mera sylua est, omnia deuastat, destruit ac consumit quæ superficiem primam rerum, & huius operis exornabant: vnde hoc potissimum ure dicitur Leo, fortissimus enim animalium omnium Leo, & voracissimus omnium est, carnes siquidem & ossa animalium omnium cruda & in cocta ligerit, coquit, & in sui naturam conertit: Humiditas siquidem metallica, hæc, ex omnium Chymicorum authoitate & experientia omnium humiditatum & aquarum fortissima est, & omnium voracissima censetur, cum antam, & adeò præpotentem habeat vim dissoluendi, & metalla cuncta, & aurum ipsum metallorum omnium fortissimum in aqueam penitus reducat substantiam, adeò vt verè dicere valeamus hanc aquam, metallorum car-

Aqua Mercurialis cur aqua dicatur.

nes & ossa cruda & incocta verè digerere, coquere, & in sui naturam conuertere, non secus, ac verus Leo, quæ comedit in sui naturam conuertit.

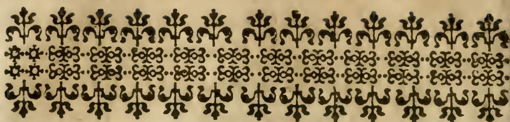
Sunt Philosophorum quamplurimi, qui hanc aquam, seu metallorũ radicalem humorem Leonis nomine & natura depinxerunt, ita vt non solùm fabulæ huic Herculeæ, hoc condonare valeamus, sed & multorum Chymicorum scriptis approbatum censeamus. Maneat ergo ratum ac firmum, aquam Mercurialem chymicam quæ ex prima metallorum materia miris modis elicitur, Leonem viridem ac Nemeum verè dici, & interpretari posse, qui ni Herculis nostri robore ac fortitudine vincatur, detrimento potius est operi nostro, quàm decori, ac ornamento; at si vincatur & debelletur, insigni nobis erit gloriæ, & laudi eius mors, eiúsque detracta pellis, insigne nobis erit tegumentũ, aduersùs rerum fortuitarum casum & miseriæ humanæ vilẽ sortem.

Aqua Mercurialis vinci debet seu coagulari.

Vnde autem desumemus Herculem hunc, Leonem hunc Nemeum omnia deprædantem, iugulantem, ac debellantem? Superius varijs in locis varias attulimus Herculis interpretationes, vt historiam fabulosam Herculis, historiam veram Chymicam, & moralem faceremus. Iam verò, vt quintum hunc Herculis laborem ad Chymicas opera-

tiones referamus, dicemus Herculem ibi, vt & in quarto Capite huius operis diximus, interpretari poſſe, & debere, vim coagulantem & fixantem ſalis metallici; quæ coagulando, & fixando aquam Mercurialem, verè dicitur Leonem Nemeum iugulare, & tincturam eius rubicundiſſimam detrahendo, & ad ſuperficiem eius euocando verè tunc temporis dicere poſſumus Herculem noſtrum, ſeu vim ac facultatem fixandi ſalis noſtri fixi metallici detrahere pellem Leonis noſtri Nemei, ſeu humiditatis metallicæ, & Mercurialis, & toto vitæ ſuæ tempore, pro inſigni geſtare: nunquam enim colorem hunc rubicundum amittit, quo poſt mortem tingitur & coloratur pellis Leonis noſtri rubei; at eius eſt nobiliſſimum ac præclarum inſigne, quo decorari poſſunt Chymici omnes & gaudere, tanquam ab omnibus humanæ miſeriæ, & calamitatis ſtimulis tuti ac ſalui. Qui enim Chymicorum Leonem hunc Nemeum iugulant, eiúſque detrahere poſſunt pellem, veri Hercules habentur, & omnia mundi huius, & vitæ pericula ſuperant & euincunt: tincturam enim ſic Philoſophorum obtinent & arcanum,

Detrahere pellem Leonis Nemei quid ſit.

DIOMEDEM THRACIÆ Regem equos ſuos hoſpitum carnibus, & ſanguine depaſcentem, deuincens Hercules quid Moralibus & Chymicis Philoſophis indicet.

CAPVT VI.

Multi ſunt Diomedes, hoc eſt rudes & inculti viri.

ANTVS fuit & adeò rudis ac miſerandus humanæ vitæ cultus omnibus in ſæculis, vt non vnicum Diomedem Thraciæ regem, in perniciem humanæ vitæ, enatum fuiſſe exiſtimauerim, ſed & infinitos priſcis ſæculis & iamiam innumeros enatos fuiſſe credam, qui hoſpitum ſuorum carnibus & ſanguine depaſcunt equos ſuos. Nec datur vnicus tantùm Hercules qui eorum crudelitatem ac feritatem compeſcat & cohibeat.

Eatenus hiſce ſæculis felicior fuit priſcorum ſæculorum antiquitas, cùm vnicum ſaltem habuerit Herculem huius inmanitatis vindicem.

Quis enim hominum eſt qui rudem & aſperam vitæ ſuæ rationem tot vir-

tutibus, ac probis moribus exornet, quot opus eſt ad vitam ſuam omni feroci, rudi, & aſpero huius ſæculi cultu expoliandam, adeò vt virtutes omnes & probi mores tutum apud ipſum habeant locum, & hoſpitio recipiantur liberali, dum rudem & aſperam vitæ ſuæ rationem excolendum veniunt ne vitijs ſuis tanquam equis depaſcendis tradantur: Nemo mehercule, nemo reperitur qui aduenientes virtutes, & probos mores liberali ac tuto apud ſe recipiat hoſpitio.

Omnes Diomedem Thraciæ regem mirantur, hoſpites ſuos equis noſtris ſeu vitijs deuorandos tradimus: Nec eſt rixandũ & capite nutandum, quòd Equos vitia, & prauos animi noſtri mores interpreter; hoc enim Græcorum antiqui fecerunt, Homero monſtrante viam in Equi Troiani fabrica & ſtructura, quam fraudis & vitij fontem ſciunt omnes: quod enim fortes ac præpotentes viri, decem annorum ſpatio, aperto Marte deuincere non potuerunt, equus vnus, vna ſola nocte debellauit. Sic equus vnus fraude plenus, ac vitio turgens Troiam inuictam ſuperauit, non bos, non Elephas, non Leo, nec aliud quoduis animalium, ad hoc ſcelus perpetrandum adhibitum fuit, ſed ſolus equus tanquam humanæ fraudis capax, & crudelitatis hu-

Equi repræſentant vitia.

manæ conſcius & Marti dicatus, hui
cladi faciendæ deſtinatus eſt.

Equus eſt ſymbolũ fraudis. Hinc non immeritò fraudis & viti ſymbolum equum eſſe aſſerimus, ex e potiſſimum quòd Marti dicetur: nullam enim fidem pietatémque viris qu caſtra ſequuntur eſſe dicere ſolemus neque item rebus omnibus quæ caſtri ſubſeruiunt, quibus potiſſimúmque adnumerantur equi: ſi autem fidem ac pietatem è natura tollamus, quod reliquum eſt, vitij partes occupare neceſſe eſt.

Mauors vnde dicitur. Magna item euertit Mauors, vnd nomen habet, nihil autem magnum verè credimus, niſi quod virtuoſum; quod autem magnum & virtuoſum euertit, vitij partes ac leges obſeruare neceſſe eſt. Cur ergo Equum vitij ſymbolum eſſe ambigemus? ſi Martis & humani petulantis animi obſequio conſecretur & cùm fræno egea vt impetus naturæ ſuæ cohibere poſſit, abſque fræno ſiquidem in obuia quæcumque, etſi cõfragoſa, inuia, & abrupta præcipitia fertur, vitij penitus imitando naturam, quæ fræno, & compedibus firmis ac duris cohibeatur in omnia irrepit vitæ illicita.

Diomedes ergo Thraciæ rex nobis erit rudis, agreſtis, & incultus homo, vitijs quamplurimis ſcatens, ac turgens quę erunt illi equi, in ſtabulis degentes,

Diomedem agreſtem ac rudem eſſe hominem, teſtatur eius regnum ac Imperium, quod cùm Thracia ſit, frigida & inculta regio, infœcunda prorſus, nec cœlo nec ſolo tractabilis, feros habens homines, aſpero valdè cultu, vnde & Thracia dicta eſt, quaſi aſpera & rudis θρακὴ, enim apud Græcos aſperum ſonat. Hinc certè colligimus per Diomedem Thraciæ Regem, rudem & aſperum, ciuilibus virtutibus inornatum virum intelligi poſſe, cui ſi virtutes accedant, & vitæ ſuæ honeſtamenta, & magnum aliquod ſui decus, illico pereunt iſta, & vitæ ſuæ ruditate, ac feritate ſterileſcunt; & ita hoſpites hi, huc aduenientes equis eius traduntur deuorandi.

Virtutes aduenæ ſunt vitæ humanæ.

Virtutes ſiquidem omnes vitæ humanæ aduenæ ſunt & verè hoſpites aduentitiæ, ab humanis, verè humaniter recipiuntur; ab his verò qui agreſtem ac rudem omnino incolunt vitam ruditer & agreſtè admodum excipiuntur, imò vitijs traduntur deuorandæ; donec tandem adueniat Hercules vir fortis ac prudens, iuſtus ac potens, qui tantæ iniuriæ vindex, horum hominum agreſtem vitam & immanitatem ſupplicio publico vindicat, ipſóſque torquet, ac pœnas ſcelerum ſuorum poſcit, ita vt tradantur & ipſi equis ſuis, hoc eſt vitijs deuorandi. Aequum enim &

iuſtum eſt, vt qui virtutem non coluit, & hoſpitem aduenientem humaniter non recepit, at truculenter repudiauit, & genio vitiorum ſuorum nimis indulſit, pœnam tanti ſceleris tandem recipiat : ſic ſcelera ſceleratum torquent ac vitiorum ſuorum pœnas, ac ſupplicia expoſcunt; vnde illud; Vnumquemque ſuum vexat ſcelus.

Sic Diomedem Thraciæ Regem hoſpitum carnibus & ſanguine depaſcentem equos ſuos, deuictum ac debellatum ab Hercule, & equis ipſius in pabulum traditum, ritè moraliter interpretatum habemus.

Diomedes quid apud Chymicos.

Iam verò quid ſecreti, & Arcani phyſici contineat hæc fabella, altius eſt inquirendum. Diomedem Thraciæ Regem, Mercurium Philoſophorum interpretamur; eſt ſiquidem Mercurius verus Diomedes, crudelis & immanis, terræ frigidæ incultæ, ac infœcundæ Dominus, agreſtis ac rudis valde; adeò vt hoſpites ſuos omnes qui illum inuiſunt ac eius contubernium quærunt & expoſtulant, corrodenti ſua virtute, ac diſſoluendi potentia, quæ equorum edacitati æquiparari poteſt, diſperdat ac necet.

Sciunt enim omnes Chymici metalla omnia, imò & reliqua cuncta naturalia, quæ Mercurio Philoſophorum aſſociantur, ab ipſo corrodi, & mortem pati,

pati, ita vt ſpiritus Mercurij, qui ſunt illius equi paſcantur carne & ſanguine hoſpitum ſuorum: donec tandem adueniat Hercules, qui erit Chymicus aliquis inſignis, virtute & genio clarus, qui Mercurium hunc, ſeu Diomedem Thraciæ Regem deuictum ac ſuperatum equis ipſius tradet deuorandum, hoc eſt ſpiritibus Mercurij ex quibus fit aqua Mercurialis, committet ipſum Mercurium deuorandum, vt Regnum metallicum vindicetur à tali tyranno, quo mortuo exſurgit alius Rex metallicus & mineralis, qui benigniùs multò, ac liberaliùs ſuſcipit hoſpites, ſuos, vt pote regni facultatem & potentiam ſuis hoſpitibus communicando, & impertiendo, vt & capitula ſequentia ex laboribus herois noſtri commonſtrabunt.

Equi Diomedis chymicè quid ſunt.

Vel licet interpretari Diomedem noſtrum, Mercurium Chymicum: hoſpites autem Diomedem viſitantes & inuiſentes, ſunt Chymici & Alchymiſtæ qui viſitant Mercurium, & tractant ipſum & interdum ſæpe ſæpius peſſimè tractantur ab ipſo, dum opus vanum tentant & in ſummam paupertatem deueniunt, tunc temporis poſſunt dici ab equis iſtius Diomedis ſeu Mercurij deuorari, & comedi: verè enim deuorantur ab equis Mercurij Alchymiſtæ dum in eius operaria officina,

Alchymiſta viſitāt Mercuriū & peſſimè habentur ab ipſo.

paupertate & miſeria contabeſcunt & pereunt: Mercurius enim nî vincatur ac ſuperetur penitus, veluti Diomedes aliquis, hoſpites hos incultos, & impru dentes virtutibus ac proprietatibus oc cultis tanquam equis ſuis tradit deuo randos. At ſi chymicorum aliquis adeò fortis ac prudens reperiatur, vt ipſum Mercurium ſeu Diomedem Thraciæ Regem vincat, & equis ſuis, ſeu ipſiſmet virtutibus ac proprietatibus tradat deuorandum & comedendum, tunc verè nouus erit Hercules, & regno fruetur ingenti ac ditiſſimo. Hîc admonentur Chymicæ artis alumni, quid agere debeāt in opere Chymico tractādo, ne à Mercurio quem inuiſere tentant palatiumque eius & domum Regiam ingredi cupiunt peſſimè habeantur, & ne miſerè & calamitosè pereant in domo eius, quod enim ipſis imprimis eſt peragendum morti tradere debent Mercurium & carne & ſanguine eius paſcere equos ſuos, hoc eſt ſpiritus ſuos, quos ſuperius proprietates & virtutes occultas diximus. Qui quidem ſpiritus communiter aues & corui dicuntur, quidni etiam & equi poſſent dici, cum & equi pernicitate & currendi velocitate, cæteras antecellant quadrupedes, & voraces ſint helluones & ingluuioſi, non ſecus ac corui, qui apud Chymicos omnes

Quid in operè chymico, primo ſit agendum.

ſpiritus Mercuriales indicant & commonſtrant voracitate peculiari qua pollent; non ſecus ac illi ſpiritus Mercuriales corrodendi potentia, ac facultate, aduerſus cuncta naturalia ſummopere vigent: Sunt enim ipſi ſoli quorum ope, & miniſterio cuncta cadunt ac pereunt, & in chaos abeũt. Hic etiam ni cadat & in chaos abeat, pluuiam impetrauimus ab Ioue ſummo qua irrigandi ſunt Alchymiæ campi, ne ſteriles fiant, & infecundi, veluti Ægyptus quæ cùm per nouem annos ſicca & arida penitus permanſiſſet, tandem accepto augurio à quodam Thraſea, pluuiam à ſuperis exorari, ac impetrari poſſe, ſi hoſpites immolaret, tunc Buſiris Ægypti tyrannus, cum & hoſpitem Thraſeam ſciret, tu primus inquit ô Thraſea Ægypto aquam dabis, & fies Iouis hoſtia primus, quod Ouidius 3. de Arte argutè canit his verſibus.

Vndenam aqua chymica deſumenda.

Dicitur Aegyptus caruiſſe rigantibus arua
Imbribus, atque annis ſicca fuiſſe nouem:
Quum Thraſeas Buſirin adit monſtrátq; piari
Hoſpitis effuſo ſanguine poſſe Iouem.
Illi Buſiris, fies Iouis hoſtia primus
Inquit, & Aegypto tu dabis hoſpes aquam.

Pari ratione valdè ſicca & arida eſt Alchymia, nî arua eius & campi irrorentur fient omnino ſteriles & infœcundi: Acceptum habemus oraculum ab ipſo

Mercurius dare debet aquam Alchymiæ necessariam.

Mercurio, ni hoſpites immolentur, non poſſe pluuiam à ſuperis impetrari: ipſemet Mercurius hoſpes eſt Alchymiæ & verè peregrinus, ergo in ipſum primum, Buſiris lege ac præcepto agendum erit, vt fiat hoſtia primus, & ſi Alchymiæ det hoſpes aquam, quam tanti eſſe ponderis ipſi Alchymiæ credimus, vt verè abſque ea, inutilem & infructuoſam ſterilem ac infœcundam cenſeamus Alchymiam.

Ita habemus Diomedem Thraciæ Regem hoſpitum carnibus & ſanguine equos depaſcentem ab Hercule victum, & ſuiſmet equis in eſcam & pabulum traditum.

N ERYMANTHO ARCA-
diæ monte terribilem aprum omnia deua-
ſtantem captans Hercules, eumq; viuum
ad Euriſtheum adferens quid com-
monſtret, ac indicet.

CAPVT VII.

PAVCI ſunt hominum qui in Erymantho Arcadiæ monte terribilem aprum omnia deuaſtantem capiant, imò pauci ſunt qui ſum venatu perſequantur. Erymanius nobis eſt, venalium, ſordidorum, : illiberalium hominum mens & aniius, qui cum circa hæc mundi huius ana & inutilia, aut ſaltem vilia ac ſorida occupetur mons Arcadiæ verè di- poteſt, cùm Arcadia aſinorum pro-:rorum admodum ferax habeatur, & ihil ferè aliud magni & vtilis præter inos ipſos ferat: hinc etiam mens & iimus vilium ac ſordidorum hoiinum, cum nihil præter quæſtum ilem & mercimonium adferat, E-ymanthus meritò nobis erit Arcaiæ inſignis ac ſublimis mons, in quo

terribilis aper cuncta deuastat, vel vt iniecta face fabulosas discutiam vmbras, in quo ardens auaritia corrodente ac ferino dente, omnia dilacerat: in his siquidem animis, quæstui & vili lucro deditis, adueniens auaritia plus nocumenti ac detrimenti adfert, aduersus virtutes, moralésque gratias quæ animum humanum exornare debent, quàm intulerit aper ille Arcadicus in Erymantho monte.

Mercatores tunc temporis venalesq facti: quærimus non quale sit quid, sed quanti, nisi vndiquaque lucrum elucescat lucem odimus; ac diem illam quæ sine lucro præterijt: honesta, quamdiu illis aliqua spes lucri inest sequimur in contrarium transituri si plus scelerata promittant: lucrum omnia vincit & lucro cedunt omnia, hoc ipsum tot magistratus, tot iudices detinet, eorum labor in pretio est, ad lucri strepitum suffragia vertunt, duplici catillanti animi stimulo, lucro & honore, ad hæc mundi fastigia sublimari compelluntur, tanquam in Erymantho Arcadiæ monte, vbi aper in asperis his & confragosis locis, dentibus suis omnia dilacerat, frangit ne dicam vorat ac perdit, & nullus adhuc Hercules terribiles huius apri dentes cohibet ac compescit quin Erymanthum illũ Arcadiæ montem sterilem ac infructuosum efficiat

Auaritiam aprum diximus iure merito, quod in ſyluoſis ac aſperis locis degat aper, non ſecus ac auaritia, montanis ac ſemiferis adhæreat hominibus, eóſque ſequatur, eorúmque domos colat, & inhabitet: & vt aprum ad conuiuia natum eſſe exiſtimamus, ſic & auatum ad delicias, & voluptates non ſui ipſius, ſed aliorum natum eſſe videmus. Quicquid auri vel argenti cõgerit & accumulat, non ſibi accumulat, miſerè ſiquidem admodum viuit, cum torqueatur amore pecuniæ, qua nunquam potitur, ſed ſæuior ignibus Aetnæ, feruens amor ardet habendi, quo miſer ipſe Tantalus heredibus ſuis parat epulas amplas, & oppipara conuiuia quibus potiri ſibi ipſi interdicit, vt verus aper ad conuiuia natum animal cenſeri poſſit.

Sed quouſque tandem Aper iſte Erymantheus, terram noſtram ſterilem reddet, & infructuoſam? nonne fortis aliquis reperietur Hercules, qui Diuûm ſanguine ſatus, hunc terribilem aprum cuncta deuaſtantem captare queat, & viuum ad Euryſtheum adferre poſſit? hoc expectandum eſt ex viro bono ac forti, qui prauas has animi indoles, & ferinas mentis humanæ dotes captat, & domitat, ac ad rectæ & ſinceræ rationis arcem conducit, tanquam ad Euryſthei palatium, ſeu optimi iudicij &

intellectus domum,vt ibi feritatem deponant, & humanam omnino ac ciuilem induant gratiam & leporem: ſic Erymanthum Arcadiæ montem ab apro terribili & feroci omnia deuaſtanti liberamus.

At poſſunt Philoſophi Spagyrici Erymantheum eorum montem ab apro terribili & feroci vindicare, eúmque viuum capere, & ad Euryſtheum Regem viuum deferre, modò corrodentem ſalis mineralis facultatem ac energiam in capitellis ſuis vitreis aſcendentem, ibíque omnia corrodentem ac deuaſtantem edulcorent ac mitigent: hoc eſt captare aprum, & modo captum ad tincturam eorum perducant, & ſummam illam ac ſupremam malorum omnium conficiant medelam, hoc eſt viuum illum aprum ad Euryſtheum deferre. Quid enim ſonat Euryſtheus, niſi rectum & optimum? rectè ergo, & iure quammaximo philoſophi Spagyrici, aprum Erymantheum,qui eorum Mercurius eſt, captant eúmq; viuum ad Euryſtheum deferunt, modò ipſum coagulent,fixent, & ad ſupremam eorum medicinam conducant, quæ illis verus eſt Euryſtheus, ipſos ſuſcitans ac ſtimulans ad tantos ac indefeſſos labores ſuſcipiendos, adeò vt laborando, nunquam defatigentur, ſic enim verum Herculem

imitãtur, ac iratæ Iunonis inuidia, hoc eſt naturæ erga nos nouercæ auaritia immortalem ſibi gloriam conſequuntur, & ad cœlum ſublimes feruntur.

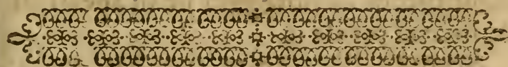
In intimo ac penitiſſimo huius fabellæ ſinu, latitat arcanum Chymicum excellens ac mirum: quod enim Philoſophi omnes, omni ænigmate, ac velamine occultant, hæc fabella ſuo cortice pandit, ac indicat, vbinam ſcilicet locorum quærendus ac captandus eſt Philoſophorum Mercurius, qui hîc aper Erymantheus nuncupatur: ex flore enim Veneris & Mercurio vulgari ritè præparato, elicitur vapor ille vnctuoſus, qui aper Erymantheus dici poteſt. Erymantheus nihil aliud ſonat, quàm florẽ Veneris: Erycina ſiquidem cognomentum Veneris eſt, & Anthos flos eſt, vnde non immeritò aper Chymicorum in Erymantho quærendus eſt, venãdus, ac captandus, qui tandem Adonidem Veneris amaſium dente ſuo neci dabit, hoc eſt Solem qui verus eſt Veneris amaſius, vt ſciunt omnes chymicæ artis alumni, & ferè omnes aurifabri, ac metallarij qui cupro ſeu Veneri, ſolem admixtum ſiue aurum experiũtur, tanto amore proſequitur cuprum ſiue Venus aurum, vt nulla vnquã reperiatur Venus abſque ſcintillis & particulis auri veri, adeò vt Solem, verum Veneris amaſium &

Adonidem dicere valeamus; Aper autem qui in Erymantho Arcadiæ monte grassatur, hunc Veneris amasium dente sub inguine percussum occidere debet, quem deinde Venus ipsa in florem Anemones herbæ sanguineo colore rubentem permutare habet, quod fit dum tincturam Philosophorum, & rubicundum tyrium colorem habemus Mercurio physico & sole, qui aprum & Adonidem interpretantur.

At possumus etiam hanc explicare fabellam, asserendo Herculem esse vim fixantem caloris innati metallici, qui Aprum venatur, ac consequitur, hoc est humidum metallicum, & Philosophorum Mercurium, qui verus aper est, propter corrodentem ac soluentem virtutem in Erymantho Arcadiæ mõte, omnia deuastans, ac deglutiens, hoc est in magnis & vtilibus chymicæ artis operibus. Potest enim Alchymia propter magnitudinem rerum, & vtilitatem operum, quæ in ea operantur, Arcadia dici, & nuncupari: Arcadia siquidem in prouerbijs antiquorum magnitudinem & vtilitatem rerum portendit: Arcadiam postulare dicebant antiqui, pro, magnum quid & vtile postulare.

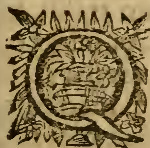
In Erymantho ergo Arcadiæ monte, hoc est in magno Alchymiæ opere vis fixans ac coagulans caloris innati me-

tallici, qui verus Hercules dicitur, vt antea probauimus multis rationibus, & authoritatibus, Aprum captat ſeu Mercurium coquit, fixat, ac coagulat, & ad ſupremam Medicinam conducit, & ſic viuum aprum ad Euryſtheū conducit, quo conſpecto Euryſtheus æreo vaſe ſe abſcondit, quod chymicis indicat, tunc temporis eo in opere materiam adhuc percoquendam eſſe, nec à vaſe adhuc abducendam, ac eximendam, etſi coagulatam ac fixatam videamus, ſed adhuc vaſe occludendam, donec tincturam tyriam ac purpuream habeamus.

STYMPHALIDES AVES ſagittis interficiens Hercules, vel ahenei crepitaculi ſonitu vſque ad inſulam Aretiada fugans, quid in chymicis ac moralibus operibus commonſtret.

CAPVT VIII.

VOT & quantæ adhuc ſuperſint Stymphalides aues, totam vniuerſam Arcadiam deuaſtantes ſciunt omnes, & experiuntur, qui circa rerum magnitudi-

Inuidi ſtymphalides aues imitantur.

nem & excellentiam, imò circa virtutem ſibi comparãdam occupantur: inſurgunt ſtatim in ipſos infiniti ferè. Inuidi, qui ſuis vnguibus, ac liuidis linguis, eos acerbiſſimè petunt, & ab ipſa rerum magnitudine & virtute detrudere tentant. Quod enim magnũ vtile ac excellens conſpiciunt, in idipſum maledicam linguam ſoluunt ac veluti vncis timendæ vnguibus Arcadiæ volucres Stymphala colentes, impetunt ipſam Arcadiam, ſiue Dei arcam, vt vorent & auferant quicquid ſacri & occulti eſt, vel ſaltem liuore ſuo, & inuidia velut vmbra alarum obumbrent & obtegant ne in apertum & lucem prodeat.

Stymphalides enim aues has, tantæ ferunt fuiſſe magnitudinis, vt Solis radios obumbrare dicerentur: ſic inuidorum ac zoilorum liuor tantus eſt, vt virtutis ſolem ipſum obſcurare poſſint. Lacum Stymphalum incoluere rapaces hæ volucres, vt magis notum habeamus & apertum eorum ſymbolum: quicquid enim lacus incolit & habitat, propter putrentes & ſtagnantes aquas, ex quibus originem & ortum trahit, & viuit, inuidiæ & liuoris præbet inſigne. *Inuidia eſt lacus Stymphalus.* Inuidia ſiquidem vitiorum caput, verè lacus eſt Stymphalus, quem incolunt rapaces homines, qui lucro ſoli toti addicti ſunt, & quibus aliorum bona

damno sunt: hi verò volucres Stymphalides habentur & reputantur, tanquam Arcadiam deuastantes, hoc est rei alicuius magnitudinem & excellentiam: Arcadia etenim magna est, & excellens, tum bonis omnibus quibus abundat, tum pascuis quibus pinguescunt animalia quamplurima quę Arcadiam incolunt, vnde ex copia ac fertilitate alimentorum & vitæ, quibus turget, Arcadia dicta est, quasi Dei Arca, nihil enim Deus occludit, & arcis imponit suis, nisi quod magnum & excellens est ac pretij summi habetur.

Arcadia vnde dicta.

Vnde etiam animam rationalem veram Arcadiam dicere possumus: & corpus humanum, lacum Stymphalum, quem tanquam vitiorum omnium mare patens incolunt volucres Stymphalides, seu vitia humana, quæ adeò prægrandia sunt, vt vmbra alarum suarum solem ipsum humanæ vitæ, hoc est rationem ipsam, & intellectus diuini radios obumbrent, & quicquid est boni in ipsa anima deuastent ac vitient, ni Hercules qui est vir fortis ac prudens, diuina stirpe satus, sagittis suis interficiat vel ahenei crepitaculi sonitu, persequatur ac fuget, ad insulam vsque Aretiada: quod fit dum orationibus ad Deum fusis quæ tanquam sagittæ sunt, vel sonitus ahenei crepitaculi, qui-

Anima rationalis vera est Arcadia.

bus vitia omnia ex corporibus noſtris, tanquam volucres Stymphalides ex lacu Stymphalo expellimus & fugamus, ad inſulam vſque Aretiada, hoc eſt ad metam rectæ rationis vbi penitus areſcunt & ſterileſcunt.

Aretiada inſula quid ſit.

Corpus etenim noſtrum verus eſt lacus Stymphalus, in eo ſiquidem delitiarum omnium aquæ ſtagnantur quæ alimentum & incrementum dant vitijs omnibus, quæ tanquam volucres Stymphalides Arcadiam vniuerſam ſeu animam noſtram vitiant ac deturpant, & adeò depopulantur, vt eam ſterilem ac infertilem efficiant.

Sic moraliter fugat Hercules Stymphalides aues ex Arcadia noſtra, & ſagittis interficit, donec venuſtate prima & antiqua vigeat tota regio, & floreat vndiquaque vernantibus floſculis candore nimio micantibus, & ſic vera Dei Arca habeatur.

Quid ſibi velint autem Philoſophi Spagyrici per Stymphalides aues lacum Stymphalum incolentes, totámque Arcadiam deuaſtantes, ſatis apertè indicant multis in locis, dum ſpiritus Mercuriales hinc vndiq; volitantes in opere Philoſophico, & totam terram ſuam conſpurcantes ac denigrantes, eadem præſtare, ac aues Stymphalides omnes Philoſophi arguunt. Pars ſi-

Stymphalides aues quid chymicè ſint.

quidem fixa terrea in opere Philosophico Arcadia est, quæ magna & prægrandia enutrit ac continet. Aqua quæ supernatat terræ, aut terram hanc circundat, lacus est Stymphalus, ex quo aues Stymphalides exsurgunt & euolant in auras, hoc est spiritus Mercuriales, qui exsurgunt ex aqua Mercuriali, qui opacitate alarum suarum Solem, hoc est tincturam obumbrāt dum in opere Physico illo, sol Philosophorum putrefit & obscuratur, actione spirituum aquæ Mercurialis, donec Hercules qui est vis fixans, ac coagulans auri Physici, sagittis suis, hoc est actione sua, mira & acuminata interfecerit spiritus illos Mercuriales, seu coagulauerit, ac fixauerit, quod est sagittis interficere aues Stymphalides, vel ahenei crepitaculi sonitu ipsas fugare aues, ad insulam vsque Aretiada. Per aheneum crepitaculum intelligimus vapores exhalantes metallicos qui ex metallo Physico exhalant & feriunt spiritus Mercuriales, & fugant ipsos, donec tandem arescant omnes, & fiant terra fixa, & arida, quod est ad insulam vsque Aretiada fugare: lacus siquidem Stymphalus, qui est aqua Mercurialis nostra pedetentim arescit, ac siccescit, & spiritus Mercuriales pedetentim etiam fixantur, ac coagulantur, & sic abeunt ad insulam Aretiada.

Lacus Stymphalis quid chymice.

Aheneum crepitaculum quid.

Alia auium Stymphalidum interpretatio.

Alij possunt hanc fabellam ad arcana particularia chymica declaranda retorquere: Possunt etenim Stymphalides aues Arcadiam deuastantes, interpretari spiritus antimoniales & Arsenicales, qui terram Antimonij fixam grandem admodum & magnificam efficacia ac præstantia virtutis eius deturpant ac deuastant, adeò vt eam fugiant omnes, nemóque velit eam colere, & habitare, propter periculosa hasce aues, quæ eam infertilẽ reddunt: Hercules autem sagittis interficiens illas aues potest interpretari, Sal petræ qui tanquam ex Ioue, hoc est cœlo & Alcmena, hoc est terra enatus, vi sua, ac fortitudine spiritus illos antimoniales & arsenicales interficit, & ahenei crepitaculi sonitu ad insulã vsque Aretiada fugat; dum illos spiritus fixat, ac coagulat, ac in terram albissimam conuertit, quæ bezoartica est, & magnæ virtutis, postquam vindicata est à fœdis illis Stymphalidibus auibus seu spiritibus Mercurialibus crudis & infixis. Possem ego & tincturam Antimonij per hanc fabellam explicare.

Tinctura antimonij per aues Stymphalides indicata.

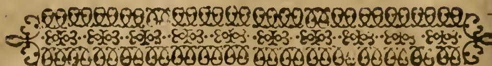
Ratum enim & stabilitum est inter medicos spagyricos spiritus Mercuriales, Arsenicales & Antimoniales propter volatilitatem & aëream naturam qua pollent aues dici, & volucres, & quia potissimum nocent, ac mortem inferunt

inferunt vitæque animalium sunt maximo detrimento, ideóque coruis, harpijs, & Stymphalidibus auibus præcipuè æquiparari, & sub earum auium symbolis indicari: quia hæ aues rapaces sunt, voraces, & cadaueribus inhiant, eáque perseq uuntur, vt vitam suam sustentare queant carne & sanguine animalium mortuorum. Sic in tinctura Antimonij videtur fieri: spiritus siquidem Mercuriales qui sunt præcipua causa mortis Antimonij, Antimonij carnem & sanguinem mirificè appetunt. adeò vt totum sanguinem exhauriant & carnem relictis ossibus solis, terra inutili ac infertili. Spiritus autem hi quandiu persistunt, tandiu carnem & sanguinem deturpant ac vitiant donec ab igne auferantur, qui verus est Hercules, sagittis suis has interficiens aues Stymphalides totam Arcadiam deuastantes: actione enim ignis tanquam sagittis interficiuntur hi spiritus Mercuriales venenosum siquidem omne, ab igne corrigitur, & interficitur, ac in alexiterium conuertitur, & sic purgatur Arcadia tota, ab Hercule nostro ab auibus defedantibus ac deuastantibus illam.

Venenum omne igne corrigitur.

Sic & chymicè & Ethicè interpretatum habemus, quid indicet, ac commonstret Hercules aues Stymphalides sagittis interficiens, vel aheneі crepi-

taculi ſonitu, ad inſulam vſque Arc
tiada perfugans.

TAVRVM FVRENTEM inſulam Cretam totam fere deuaſtantem domans Hercules, eúmque victum ad Euriſtheum adducens, quid nobis & Ethicè & Chymicè cõmonſtret.

CAPVT IX.

Superbia nil peius in humana natura.

Ihil ſuperbia magis mon ſtrificum reperiri poteſ in natura humana: hæ verè Taurus eſt furens qui naturam humanam tanquam Cretam inſulam deuaſtat natura ſiquidem humana vera Cret inſula eſt, in qua nihil noxij reperire licebat, omnia erant ad voluptatem parata & ad delitias quaſcumque. Vndiq; ſcaturiebat vitę æternæ balſamum & vinum integræ ac ſynceræ voluptatis; donec Taurus furens ſupervenerit qui hæc bona omnia ſubuerterit; ſcitur etenim primùm parentem noſtrum ob gratiam & iuſtitiam originalem in qua creatum fuiſſe credimus, bonis omnibus tum animi, tum corporis affluxiſſe, vt ex ſuperbia & peccato tan-

Creta inſula quid ſit.

quam à Tauro furente, hæc omnia bona effuſa ſunt ac ſubuerſa, vt in hierarchia ſupercœleſti cernere eſt; vbi ſupremus Angelus tanquam Taurus verè furens, totam ac vniuerſam virtutum ſupercœleſtium Cretam deuaſtauit,qui veluti Creta ſupercœleſtis inſula nobis habenda eſt,cùm bonis omnibus afflueret, & ſolis veri gratiſſimo aſpectur vndequaque conſpecta haberetu, rerúmque omnium creatarum decus, delitium,ac ornamentum eſſet: at à Tauro illo furente conſpurcatus hic Cretus, Cretæ inſulæ verã effigiem nobis exhibet. Michael autem Archangelus Herculis ideam, qui Taurũ hunc furentem deuicit, ac vinctũ & victum ad Euryſtheũ Regem, Deum, putà, conduxit inferis detrudendum carceribus, ne tanti amplius foret nocumenti : ſic piè interpretantur hæc Græca cõmenta, quæ nihil veri commenti habent, niſi cortice tenus: hac ſecluſa medullam prædulcem, ac vitæ ſuccum, tum præſentis, tum futuræ decerpere poſſunt, qui in naturę ſecretis ſupercœleſtia arcana deguſtare ſolent.

Vt colligere licet ex hoc Tauro furente ab Hercule deuicto, qui nobis arcana & ſecreta naturalia multa fabellæ huius velo occludit, & obſcurat: Taurus ſiquidem furens, à Neptuno aquarum Deo in Cretam inſulam im- *Taurus Creticus quid ſit Chymicè.*

missus est, vt eam deuastet ac perdat: A secretioribus Philosophiæ Coryphæis Principibus nihil aliud est, quàm spiritus Mercurij, seu aqua Mercurialis, quam Taurum dixerunt Alchimiæ patres, vt videre est apud Turbam Philosophorum, seu veritatis Codicem pag. 180. alijsque multis in locis, Neque immeritò dicitur Taurus aqua Mercurialis; hæc enim vt Taurus terram Philosophorum inutilem, infertilem ac aridam scindit in glebas, arat & colit, vt tandem suo solo labore, vtilem Philosophis reddat, semini suscipiendo, & idoneam constituat, vt tandem pariat ac fructus efferat.

Creta insula quid Chymicæ.

Hæc etiam aqua Mercurialis non secus ac Taurus Creticus leui irritamēto in rabiem excitatur, adeò vt Cretam insulam deuastet, quæ est terra Philosophorum, quæ nisi prædulci ac temperato regatur regimine, Taurus ille qui eam incolit, eam ipsam deuastat, ac perdit, vt clamant Philosophi omnes, qui de hac Apollinis insula scripserunt: ideò cauendum summoperè nobis est, ne in furorem excitetur: donec nouus superueniat Hercules, qui supernaturalibus, ac subcœlestibus pollens virtutibus Taurum hunc deuinciat, & suo robore penitus vincat.

Præstò autem aderit Hercules, si quæ superius scripsimus notata sint: Hercu-

lem enim diximus vim metallorum ac virtutem fixantem,& coagulantem ſpiritus volatiles ac infixos,qui quidem ſpiritus in re chymica facienda tanti ſunt momenti, vt tota ars in eis conſiſtat, & ſi hi penitus innoteſcerent verè triuialis & vulgaris eſſet Alchimia.

Spiritus metallici qui.

De his multa multi ſcripſerunt,ſed ſub ænigmate,& varijs fabularum technis: ignes enim veri ſunt, qui puriſſimis terræ partibus vniuntur, & ſecundùm varios puritatis gradus varia producunt metalla : dum aëri & igni metallico aſſociantur , ſulphur conſtituunt metallicum:dum verò aquæ metallicæ vniuntur, Mercurium aliud metallorum principium componunt: dum verò terræ metallicæ copulantur, tertium nobis oſtendunt metallorum principium, ſalem putà: Adeò vt in omnibus & ſingulis metallorum principijs, imò & in omnibus rebus ignis reperiatur; qui quidem ignis nî ſuo vitali nectare,naturam omnem, & ſingulam foueret, actum eſſet, & verè conclamatum de tota natura, & ſingulis naturæ rebus.

Quid ſulphur quid Mercurium, quid ſal produ

Non ergo immeritò ad nauſeam vſque clamant omnes Philoſophi, ſulphur noſtrum, Mercurius noſter, & ego addam ſal noſtrum, vbique reperiuntur, & nemo ſinè his viuere po-

Ignis naturæ eſt lapis Philoſophorum, vnde vbique reperitur.

test, cùm verè sint ignis naturæ, cuius fotu perpetuo indiget omne compositum, & tota natura: centrum enim cuiuscumque rei, ignis est, qui formam rei & naturam nutrit ac alit, eo deficiente & extincto, deficit & extinguitur robur & virtus formæ, seu naturæ, imò & ipsa forma & natura perit. Ex hoc igne rebus omnibus insito, & potissimum ex igne metallico qui in visceribus eorum residet, paratur sulphur, paratur Mercurius, paratur sal, principia tria metallorum, quæ solo & vnico Mercurialis aquæ ambitu coërcentur.

Qua ratione deuinciatur Taurus Creticus seu Mercurius.

Hæc verè Taurus est Creticus qui insulam Cretam, in quam à Neptuno aquarum patre immittitur, deuastat ni à prudenti rerum magistro & naturæ ministro, tanquam ab altero Hercule prosternatur. Prosternitur autem si molli ignis temperamento foueatur: tunc enim temporis, vt in confesso est apud omnes Philosophos, mutatur in terram & verè deuincitur: sic fixatur & verè coagulatur, ac in veram fixam, ac permanentem Philosophorum tincturam conuertitur. Et ità ad Eurystheum Regem deuinctum & funibus perligatum deducunt Taurum Creticum, seu aquam Mercurialem Philosophi, quam verè ad palatium Regium deductam dicere possumus, modò ad auream na-

turam, & auri florem & fructum perducamus: Sunt enim hæc Regia Chymicorum palatia, ibi quies ſumma eſt, & ſupremum humanæ miſeriæ ſolatium.

Qui hunc Taurum Creticum noſtrũ ſuperarunt & funibus proprijs perligarunt, ſciunt quanta poſtmodum detur animis eorum quies, & gaudium, & an Regijs delitijs æquiparari poſſint, ne dicam eas ipſas ſuperare delitias: tunc enim temporis nihil fortunæ timetur, ſatis eſt ſanitatis, ſatis eſt diuitiarum, cùm maiores expeti non poſſint. Itaque perpendant quæſo chymicæ artis alumni, vtilitatem & pondus huiuſce artis, & cùm maximi ſit ponderis, laboris etiam ac ſudoris eſſe neceſſe eſt, ad ſumma felicitatis faſtigia nunquam perreptatur, niſi ſumma cum difficultate: bonum omne poſuere Dij ſudore ac labore parandum. Multi ſunt & fere omnes huiuſce ſæculi Philoſophi, & Medici qui artem chymicam amplecterentur, modò facilis eſſet, & leuiſſimi laboris, facileſque & præcoces adferret fructus, At pace eorum dixerim, ſi veri Philoſophi ac Medici haberentur, ſcirent vtique magna tardè ſemper prouenire, & præcoces fructus omnes, putredini eſſe obnoxios; longos autem, & tardos ſcimus eſſe Alchymiæ fructus, ſed proculdubio dulces & ma-

Laus Alchymiæ.

Omne difficile pulchrum eſt.

turos; at cum ſol ſpectatores niſi cum deficit, non habeat, nemóque obſeruet lunam niſi laborantem. Sic Alchymiam nemo ſpectat, niſi laborantem ac deficientem, in his ſolis in quibus deficere oportet, in his ſiquidem ſi niteret, ſuáque profunderet bona, plus adferret nocumenti, quam vtilitatis. Sunt enim pecora campi, & iumenta quibus nullus eſt intellectus, & quibus ſolis cardui ſufficiunt.

Alchymia debet eſſe obſcura.

Nónne Alchymiæ dedecori eſſet & vituperio ſi margaritas ſuas ante porcos obijceret, qui deſidiæ tantùm incubant, & luto gaudent: viris ſolùm fortibus ac ſapientibus Herculeo genere natis poma ſua aurea reſeruat, vt videbitur inferius, poſtquam labores alios ſummos & prægrandes, ab ipſomet Hercule exantlatos explicauerimus, qui non inferioris ſunt momenti, ad declarandos Alchymiæ theſauros Tauro hoc noſtro Cretico, ſuperato, & deuicto & ad Euryſtheum Regem conducto.

ACHELOVM FLVVIORVM omnium celeberrimum deuincens Hercules, quid Chymicopijs Philoſophis cõmonſtret.

CAPVT X.

ERCVLES verus eſt Diuino ſanguine ſatus, qui Acheloum fluuium vincere ac ſuperare poteſt: tantus enim eſt hic fluuius, & tantæ virtutis ac energiæ vt formas omnes, rerúmque figuras ſuſcipere queat, deuicta vna, ſupereſt alia expugnanda, ac debellanda, ex vno labore quamuis exantlato, emergunt & expullulant labores, & certamina permulta: nulla datur certaminis huius periodus ac finis.

Quis eſt ergo inter homines tanti roboris, ac fortitudinis, vt hæc ſuſtinere queat, nemo certe mehercule nemo, & vt vera hæc omnibus appareant & in aperto luceant: Acheloum fluuium dicimus ex ſententia hieroglygraphorum omnium, ſcientiam rerum om- *Quid Achelous indicet.*

nium, quam qui capere poteſt, verè diuina ſtirpe natum, verúmque Herculem prædicandum cenſemus.

Acheloi fluminis ortus.

Encyclopædiam ſiquidem artium omnium, & ſcientiarum perfectam cognitionem iuſto nomine Acheloum dicere poſſumus, cum & Achelous fluuiorum omnium maximus, à Pindo monte oriens Aetoliam ab Acarnania diuidens, & in Meleacum ſinum defluens, tam vario curſu ac diſcincto alueo fundat aquas ſuas, vt verè formas rerum omnium & figuras, ex quarum cognitione & notitia emergit Encyclopædia, demonſtrare poſſit. Quod ſi quis vir fortis, prudens & acutus, ac ſtudioſus formam quandam, & figuram ſeu internam & externam alicujus mixti proprietatem & energiam penitus, ac medullitus cognitam habeat: Quid hoc eſt quæſo inter tot ac tantas formarum rerum omnium myriades, quæ mundum hunc vniuerſum conſtituunt quas omnes & ſingulas notas habere oportet, vt Acheloum noſtrum ſuperare valeamus ſeu Encyclopædiam complecti queamus? cuius vmbram tantùm, ſcientiæ, quæ præ animis hominum nunc temporis verſantur, nobis exhibent, & vnius ſolius notitiam vix habere valeamus, vt teſtatur diuinus Hippocrates de ſola Medicina, quam artem longiſſimam

Encyclopædia quare valde difficilis.

ſſe prædicat, vitam verò noſtram breiſſimam vt eius curriculo, eam aſſeui queamus, tum propter iudicium, uod ſummoperè difficile eſt, in dinoſcendis rebus omnibus quę ad meicam artem pertinent, tum propter xperimenta que tentari debent, etſi ericuloſa ſunt, quorum ratione diuntur medici, experimenta per mores agere, etſi qui prudentia valent & cientia, nunquam illa valde pericuoſa experimenta tentanda ſuſcipiunt bſque lethali prognoſtico & infauſto mine, prius declarato: vnde prudener conſulunt medicinæ patres, deſpeatos ſolis prognoſticis eſſe relinquenlos, etſi Celſus clamet in deſperatæ ſalutis affectibus remedium anceps potius eſſe adhibendũ, quàm nullum.

Quòd ſi vita breuis ſit ad vnicam artem addiſcendam, & difficultates & anguſtiæ ex parte humanæ mentis quammultæ ſæpiſſimè oriantur, quæ non poteſt eleuari, ad artis alicuius intima indaganda, & percipienda. Quàm multò ergo breuior erit vita, ad omnes artes & ſcientias indagandas, & quàm multò difficiliores erunt anguſtiæ, ad artium omnium & ſcientiarum labyrinthos extricandos?

Encyclopædia poteſt adipiſci & qua via.

Hercules tamen potuit & fecit, & quamuis vita breui donatus fuerit, nihilominus ſat longa fuit ad Ache-

loum noſtrum deuincendum ac debe-
landum, in cuius ſola victoria, totiu
Encyclopædiæ curſum integrum ver
collocamus, vt nos multis in locis ope-
rum noſtrorum teſtati ſumus, & teſtan-
tur adhuc omnes Alchymiæ patres.

Qualis autem ſit iſte Achelous
quem Encyclopædiam ſuperius indi-
care diximus, iam verò & Chymic
Encyclopædiæ curſum continere aſſe-
rimus, nunc nobis eſt demonſtrandum
hic iam totius Alchymiæ theſauru
& fons occultus aperiendus eſt, in gra-
tiam filiorum artis: nihilominns hi
qui artem hanc non callent, nec calle-
re ſtudent, at potius irriſioni illius &
ſannæ toto animo incumbunt, oc-
cultandus potius eſt, quàm minime
lumine indicandus.

Author odit oſores Alchymiæ.

Quod enim ad me pertinet, ſi tan-
dem aliquando præſagirem Alchy-
miæ oſores poſſe ex ſcriptis meis ali-
quid arcani, & veritatis deſumere
dubio procul calamus meus, ne tan-
tillum quidem atramenti ſuſcepiſſet
vnquam, ad hæc arcana depingenda
vt huiuſce farinæ hominibus prodeſſe
poſſint: ſunt enim flagro potius quam
doctrina digni: telum & fulmen ſpa-
gyrica opuſcula, quæ iampridem in ip-
ſos iaculatus ſum, beneuolentiam, qua
illos perſequor, ſatis admodum teſtan-
tur. Hiſce de cauſis ſtylo ſpagyrico ex

nore & conſuetudiſte authorum huuſce artis, perſequar hæc arcana adaperire, quæ tanta ſunt, vt verè Encylopædiam complectantur; Mercurium iquidem Philoſophorum detegunt ac nanifeſtant, in cuius notione, ſcientia erè vniuerſalis conſiſtit: hic verè Achelous eſt, fluuiorum omnium naximus ac celeberrimus: maximus uidem eſt omnium, cùm vniuerſam rriget terram, imò vniuerſum orbem.

In cognitione Mercurij Philoſophorum encyclopædia conſiſtit.

Quicquid eſt in regno animali, vegeabili, & minerali, ad conſeruationem uiipſius, accretionem, multiplicaonem & motum, huiuſce flumiis eget irrigatione: tanta eſt huius uminis virtus & energia, vt ſi per nomentum temporis, & quidem miimum, natura vniuerſalis rerum omium fruſtraretur tanti fluminis po-ı, & irrigatione illico deficeret, & orrueret tota machina mundi, cùm es omnes egeant perpetuo fotu huiidi radicalis ſui, ad nutritionem & otum calidi innati.

Quis ergo Philoſophorum erit, qui æc neget cùm ſole clarius ſit, & apud mnes ratum, & ſancitum, humidum adicale, cuiuſcumque rei, conſeruaonem eſſe veram & abſolutam rei lius cuius eſt humidum radicale inatum & primigenium? eo corruente orruit & ipſamet res, eóque vigente,

Humidum radicale eſt cuiuſcumque rei ſcientia & notitia.

& florente, viget & floret, quicquid est in rerum natura natum. Non ergo immeritò in notione illius Encyclopædiam collocamus, cùm humidum radicale cuiuſcumque rei, ſit virtus & energia ipſiuſmet, & rei virtute nota, & energia rerum omnium, quid quæſo eſt, extra cancellos & limites Encyclopædiæ noſtræ?

Achelous qua ratione vincatur.

Non prodeſt tamen quicquam admodum iſtius rei notio, hominibus, niſi victoria Acheloi iſtius fluminis potiantur; Tota ſiquidem vtilitas & emolumentum, quod ex notione tali exſurgit maximum, in pugna & victoria Acheloi iſtius conſiſtit: quo autem Marte, & qua belli armorúmque aſtutia pugnandum ſit, cum Acheloo noſtro ſeu Mercurio, vt eum debellare valeamus, id docuerunt ferè omnes Medici ac Philoſophi chymici, ſolo nempe igne debellari, ſolíſque igneis armis cum illo eſſe pugnandum: vnde illud: Accipe ouum & igneo percute gladio, & accipe aquam & igniuomis conſtringite furnis, hæc eſt pugna, hæc eſt victoria Acheloi noſtri: aquæ enim quibus turget igneæ ſunt, nec vllo alio poſſunt præter igneo cohiberi repagulo.

Cogita ergo & fortiter meditare quale debeat eſſe iſtud repagulum, & qualia ſunt hæc arma ignea, quibus

igneas Acheloi noſtri aquas debellare ſolemus. Datur ignis naturæ, terreæ ſubſtantiæ incluſus, qui conuinctus,& mirabili artis ope, cum aqua Mercurij connexus, totum detegit arcanum, & omne pandit ænigma.

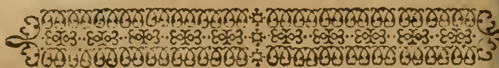
Hercules verus, eſt hic ignis ſummi Iouis & Alcmenæ filius, qui ſua ſola claua, & robore Acheloum vincit, ac ſuperat: ſuperat autem conſtringendo & coagulando: conſtringit & coagulat terreſtri facultate, qua pollet in intimo cordis ſui, quod vitæ flammas & ignes continet. Si ſcias ignem tali igni adminiſtrare, verè ignis ille naturæ, connectetur aquæ vitæ, & fient vnum incorruptibile, in centro terræ puræ, quæ nihil aliud erit, quam ignis, aër, aqua, & terra, in vnum conglobata orbem incorruptibilem.

Ignis natura eſt claua qua deuincitur Achelaus.

Sic Acheloum vinces, ſic verum imitaberis Herculem & Encyclopædiam comprehendes. Latet enim ſpeculum in aquis Acheloi noſtri, imò aquæ ipſæ, ſunt ſpeculum ipſum in quo licet vniuerſam naturam & omnem ſapientiam rerum naturalium contemplari: ibi facultates animalium, ibi vegetantium proprietates & metallorum ac mineralium omnium occultas virtutes, ac formas conſpicere licet, hinc cœlorum omniū motus, planetarum ac ſtellarum omnium influxus,

Speculum in quo tota natura conſpicitur, eſt aqua Mercurialis.

vel in hæc inferiora irradiationes, & tandem harmoniam vniuerſæ natura licet conſpicuam & apertam habere ſciunt & credunt qui fœlici armorum ſucceſſu Acheloi victoria exornati fuerunt, & ſpeculum hoc contemplat ſunt.

BVSIRIDEM ÆGYPTI REGEM hoſpites ſuos ſacrificantem, occidens Hercules, quid Piochymicis Philoſophis cōmonſtret ac præſagiat.

CAPVT XI.

In centro cuiuſcumque rei eſt mors illius rei.

QVI medullas Chymica artis deguſtarunt, dum mortem rerum omnium contemplantur, aſſerunt in omnibus naturæ rebus eſſe incorruptibile mortis ſeminium quod vnà cum ſeminio vitæ inſeparabiliter permiſcetur, quódque quæ vitæ ſunt, tanquam peregrina, & aduentitia occidit, vorat ac perdit.

Illud ipſum vitæ hoſtem prædicant omnes, & Buſiridi Ægyptiorum crudeli tyranno compararunt, & ſub eius emblemate, moralia, ſeu Ethica per pulchra, & phyſica quamplurima arcana occultarunt. Vitium ſiquidem quod

Vitium eſt

quod nobis à natura ipſa implantatum eſt, & nobis inſitum, quod eſt verum mortis ſeminium, virtutes omnes quæ nobis aduenæ ſunt, & peregrinæ, ſuffocat ac perdit; ita vt nî prudentia & ſapientia ſumma vtamur, quæ nobis eſt tanquam Hercules, ex ſummo Ioue & Alcmena natus, conclamatum eſt, de vita noſtra, & de virtutibus omnibus, quæ ſunt vitæ noſtræ ornamentum ac decus. At ſi vigeamus prudentia humana, vt vir fortis quiſque vigere debet, vitiũ ipſummet de medio ſuſtulimus, & miniſtros eius omnes occidimus, non ſecus ac Hercules Buſiridem illi inſidias parantem ac illum ſacrificare volentem interfecit, vnà cum filio Anphidamante & miniſtris tam diri ſacrificij. *mortis ſeminium.*

Hæc pugna hæc victoria ſingulis vitæ noſtræ momentis pendet ex arbitrio noſtro, ſingulis vitæ momentis inſidiatur vitium virtuti, virtus pariter vitij conamina retundit: ſic pugnat Hercules, & ſic triumphat, & regno potitur Ægypti, ſic dulcedine vitæ humanæ fruitur virtus: Alioquin non eſt hæc vita humana, non Ægyptus mihi aquarum profluuio fœcundata, ſed brutorum barbara militia ac Thracia ferox, ſyluoſa, & infœcunda, Crocodilorum ineuitabili aſtutia vndiquaque ſtipata, ad cuius periculum euitandum ſumma *Vitium inſidiatur virtuti.*

nobis est opus prudentia, qua sola mundi huius ineuitabiles syrtes, euitamus, aut saltem vndosas facimus absque periculo.

Vitium est eradicandium à vitæ campu.

Quod si ad vitæ humanæ decus & ornamentum, vitium imprimis sit eradicandum, quòd sit lolium enecans frumenti granum. Sic pari ratione, vt in rebus physicis vitæ germen pullulet & floreat ac vitæ fructus pariat, mortis seminiũ est eradicandum: quale verò, & quid sit mortis seminiũ in rebus physicis, ac naturalibus, quod vitæ germẽ obtundit imò enecat, facile est chymicis inquirendũ: Terrena enim recrementa, quæ nihil salis habent, nihil ignis naturæ sapiunt nec sulphuris chymici redolent naturam, ea omnia mortis seminia prædicamus, ea omnia eradicanda fore percipimus vt floreat vitæ germen.

Generationes qua ratione fiant.

Id natura quotidie molitur omni hora & omni temporis momento in generationibus singulis, rerúmque productionibus: putrefiunt omnia, & in putrefactione separatur purum ab impuro: ex puro exsurgit vitæ germen & vitæ fructus, & sic fiunt generationes; calidum enim quod est in sale naturæ, agit in frigidum mediante humido, & humidum agit in siccum mediante calido: & sic agunt inter se elementa naturæ, quæ in centro salis eiusdem radices habent, in quo solo centro fiunt no-

ıæ rerum productiones, præuia cor-
uptione & impuri morte, quod est pu-
æ vitæ inimicum. Illud enim putrefie-
i debet & mori, vt vitæ inde exsurgat
ructus, secundum illud primi Philo-
ophorum omnium: nisi granum fru-
nenti cadens in terram mortuum fue-
it & corruptum, ipsum solum manet,
ıon germinans, nec fructificans: certum
st ergo cuncta putrefieri debere &
nori, antequam de se vitæ fructus pa-
iant.

Busiridis fabellæ explicatio.

Hoc nobis indicat peculiari in hoc
apite Busiridis fabella, quæ nos docet
Ægyptum vitæ amœnitate, & iucun-
litate nunquam vsuram, nisi post mor-
em Busiridis sui crudelissimi tyranni,
ıui hospites omnes etsi Ægypto, &
ibi ipsi perutiles, morti tradebat. Sic
ari ratione, nulla erit rebus quies, nec
ıatura quiescet vnquam, quæ est altera
Ægyptus, cui Busiris alius dominatur,
qui est mortis seminium, quod toti
ıaturæ imperat cuius ope, & ministe-
io morti omnia traduntur, quæ illi
ıoua, & aduentitia quotidie adueniunt,
tsi vtilissima sint illi & fructuosa, do-
ıec tandem adueniat Hercules, qui erit
ıniuersalis ignis, quo Busiris ille
ıaturæ iam imperans, morti tradetur.
Per combustionem illam vniuersalem,
nortis seminium quod rebus omnibus
inest comburetur & in abyssum detru-

detur, ita vt tota hinc natura nouam suscipiat formam pulchriorem quidem, & nulli postmodùm morti obnoxiam: tunc erit summa quies rebus omnibus & toti naturæ.

Ab hac vniuersali rerum omnium morte, & resurrectione, colligunt Spagyrici Philosophi, rerum particularium mortes, & resurrectiones; ita vt postquam innatum illud mortis seminium separarunt & vicerunt, nouum constituant mixtum, priori longè potentius, & præcipuè in metallis, quorum humidum igneum, viscosum, & vnctuosum, vitæ germen in se continens, nunquam suas promit actiones & energias, nisi postquam mortuum fuerit; hoc est separatum fuerit & vindicatum à fece terrestri & amurca, qua inuoluitur. Separatur autem ab his omnibus, quæ actiones illas nobiles obtundunt imò prorsus enecant, ignis ope, & adminiculo, qui comburit mortis illud seminium, seu substantiæ vitalis excrementum, eóque combusto & corrupto vitæ flores hinc expullulant.

Ignis natura ex quo fonte educatur & qualis sit.

Aduerte tamen ne nomine ignis ibi decipiaris; nam ignis hic communis & elementaris non intelligitur: est alius mihi ignis qui aquæ formam habet, qui metalla dissoluit, & intrinsecum ignem metallorum multiplicat, & custodit ab omni corruptione, &

norte, corrumpit tantùm, ac destruit
ecem & limum metallorũ impurum,
c attenuat, ac in subtilissimam ac pe-
etrantem substantiam conuertit, hu-
nidum illud igneum, crassum, & fe-
ulentum metallorum omnium, & ad
ubstantiam incorruptibilem conducit.
Hic ignis non aliunde sumitur, quàm
b ipsomet metallorum fonte; sunt si-
uidem metalla nonnulla cruda, &
ncocta, quæ omnimodàm & vltimam
on passa sunt fixationem, ita vt in cen-
ro habeant adhuc multum humidi ra-
icalis, volatilis & infixi, quod ab alio
adicali humido eiusdem naturæ, &
ssentiæ, facilè elicitur.

Hoc postquam arte Chymica, distil-
tionúmque modis varijs purum pu-
um factum fuerit, animam auri extra-
it, & argenti depurat & sublimat, &
n corpus purum, & incorruptibile,
erducit, & sic vltimum Alchymiæ fi-
em & scopum attingit.

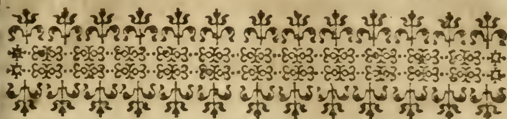
Arcanum totius Alchymiæ ibi latet.

Hic ignis verus noster est Hercules,
Ioue & Alcmena enatus; metallum
nim cui nomen Iupiter, & terra ex
Mercurio parata, quæ nobis Alcmena
t, constituunt ignem illum de quo
nta dixerunt Philosophi, vt mihi
naiora dicere & clariora nefas sit.

Sufficiat ergo Philochymicis omni-
us ignem hunc, verum esse Hercu-
m qui duram metallorum compa-

gem, in tenuem pollinem numquam reducibilem dissoluit, & in salem conuertit, omniúmque eorum terras depurat & steriles, & infœcundas semine fœcundo imprægnat, & sic parturire facit vitæ fructus, qui in eorum crasso & lutoso limo infœcundi iacebant. Sic Busiridem hospites suos mactantem occidit Hercules, & Ægyptum metallorum ab ipsius tyrannide vindicat: nam quod in terra metallica impurum est, & fetidum & corrupti sulphuris sapit naturam, quicquid illi aduenit in sui naturam conuertit, & sic multiplicatur impurum metalli, donec tandem ignis internus suscitatus ab alio igne eiusdem naturæ vincat illud impurum & occidat, terrámqne depuret, quod est Busiridem hospites suos mactantem chymicè occidere, & tyrannidem effugere.

Metalla quæ ratione viuificanda.

ANTEVM GIGANTEM IN Lybia, lucta victum suffocans Hercules, quid commonstret Piochymicis Philosophis.

CAPVT XII.

ERRAM superare ac vincere maxima cunctarum est victoria; nihil enim terra fortius, cùm stabilis permanens ac fixa per se existat: vnde cubo figurarum omnium stabiliori compararunt terram antiqui, & cor ac centrum mundi dixerunt, quod virtus ac robur omnium elementorum in terra quiescat, non secus ac in corde & centro rerum omnium virtus consistit: Nihilominus etsi terra fortissima sit, vincenda tamen est, ac debellanda, vt thesauros infinitos possideamus, qui ex eius victoria in nos ipsos redundant, secundum illud Boëtij: Superata tellus sidera donat: cœlum ipsum scandere non possumus, nec supercœlestibus frui bo-

Se ipsum vincere, fortissimorum est victoria.

Absque victoria nostri cœlum ascendere non possumus.

nis, nisi victa tellure, & prostrata eius virtute.

Hoc nobis indicare voluerunt antiqui pugnâ Herculis & Antei: fuit olim Anteus Gigas Lybicus terræ filius, mole corporis prægrandis, & robore fortissimus, à nullo vnquam præterquàm ab Hercule superatus, vtpote cui deficientibus viribus solo matris suæ, putà terræ tactu, nouæ ac recentes exsurgebant vires, ideò lucta inexpugnabilis fuit, & indomabilis, Hercules tamen ipsum lucta vicit, & sublimem in aëra suffocauit.

Quod Hercules olim fecit in Anteo, iam viri fortes ac prudentes, qui Herculis symbolum exhibent, dum affectus & cupiditates domant ac vincunt, Anteum dicuntur vincere, ac superare: cupiditates siquidem & affectus corporei, Antei prosapiam sapiunt, & verè symbolum eius repræsentant, cùm ex corpore originem ducant, quod terra est ab omnibus, vnde & affectus corporis filij terræ verè dicuntur, & Gigantes Lybiæ & monstra Lybica, quæ nobis semper aliquid adferunt mali.

Anteus quid repræsentet.

In hæc corporis monstra verè potest retorqueri prouerbium ἀεὶ φέρει τι λιβύη κακὸν, Ex his enim corporis monstris quicquid mali patitur ratio, ex hoc fonte, tanquam ex vera Lybia scaturiginem ducit.

Pugnent igitur viri fortes, cum Anteo, ipſúmque vincant ſi brabio fœlicitatis, & corona gloriæ exornari cupiant: in terra ſiquidem collocati ſunt, vt cum terra pugnent, & ipſam vincant, & ex tali victoria cœlum petant hàc enim ſolum itur ad aſtra.

Quod & Chymiæ arcanis medullitus indicatur: Videtur enim Deus in his phyſicis & ſecretis naturæ operibus, diuina & ſupercœleſtia ſymbola collocaſſe. Vt enim menti noſtræ diuina ſtirpe ſatæ, mandatum eſt, vt corpori cui immergitur ſemper obſiſtat, domet ipſum, ac ſuperet, donec tandem ad ſuprema, fœlicitatis faſtigia conduxerit ipſum, & eleuauerit ad ſupremum ſublimitatis gradum: Pari modo Chymiæ ſtudioſis mandatum eſt, ſi artis perfectionis culmen pertingere cupiant, vt ſpiritibus Chymicis, hoc eſt ſubſtantijs volatilibus metallorum, & corporibus eorum ſeu terris, bellum & pugnam indicant, in qua pugna ſpiritus corpora ſua, vincere debent, ac ita domare, vt ipſa enecent, ne ad cœlum, hoc eſt ad ſupremum puritatis & perfectionis gradum impediatur aditus.

Terra metallica ſuperanda eſt, ſpiritibus chymicis.

Sic ſpiritus illi metallici, qui Herculis ſymbolum habent Anteum vincunt ac ſuperant, & in aëra eleuatum ſuffocatum retinent, hoc eſt terram ſuam & corpus ſuum ſecum ſublimant & ab

omni fece & limo terrestri vindicant. Sic ipsum occidunt, hoc est mutant in puram, nitidam, fixam, ac permanentem tincturam.

Quid in chymia difficilius est.

Hæc victoria, hæc pugna in rebus chymicis maxima cunctarum est victoria, atque pugna; nihil enim difficilius est, ac magis arduum, quàm Anteum chymicum vincere: in apparatu siquidem ipsius pugnæ & victoriæ, necesse est, vt cœlum terræ misceatur, terrámque cœlum fieri oportet, & vt ambages, verborúmque tricas mittamus: necesse est, vt terram metallicam, hoc est salem metallicum occidamus: occiditur autem si spiritui suo conuertetur, qui cùm igneam & æthercam habeat naturam, summam habet in hanc terram potentiam, ipsámque penetrat & alterat, atque per aëream suam substantiam, ad aëris naturam conuertit: sic sublimat Anteum, hoc est terram metallicam, puram, nitidam, aëream, ac igneam reddit, quod agere, hoc opus hic labor est: nihil siquidem clamant Chymiæ patres, confert arti nostræ, quin aëris sapiat naturam in aëre vita est, & perinde in vitam, omnia conuertenda sunt, antequam prodesse possint. Addam & ego terram esse sublimandam & attenuandam; quia apud Alchymiam, tinctura tantùm permanens ac fixa quæritur, & spectatur;

Terreum verò craſſum & groſſum nullo pacto tingit, nec vllum ingreſſum habet, nec perinde alterare aut mutare poteſt. Aereum ſolum eſt, quod tingit, penetrat ac alterat, ac inde neceſſe eſt in Chymia facienda, in aërem terram metallicam eſſe conuertendam. Vnde non ineptè definiunt lapidem ſuum, & tincturam chymici Philoſophi: quoddam compoſitum ex igne & aëre auri vel argenti, vel corpus tingens, originem habens ex duobus elementis, ſcilicet igne & aëre.

Terreum non tingit ſed ignem & aëreum.

Clãgor Buccinæ pag. 482.

Qui ergo ſciet terram noſtram in aquam conuertere, & hanc aquam in aërem, & aërem hunc in ignem, & ignem in terram; conuertet & tinget omne corpus, & Hermetis magiſterium perfectè poſſidebit. Ne putet tamen chymiæ alumnus hæc elementa quæ illi ſunt adinuicem conuertenda, elementa ſimplicia & communia, quibus natura communiter vtitur, ad res omnes producendas, eductus primo ex eorum elementorum centro, tribus primis principijs, ſcilicet ſale, ſulphure, & Mercurio, ex quibus natura producit, ac generat omnia in vnoquoque & ſingulo naturæ regno: Sed eſſe elementa elementata, hoc eſt ſubſtantias metallicas compoſitas ex quatuor elementis, & tribus rerum principijs, quæ cùm habeant qualitates elementorum

Quid ſint elemẽta chymica.

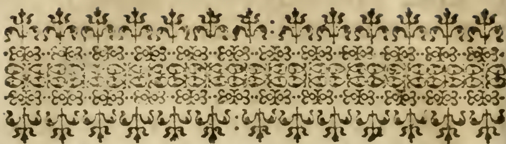
communium ſuæ ſubſtantiæ prædominantes, nomine elementi cuius qualitas cæteris præcellit, inſigniuntur: Sic ſubſtantia metallica illa, cui terræ partes ſupremum tenent gradum terra vocatur; & ſic de cæteris metallicis ſubſtantijs ſolent effari Philoſophi Spagyrici: quæ ſubſtantiæ quamuis nomine plurali efferantur, vnica tamen ſunt ſubſtantia, & ab vno ſolo & vnico naturæ fonte prodeunt & exſurgunt.

Quod acutè notandum eſt chymiæ tyrunculis, ne oleum & operam perdant in conuertendis communibus elementis, vt multi præclari viri, ac Philoſophi fecerunt, & præſertim Romæ, vt mihi delatum eſt, ac enunciatum per litteras, quas frequentes ad me miſerunt Philoſophi Romani nonnulli, qui ex tali, ac ſimili errore educti ſunt, multis à me rationibus in gratiam eorum conſcriptis, & ad ipſos Romam miſſis, ne in poſterum Palladium meũ tam præpoſterè interpretarentur.

Deponant ergo omnes Alchymiæ candidati, ex animo hanc ſententiam: Elementa chymica quæ nobis ſunt inuicem conuertenda, eſſe communia ac ſimplicia elementa, quia verè ea non ſunt, ſed ſubſtantiæ compoſitæ ac mixtæ, quæ artis noſtræ induſtria & auxilio ex vnico metallo ad hoc peculiariter à natura creato educuntur, ope &

Tota ars Alchymiæ ibi eſt.

nduſtria Mercurij Philoſophici, qui
:x centro & corde, illius vnius metal-
i educitur, & diſtillatus & purus pu-
úſque ex hoc fonte eductus elicit ani-
nam auri & argenti ex eadem ipſa-
net ſubſtantia, ex qua ipſemet eductus
:ſt. Ipſa autem anima eſt ſulphur tin-
;ens ac viuificans ſemen, quod germi-
ıat & fructus dat perdulces & peren-
ıes, de quibus qui guſtauerint tardum
:iunt occaſum, & vitæ radices altas
.gunt, & Anteum verè vincere poſ-
ınt ac Herculis gloria & brabio coro-
ıari. In his ſiquidem naturæ arcanis,
Antei & Herculis hiſtoriam graphicè
.epictam habent, qui Alchymiæ me-
.ullam & ſuccum deguſtarunt.

CALPEN ET ABYLAM montes antea coniunctos diuidens Hercules, quid Piochymicis Philosophis indicet.

CAPVT XIII.

Mare Mediterraneum vnde originem habuerit.

ALPE & Abyla perpetuo iugo connexi montes, terras mari priuarunt: eorum verò diuisio medijs terrarum sinubus, tot aquarum gurgites immissi sunt, vt iam in hodiernum diem mare Mediterraneum constituant.

Calpe & Abyla quid indicent.

Corpus & anima tanquam Calpe & Abyla perpetuo iugo connexi montes, dum fuerint nexu primo inter se ligata, quo Deus ipse cõnexuerat, calamitates miserias, & angustias, quæ maris æstus exhibent nescierunt. Postquàm autem Diuinum illum nexum perdiderint qui iustitia originalis, & gratiæ diuinæ modò compactus erat, ab eo ipso tempore immissum est terris, hoc est humanis rebus ingens mare & procellosum:

Quicquid patimur angustiæ & calamitatis ex prima Calpes & Abylæ separatione ortum habet.

Primus parens noster, Hercules verè primus fuit, qui hos montes Diuino nexu & gratia coniunctos diuisit, & sua diuisione, mala cuncta terris immisit, nunquam cessatura, donec iterum diuino nexu coniungantur.

Vt enim in supremo & vltimo Dei iudicio, Calpe & Abyla montes inter se oppositi, vnum fient, & in terræ globum conuertentur vnicum, non mari procelloso, sed elemento aquæ tranquillæ inundatum; Sic anima humana & corpus, quæ iam varijs cupiditatum affectibus, tanquam procellosis aquarum vndis, vndiquaque agitatur, vnum quid fient, non mundi huius amplius tempestatibus agitatum, sed elemento diuinæ gratiæ & gloriæ circundatum & exornatum. *Anima & corpus humanũ quando fient vnũ.*

Postquam hoc arcanum pium & sacrum ex hac dura fabulæ cortice enucleauimus, licet etiam arcana physica, ex eadem cortice depromere. Decet enim maximè Philosophos, & præsertim chymicos sacra & pia rimari, in ipsis naturæ operibus, vt primi fecerunt Philosophi, qui Theologiam naturalem, ex ipsa natura deprompserunt, & Christi dictis hac in parte aliquatenus satisfecerunt. Si nolitis credere mihi,

credite operibus quæ ego facio: non sum ego vituperandus si diuina & sacra naturalibus admisceam: Sunt enim naturalia gradus sapientiæ diuinæ, per quos ascendimus ad vmbram quandam cognitionis diuinæ virtutis, vt patet in Calpes & Abylæ separatione quæ nobis arcana permulta recludit: Ea quidem quæ ex corporis & animæ separatione colliguntur, in omnibus animalium vegetantium ac mineralium speciebus ac indiuiduis: in quibus omnibus quicquid est occulti, secreti & rari per separationem animæ à corpore, mediante spiritu manifestatur.

Naturalia sunt gradus sapientiæ diuinæ.

Calpe & Abyla, corpus & animam repræsentant: Hercules verò ipsos diuidens montes, spiritus est mundi, qui corruptionem & putrefactionem causatur in omnibus naturæ regnis, mortémque inducit. Sic mare immittitur omnibus naturæ rebus, hoc est mors inducitur omnibus naturæ mixtis. Mare siquidem mortem ac perniciem repræsentat, propter humiditatem & aquam caliditate mixtam, qua turget: in quibus mors rerum & corruptio consistit, cùm fiat corruptio actione caloris in humidûm. Mare autem sale abundat, & aqua, imò nihil aliud est quàm Sal & aqua. Sal verò nihil aliud est quàm ignis terreæ & aqueæ substantiæ inclusus, actione cuius in humidum fiun

Mare quid indicet.

Sal quid sit.

ſunt corruptiones, & rerum ſeparationes, hîc etiam ſpiritus eſt, & Hercules noſter qui Calpen & Abylam montes perpetuo iugo coniunctos, ſeparat ac diuidit, & ex illa diuiſione immittitur terræ chymicæ, mare chymicum, cuius aquas colligere habent chymici Philoſophi, vt ex his Salem extrahant, ex quo eliciendus eſt ſpiritus ille, ſpirituum fortiſſimus, qui Herculis naturam, ac robur habet, vt Calpen & Abylam montes chymicos ſuos, qui ſunt eorum ſulphura, diuidere valeant: niſi enim diuidant ac ſeparent non dabitur mare Mediterraneum, quod tantæ eſt neceſſitatis in chymia facienda, Philoſophis omnibus chymicis, quantæ fuit Iaſoni Oceanus ad portum Colchicum attingendum, vt hinc vellus aureum aſportaret in patriam.

Ex ſale chymico extrahendus eſt Mercurius Philoſophorum.

Non poſſunt chymici Philoſophi vllo ingeniorum modo Colchorum regna inuiſere, verſus quæ tendunt omnes, abſque mari illo Mediterraneo, quo Oceanum ingredimur & mare Colchicum nauigamus: Diuidendi ſunt ergo montes hi Calpe & Abyla, qui ſunt corpus & anima metallica, vt ex horum diuiſione, habeamus mare noſtrum, quo ſolo nobis eſt opus, ad rem omnem chymicā comparandam. Diuidimus autem hos montes, qui in vno corpore coniuncti ſunt, ope & auxilio

Herculis nostri, qui est spiritus metallicus, seu Mercurius Philosophorum, & aqua Mercurialis, quæ habet potentiam corpora metallica dissoluendi & præcipuè corpora Solis & Lunæ nostræ, in quibus consistit corpus illud & anima, quæ Calpæ & Abylæ comparari possunt: quibus separatis, & secundùm leges, ac normas Pyrotechniæ artis ritè præparatis, columnas verè marmoreas Herculis nostri imponere possumus, & his inscribere literis aureis, *Nec plus vltra*, quia certissimum est naturæ terminos, & artis Spagyricæ limites in his esse montibus. Plus nec ars nec natura potest, quàm & Abylam & Calpen seu corpus & animam separare, eáque perficere, & mari nostro irrigare. Si quis horum montium separationem, animæ & corporis diuisionem, eorúmque præparationem non intelligat, abstineat quæso, ab huius opusculi lectura; non enim ibi discet chymicę artis operationes & labores, etsi labores Herculis ibi depictos & enarratos conspiciat. Sunt enim prius cuique artis huius candidato, addiscendę operationes Spagyricæ, seu laborandi modi sunt addiscendi, antequam ex opusculo præsenti aliquid vtilitatis & commodi decerpere queat.

In montis Calpes & Abylæ separatione tota cõsistit ars.

AVREA MALA IN HESPEridum hortis surripiens Hercules, occiso prius Dracone peruigili, qui ea custodiebat, quid commonstret Piochymicis.

CAPVT XIV.

INTER delicias & voluptates virtutis fructus decerpere posse, occiso totius vitij spiritu, qui peruigili semper oculo, hos fructus, & mala aurea perpetuò obseruat, Herculeum certè facinus est: Si qui sint inter homines qui tantùm valeant verè hominum fortissimi sunt vel à Ioue summo nati. *Virtutis fructus carpere opus est Herculeum.*

Nihilominus cum Iouis filij simus omnes, cœlúmque & patriam verè nostram petere debeamus, hæc mala aurea, seu virtutis frúctus decerpere debemus: non enim ante datur cœli aperta subire, auricomos quàm quis decerpserit arbore fœtus, hoc sibi ferre munus,

Iupiter instituit, primo auulso non deficit alter aureus, & simili frondesci virga metallo, itaque non animum despondeant, qui magnanimos sequuntu viros, non possunt ipsi virtutis fructu radicitus euellere, superest arbor, qua perenni germinat fructu venientibu omnibus degustando.

Virtutis fructus nunquã deficiunt.

Propterea virtutis fructus aurea vere sunt poma: nunquam enim deficiun nec eorum odor, & color vnquam extinguitur. Soli sunt qui bonitatis ambitum omnem & circumferentiã in se coërcent. Vnde qui viri boni cupiun esse, omnes autem debent, illo vstulati amore, hos virtutis fructus colligere habent, & Herculis sequi vias, qui virtutum omnia idea est, & viri fortis, ac boni symbolum vnicum est, viam cœl regiam laboribus suis, ac operibus nobis indicans; & præcipuè in collectione, vel potius ablatione malorum aureorum in hortis Hesperidum, occiso priùs Dracone peruigili, qui ea perpetuò obseruabat. Diximus Herculem non collegisse hæc poma aurea, sed surripuisse & sustulisse, quia per vim & violentiam sustulit, vt nobis sit indicio, qui in hoc mundo, tanquàm in Hesperidum hortis, aurea hæc poma habere tendimus, non esse colligenda, sed surripienda & sustollenda: ad quod alludit illud sacrum sacrarum paginarum, Regnum

:œlorum vim patitur & violenti ra-
piunt illud.

Poma hæc aurea, non poſſunt aliter haberi, quàm vi, & labore ſummo, & cùm ſint virtutis fructus, via virtutis ſemper ardua fuit, & confragoſa: vnde & Dracones permulti, hanc viam in-
iiam & arduam frequentant & habi-
ant, qui nos tanquam hoſtes, ab his
heſauris, quorum cuſtodes ſunt, auer-
unt ac deterrent. *Virtus vi, & labore acquiritur.*

Cur autem Dracones ſint theſauro-
um cuſtodes ratio in promptu eſt, ne
.etur pretium, ac bonum vllum abſque
abore, ſecundùm illud; Bonum po-
uere Dij labore parandum: nō ęquum
ſt potiri brabio abſque pugna, & cer-
amine, nec coronari niſi quis legitimè
ertauerit.

Non ergo immeritò Draco peruigil
uſtos fuerit malorum aureorum in
ortis Heſperidum: eo enim abſente,
aptu facillima fuiſſent hęc aurea po-
na, nec Herculem expectaſſent; fuiſſent
enim quamplurimi nauci hominum,
ui hęc ſurripuiſſent nî certamine in-
gni, ac pugna fortiſſima opus fuiſſet:
a etiam virtuoſi eſſent omnes ac mag-
animi, nî cum vitio pugnandum eſſet,
: id ipſum ante debellandum, quàm
irtutis potiri fructu, eiúſque inſigniri
loria, non datur roſa ſinè ſpinis, nec
ucleus ſinè cortice, ac putamine du- *Cur Draco aurea poma cuſtodit.*

ro, quod frangendum nobis eſt, ſi eius dulci nucleo, quod intus latet, frui cupiamus.

Labor ergo qui in virtute paranda, & in rebus bonis omnibus adipiſcendis conſumitur, Herculis labor eſt, & viri fortis opus; obſtacula verò quæ opponuntur, & quæ bonum paratu difficile efficiunt, Draconis habent ſymbolum. Eſt enim Draco, venenum quod vitæ noſtræ inſidias perpetuas agit, itaque ſi tandem quieſcere velimus, inſidiatorem noſtrum occidere habemus, vt vitæ huius commodis, tanquam aureis malis frui valeamus: Nihil autem vitę noſtræ, commodis magis obſtat, & opponitur, quàm vitiorum cohortes, quæ tanquam dracones, felicitati veræ vitæ obſiſtunt, & Heſperidum perturbant hortum, ſiue humanæ ſocietatis paradiſum, ad quem rarus aduenit Hercules, & vir fortis, qui Draconem occidat aureáque mala ſurripiat.

Draco quid ſit in Heſperidum hortis.

Quòd ſi in vita humana rarus eſt Hercules, rarior adhuc erit & coruo albo mirabilior, in chymia facienda: Conqueritur fere omnis chymicorum turba, de difficultate artis Alchymiæ. Quid mirum? verus eſt Heſperidum hortus Alchymia, in ipſa florent ac pullulant aurea verè poma: at peruigili Dracone cuſtodiuntur. Non poſſunt ſurripi, niſi occiſo cuſtode, cuſtos autem nunquam

Quare chymia ſit difficilis & ardua.

occiditur, nisi præuia insigni pugna: omnes autem pugnam hanc recusant, & pugnæ brabio absque certamine frui vellent.

Sunt tamen Chymicorum multi, qui hanc pugnam non recusarent, modò scirent leges & normas illius certaminis, in quorum gratiam hic ergo depingam quæ chymicè possunt describi, vt huius certaminis leges notas ac peruias habeant. Etsi alij multi sint ante me, qui idem docuerunt; at non ita facile, nec verbis adeò puris, & extra omnem ænigmatis vmbram prolatis, & expansis.

Antequam pugnam & certamen istud aggrediar, explicandum est, quid apud Chymicos sint Hesperides, quid sit hortus Hesperidum, quid sint mala aurea in his hortis pullulantia, quid deniq; Draco custos horum fructuum, aduersùs quem fortiter pugnandum est, ipseque tandem occidendus, vt mala aurea surripi possint.

Hesperides ergo quę apud Poëtas Hesperi fratris Atlantis sunt filiæ tres numero, nomine Ægle, Arethusa, & Hesperetusa, nobis erunt & chymicis omnibus, tres illæ naturæ insignes, quæ animalium vegetantium & mineralium sortem & propaginem constituũt Hesperi fratris Atlantis veræ filiæ, hoc est spiritus mundi vniuersalis sanguine *Hesperides quid sint.*

ſatæ, qui frater eſt humidi innati, ſeu Atlantis, vt infra explicabitur, Capite ſequenti. Heſperus ſiue hic noſter ſpiritus vniuerſalis, genuit has filias, ex quatuor elementis. Hæ ſingulæ peculiares & ſingulares habent hortos in quibus aurea verè pullulant mala. Horti ſunt indiuidua quæque, quæ in ſingulis animantium, vegetantium, ac mineralium generibus conſtituuntur, hęc indiuidua quæquæ fructum habent aureum miræ virtutis, qui verus lapis Philoſophorum, ſeu natura ipſius: vnde clamant omnes Philoſophi, lapidem eorum vbique reperiri, quia in centro & corde cuiuſcumque mixti latet ignis ſeu ſulphur chymicum, quod eſt eorum lapis, qui cùm auri naturam habeat, ſeu ſtabilitatem, permanentiam, & in igne conſtantiam, & ignis naturalis ſeu calidi innati ſit fons & ſedes, & virtutum facultatúmue omnium ſit fons & ſcaturigo, ideò malum aureum dicitur latitare in centro cuiuſcúmque mixti, mixtúmque vnumquodque dicimus Heſperidum hortum eſſe, aurifero nemore pretioſum.

Hortus Heſperidũ qualis & qui.

Malum aureum quid ſit in hortis Heſperidum.

Draco qui peruigili oculo hæc mala aurea in hiſce hortis perpetuò obſeruat, eſt moles illa indigeſta, terræque inutile pondus, quod in ſingulis mixtis coaceruatur, & fructum illum aureum cuſtodit, ne ab omnibus rapia-

Draco quid ſit in horto Heſperidum.

tur. Excrementum illud terreum quod turget in omnibus naturę mixtis, verus eſt Draco, qui nî occidatur aureo illo fructu cuius eſt cuſtos frui non poſſumus.

Qua voce ergo ſunt excipiendi Medici qui Alchymiam contemnũt & veram medicinam puram putam ægrotis porrigere ſe putant, cùm tamen vnà cum medicina, Draconem porrigant. Adeò vt ventriculus ægrotantium medicina frui non poſſit, quin ipſemet prius fungatur officio & robore Herculis, occidat ſcilicet Draconem quem vnà cum medicina vorauit. At ſæpiſſime procumbit humi ventriculus, ac proſternitur, & venenum Draconis, hoc eſt vis, ac virtus excrementitiæ terræ, & ſulphuris fuliginoſi iungitur morbo & vna, vitam ægrotantium oppugnant. Sic morbi qui per ſe curabiles erant incurabiles fiunt & lethales. pharmacis malè præparatis: ſed de hac re ſatis fusè diſputatum eſt multis in locis: at in vanum, quòd omnes credere non poſſint Alchymiam adhuc perutilem eſſe in præparandis medicamentis. Damno tamen quamplurimorum hoc vertitur, quia medicamenta, abſque vlla præparatione & excrementorum quibus turgent expoliatione propinantur, & ſic non poſſumus frui vera Medicina, quæ pura puta eſt,

rerum ſubſtantia in centro & corde, rerum exiſtens, quæ à Chymicis Philoſophis malum aureum nuncupatur, & Heſperidum fructus verè aureus & ſolaris, quum vitæ noſtræ & balſami vitalis ſit fomes & alimentum.

Habes iam, Spagyricę artis Candidate, explicata & enodata omnia quæ Caput hoc luce clarius, manifeſtant & oſtendunt: docendum ſupereſt Draconis noſtri certamen & bellum, vt eo occiſo ac interfecto, aurifero illo nemore pretioſo potiri queas.

In hoc potiſſimum certamine decent chymicum arma Herculis, claua imprimis, arcus deinde, poſtmodum pharetra ſagittis plena & exornata. Hæc omnia certaminis huius apparatum conſtituunt omnem: Claua patientia eſt, ac animi conſtantia firma ac perpetua, quæ huic arti potiſſimum neceſſaria eſt Arcus eſt vas chymicum, cuius miniſterio & auxilio Draconem occidimus. Pharetra ſagittis exornata, eſt aqua Mercurialis ſpiritibus metallicis & igneis tanquam ſagittis turgens & exornata, quibus potiſſimum totum perficitur opus. Illa ſiquidem eſt aqua, de qua dicitur multis in locis apud doctiſſimos Chymicos, non moritur Draco, niſi cum fratre, & ſorore ſua interficiatur. Draco ibi corpus eſt terreum, & excrementium: frater eſt calor in-

In certamine Draconis quæ ſunt neceſſaria.

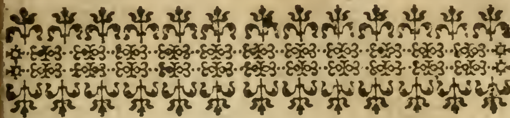
natus & primigenius : & soror est humiditas radicalis innata , quæ aquam constituit Mercurialem, quæ modo habeat calorem igneum sufficientem & ab omni menstruali sorditie sit probè emuncta,procul dubio Draconem vincit, superat, ac demum interficit, hinc facilis patet aditus ad aurea illa poma euellenda. Et vt adhuc intelligant Spagyricæ artis alumni, modum & normam certaminis huius, notent quæ sequuntur. Sumant sanguinem metalli nostri omnium vilissimi, quod inter lapides cæruleos frequentissimè reperitur, & fimo tegitur fœtido, sanguinem hunc facilè extrahent, si Mercurio magnetico vti sciant, qui eductor est animarum omnium. *Hic latet tota Alchymia.*

Hic sanguis vnà cum sanguine Mercurij multis distillationibus est purificandus: ex fecibus tartareis illorum sal extrahendus purus, putus, ac nitidus: hunc deinde salem exornamus anima Solis, quam puram, putam extrahimus ope & auxilio sanguinis superiùs præparati.Hæc demum omnia æquali pondere simul mixta, vitreo carcere includimus, & Vulcano tradimus custodienda, donec perficiantur, & aureum illud nobis illucescat nemus, pomis aureis vndiquaque rutilantibus exornatum atque refertum.

Dum hæc omnia methodo Spagyri-

ca pertractantur Draconem Hesperidum hortos obseruantem ac custodientem, ab Hercule occisum conspicere licet, & aurea mala ab Hercule eodem subrepta, modò lynceos habeamus oculos, & quæ in præsenti capitulo dicta sunt intelligamus, quæ captu quidem facillima sunt his omnibus qui Spagyricis artibus, & Alchymiç raris & occultis mysterijs sunt initiati. His verò qui Pegaseio chymico fonte, labra non proluerunt, nec Vulcania viderunt antra, summis erunt tenebris, & plusquàm Cymmerijs obuoluta, sed hos non moror, discant si velint, quæ discenda priùs, antequàm summæ hujus vtilitatis, & commodi fiant participes, antequam terræ fructus colligant Georgica discant, & antequam cœlo chymico beentur, cœlum ipsum fesso & succumbente ponderi Atlante, humeris ferant oportet; non enim Chymia cœlo beat, quin priùs insano iuuet indulgere labori, vt sequenti Capite clarum & manifestum fiet.

Qui chymicam tractat summopere laborandum est.

COELVM IAM FESSO, AC succumbente ponderi Atlante, humeris ferens Hercules, quid Piochymicis commonstret.

CAPVT XV.

OELVM humeris ferre arduum quidem est, & magnanimi viri opus, nihilominus mortales omnes, vt mortalitatem exuant omnem, vitámque perennem habeant, hoc Heroïcum facinus suscipere debent. Cœlum est anima humana, quæ cùm præcipua sit corporis pars, cœlestis ac diuinæ propaginis cœlum meritò dicitur: cœlum enim præcipua mundi pars, actionum omnium fons, & scaturigo, animam certè humanam repræsentat, cùm & anima pariter sit actionum & facultatum omnium radicale principium: & si cœlum habeat spiritum, cuius beneficio, suas elargitur virtutes rebus omnibus inferioribus; sic & anima humana vtitur

Anima rationalis & cœli comparatio.

ſpiritu, cuius miniſterio, corporis facultates & actiones perficiuntur: & ſi cœlum ſtellis ac planetis exornetur, quorum micantes radij cœlum ipſum illuminant, ac totum rerum infernarũ orbem colluſtrant; ſic & anima humana, micantibus rationis & intellectus radijs, tanquam ſole & ſtellis condecoratur, ac corpus humanum tanquam quid infernum perluſtratur hiſce radijs.

Atlas quid & quare laſſetur.

Hoc ergo cœlum humeris ferre, ac ſuſtinere, ſuccumbente ponderi Atlante, hoc eſt corpore, magnanimæ quidem eſt virtutis; corpus etenim præ longo annorum ſpatio proſternitur ac laſſatur, ſeneſcente eius robore. Proinde eget Hercule, ad tam graue ſuſtinendum onus: Hercules erit virtus ipſius viri, quæ ſola eſt ſenectutis neſcia & expers ſepulchri, nullo pacto marceſcit, ſed ex ipſo ſenectutis medio vireſcit Vnde ipſa ſola potens eſt, animam humanam ſeneſcente eius corpore, feſſo ac ſuccumbente tanto ponderi, ſuſtinere, ne labeſcat, ac vitijs corporeis inhæreat, & ſimul vnà cum eius luto puteſcat.

Hercules quid.

Cur dicatur Hercules Atlantem adiuuare. Quid.

Sic eget anima noſtra, ſeu cœlum noſtrum Hercule, vt ſuſtineatur: quia corpus humanum cum ſuo ſpiritu primigenio tandem aliquando debile admodum & quaſſatum redditur, & ob

hoc fragilitatē ſuam in ſui ipſius ruinā, cœlum ſuum, hoc eſt animam trahit, nî caſum anteuertat virtus quæ ſemper in ardua tendit, ac creſcit in aduerſis.

Poſſumus interpretari cœlum ab Hercule humeris latum, vitam eſſe noſtram, quæ nî ab ſpiritu vitali quotidie foueatur, & refocilletur, tanquam ab altero Hercule, imminentem ac proximam minatur ruinam, vt pote feſſo ac ſuccumbente ponderi Atlante, qui nobis erit humidum radicale primigenium, quod quidem verus eſt Atlas: vitam enim, ſeu cœlum noſtrum humeris portat: laſſatur tandem ſucceſſu temporis ac ſeneſcit; humidum enim radicale noſtrum primigenium quotidie depaſcitur à calore natiuo, hinc debile fit, ac quaſſatur eius virtus, ac robur, vnde ponderi ſuccumbit, nî ab Hercule ſuccurratur, qui eſt ſpiritus vitæ aduentitius, ab alimentis ortum habens ſeu ab aëre, tanquam à Ioue & ab alimentis, tanquam ab Alcmena, propaginem ducens.

Humidum radicale poteſt dici Atlas, & cur egeat Hercule, hoc eſt alimento.

Alimenta ſiquidem terrenæ ſubſtantiæ, ab ſpiritu vitæ, qui in aëre latet, imprægnantur & ſic dicitur Iupiter Alcmenam, hoc eſt ſpiritus vitæ terram prægnantem facere, & generare Herculem, hoc eſt ſpiritum vitæ in mixtis omnibus, qui feſſo Atlanti ac ſuccumbenti, hoc eſt labenti humido radica-

Alimentum cur Hercules dicatur.

li noſtro ſuccurrit, vt vitam noſtram ſuſtinere queat.

Vt hæc perfectiùs intelligantur, néve videar ad libitum meum, ac placitum hæc antiquorum cōmenta commentari, repetenda nobis erit Atlantis fratrúmque ſuorum progenies: ex hac enim facilè colligemus hæc non eſſe commenta, ſed rerum intrinſecam veritatem, & occulta naturæ myſteria coërcere.

Iapeti hiſtoria chymicè explicata.

Fuit ergo Atlas Iapeti filius, qui quidem Iapetus ex cœlo & terra originem traxit, vxorémque nympham Aſiam duxit, ex eáque ſuſcepit filios ingenio & virtute claros, Atlantem, Heſperū, Epimetheū, & Prometheum: quorum filiorum virtute claruit ipſe, potiùs quàm virtute ſua: Atlas cœlum humeris ſuſtulit, Heſperus cœlum conſcendit, Epimetheus hominem ex luto finxit, Prometheus ignem cœleſtem ex rota ſolis, ad hominum vſum & commodum furatus eſt: hoc omne fabulam ſapit, nî detecta cortice, medullam videamus, quæ nobis ſecreta naturæ pandit.

Iapetus eſt humidum radicale.

Iapetus cœli, & terræ filius, nobis repræſentat humidum radicale mundi huius, quod verè cœli & terræ filius eſt, quódque nunquam per ſe claruit, quia nimis occultum eſt, & de eo pauca dicta ſunt, eáque ſub ænigmate, at filiorum

filiorum ſuorum virtute, & fama claruit, quæ enim gignuntur ab ipſo tanta ſunt, vt verè ex his fama volet, totúmque expandatur in orbem. Atlas naturam mineralium nobis exhibet, quæ cœlum verſùs ita ſe extollit, vt montium ſuorum cacumine cœlum ipſum ſuſtinere videatur: Heſperus vegetantium naturam repræſentat, quæ quamuis terræ hæreat, radicéſque altas in terra figat, nihilominus caput cœlum verſùs ita ſe extollit vt verè cœlicola dicatur, quòd in aëris medio viuat, aër enim cœlum dicitur. Epimetheus brutorum animantium naturam ſuo emblemate commonſtrat; quia verè eorum forma, virtus, & entelechia ex materia ipſa, tanquam ex luto, ortum habet. Prometheus naturæ humanæ vigorem ac virtutem, tanquam verè cœleſtem & ſupernaturalem, hieroglyphica imagine nobis indicat: igniculum enim cœleſtem, quem ex cœlo furatus eſt Prometheus, animam humanam eſſe contendimus, propter diuinam ac ſupernaturalem eius originem & artium omnium, ac ſcientiarum fontem & principium, vt fertur fuiſſe igniculus ille à Prometheo furatus, quem hominibus communicauit, vt cæteris animantibus brutis præcellerent, vt quod natura ipſis ſponte negaret, ipſimet arte, mente, & ingenio adipiſcerentur.

Atlas eſt natura mineralis.

Heſperus eſt natura vegetantium.

Epimetheus eſt natura brutorum.

Prometheus eſt natura humana.

Ignis à Prometheo furatus quid ſit.

Sic Iapeti ſeu humidi radicalis mundi progenies, in quatuor has naturas inter ſe diſtinctas, & tamen ab vno fonte productas extenditur: quarum vnam tantùm, ſcilicet Atlantis, ſeu mineralium naturam impræſentiarum ſumus explicaturi, & qua ratione ferre cœlum ipſa dicatur, & Herculis ope egere, vt tantum ſuſtineat opus & onus, id omne chymico ſumus dicturi eloquio.

Mineralium & metallorũ arcanum hic perfectè docetur.

Atlantis nomine Spagyrici Philoſophi intellexerunt corpus mineralium, quod quidem filius eſt Iapeti ſeu humidi illius generalis mundi, & materiæ primæ, quæ æquè generat mineralia, ac reliqua cuncta: hoc corpus minerale animam ſuam ſuſtinet, quamdiu poteſt, tanquam cœlum ſuum: deficientibus verò viribus ſuis ſubuenit illi Hercules, hoc eſt humidum alimentitium mineralium: nam mineralia cuncta æquè nutriuntur, ac vegetantia, & animalia, ſuo tamen modo: Alioquin non producerentur, nec propriè generarentur ab ipſa natura; quia quicquid illa producit, ac generat ex ſimilibus nutrit & auget, vt conſeruet & cuſtodiat ea quæ produxit. Sic conſeruantur mineralia cuncta, quæ natura format, ex ſulphure, Mercurio, & ſale. Sal corpus eorum eſt, ſeu materia: ſulphur eſt vis, ac virtus, ſeu ignis internus ipſius materiæ, qui cœlum chymicum dicitur: Mercurius

eſt humidum radicale nutriens, ac fouens ignem illum, ſeu cœlum ſuſtinens: hinc maximum elicies ſecretum in Alchymia facienda, ſi corpus alicuius metalli, ſeu Sal ipſius extrahere ſcias, nulla re extranea addita, præter humidum radicale metallicum, quod corpus ſuum diſſoluit, & in Salem primigenium conuertit, & ope ignis purificat, & in candidiſſimam, eámque nitidam vertit ſubſtantiam: Hoc deinde corpus purum putum factum, animam ſuam ſuſcipit, hoc eſt virtutem tingentem, ſeu ſulphur, & ignem. Et ſic perfectiſſimè humeris ſuis cœlum dicitur ferre, mediante Hercule, hoc eſt humido ſuo, cuius ope, & auxilio, ad tantùm roboris & fortitudinis deuenit; abſque enim cooperante humido illo, cœlum ſuum perpetuò ſuſtinere non poteſt, quin corruat, ob naturæ ſuæ fragilitatem, & mortis ſenectutíſque fomitem, quem deponere non poteſt, quin humido illo foueatur, nutriatur, & ſic nouas nunquam caſuras acquirat vires.

Cœlum humeris ferre quid ſit.

Meditare ergo Alchymiæ candidate, vt Spagyricæ artis culmen pertingere valeas, quo pacto Atlantem tuum iam laſſum, ac feſſum, & ponderi ſuccumbentem refocillare queas: vt cœlum ſuum ſuſtinere queat, dabis illi comitem Herculem, qui ex Ioue, & Alc-

Atlas qua ratione eſt refocillandus.

mena natus, vt ſuperius explicatum fuit, tibi negotium omne exſequetur. Eo abſente ac exulante, Alchymia nihil niſi monſtrifera eſt, vndiquaque difficultates & anguſtiæ pullulant, quæ ſolui non poſſunt, niſi ab Hercule ſolo: eo duce ac comite, facilis eſt iſtius deſcenſus auerni, & reuocare gradum ſuperáſque euadere ad auras.

GERYONEM TRICORPOREM bello ſuperans Hercules eiúſque armenta abducens quid Piochymicis indicet.

CAPVT XVI.

Tempori dominari ſumma eſt prudentia.

EMPORI dominari, eiúſque potiri rebus, ſummum eſt prudentiæ humanæ culmen, hoc eſt Geryonem tricorporē bello ſuperare, eiúſque armenta abducere. *Tricorpor* ſiquidem tempus eſt, cùm præſenti, præterito, ac futuro conſtet rerum motu: eius armenta ſunt ea quæ in ſuo menſium, horarúmque ſpatio, tanquam in ſuo regno enaſcuntur, quæ homini aliquando felicitatem portendunt; aliquando infortunium, bono-

rúmque diſpendium : vt & armenta pecorúmque greges qui nobis ſæpiſſime ſunt ſummo detrimento, aliàs verò commodo, & vtilitati quàm maximę.

Hic eſt verus Geryon qui non ſolùm tribus Hiſpaniæ regnis, at vniuerſis terræ prouincijs dominatur: viri fortes omnes, ac magnanimi hunc habent debellandum, eiúſque debent potiri rebus; fortes aliàs, & magnanimi haberi non poſſunt, quin & prudentes habeantur: nec & prudentes eſſe queunt abſque temporis bello, eiúſque victoria. Quid quęſo prudentia eſt, quàm temporis vſus, hoc eſt his quę fiunt, quæ factura ſunt vti ſcire, & ex his quæ præterita ſunt colligere quę facienda, & quę factura ſunt: hoc eſt tricorporis Geryonis, ſeu temporis præſentis, præteriti, ac futuri armenta abducere, ſeu ea omnia, quæ in triplici temporis fronte adueniunt conducere, ac ritè gubernare.

Tēpus eſt tricorpor Geryon,

Quòd ſi hæc in Philoſophia morali, maximum habeant pondus in humanis gerendis negotijs: maximo maius habent adhuc in Philoſophia naturali, in qua nobis oſtendunt quæ peragenda ſunt, vt armenta naturæ poſſideamus, hoc eſt arcana eius, & theſauros habeamus. Triplex ſiquidem eſt natura, animalis, vegetabilis, & mineralis, triplicique vnaquæque vtitur principio ſale

Natura eſt tricorpor Geryon: eius armenta ſunt eius theſauri.

ſcilicet, ſulphure, & Mercurio: Vnde verè Geryon tricorpor natura eſt, hæc vincenda eſt ac bello ſuperanda, vt eius armenta abducere, ſeu eius theſauros poſſidere valeamus: debellatur autem ſequenti methodo, & hac Martis arte:

In vnoquoque naturæ corpore latet ſpiritus hic extrahendus arte Spagyrica, & communi & Philoſophica: quæ quidem ars diuerſa ac varia eſſe poteſt, ſecundùm corporum varietatem, ac varium in natura ordinem. Animalium ſiquidem ſpiritus extrahuntur, ac ſeparantur ab eorum ſubſtantia leui quidem diſtillatione, putrefactione, ac fermentatione præuia, vt iam docuimus in Myrothecio noſtro, Capite ſuo peculiari & in ſingulis Capitulis libri primi eiuſdem Myrothecij.

Spiritus cuiuſcumque rei Hercules dici poteſt.

Hic deinde ſpiritus purus putúſque extractus, Hercules nobis erit, beneficio cuius Geryonem tricorporem bello ſuperabimus, eiúſque armenta abducemus; nam in vnoquoque regno, ſiue animali vegetabili, aut minerali, naturam tricorporem triplici ſuo principio, ſale, ſulphure, & Mercurio habebimus vinctam & ligatam, noſtróque arbitrio ſubiectam; ita vt ex natura illa habere valeamus quidquid eſt in ſuo imperio. Vnde quidquid animantium erit, vegetantium ac mineralium, in noſtra proculdubio erit poteſtate: modum autem

docuimus omnem in Palladio nostro, non est opus repetitionibus vti. Repetam tantùm quæ prosunt ac faciunt ad omnes Spagyricos Authores antiquos, ac modernos intelligendos; in morte siquidem Geryonis tricorporis hæc rite perdocentur: nihil enim occiditur, quin putrescat statim: alioquin vera mors non esset. In putrefactione autem, & morte rerum omnium separantur omnia, quæ compositionem constituebant precedentem, humidum imprimis radicale, & innatum, quod nobis est, & Spagyricis omnibus Mercurius: calidum deinde innatum, quod nobis sulphur est, & in centro humidi delitescit: dum verò per distillationem actu separatur, quod vnctuosum est, & oleoginosum sulphuris nostri & ignis sapit naturam: Quicquid autem cineris in fundo vasis relinquitur, caput mortuum nostrum est, fex & scoria, in qua latet sal nostrum, quod est tertium naturæ principium: quod quidem purum, putum, nitidum ac candidum lotione multiplici faciendum est, vt ab omni vindicetur elementorum fece, deinde calido innato suo, & humido primigenio, prius optimè defęcatis connectendum. In his autem operationibus chymicis verè Geryonem nostrum tricorporem superamus, & quicquid est in suo regno ac Imperio verè abducimus. Nihil enim

Principia naturæ qua methodo separari possũt & qua ratione connectenda.

est virtutis ac facultatis, quin certissimè notum, manifestumq́, ac nobis adeptum sit, vt facillimè credunt qui in regno minerali æs Philosophorum, verum tricorporem Geryonem vinctum ac debellatum viderunt, de quo cum silentio harpocratico semper est loquendum: quòd corpore, anima, & spiritu constet eatenus tricorpor est; ea siquidem tria corpora sunt, quamuis animæ, & spiritus nomine efferantur. Corpus est sal eius, anima est eius oleum: spiritus est eius aqua, quæ quidem tria in vnum redacta debellanda sunt; debellantur autem aqua nostra Mercuriali, quæ nobis est Hercules, vt superius manifestum fecimus Alchymiæ candidatis, ex fictitia Herculis progenie, & aquæ nostræ Mercurialis origine.

Aqua Mercurij ad opus chymicum necessaria.

Distilla ergo aquam ex Mercurio, sed puram ac candidam habe, ex fæcibus salem extrahe, eiúsq; oleum & spiritum conserua, rectifica omnia, ac in supremum naturæ suæ gradum sublima, & cum hac aqua pura tincturam nostram extrahe ex metallo nostro vili, vitreo, & coque, & aquæ suæ rore sæpissime irriga, lento igne coque: sic Geryonem vinces in regno minerali, & eius armenta abduces, seu thesaurum mineralium, & metallorum apertum & tibi concreditum habebis, quo Cacum latronem Vulcani filium semihominem

ac flammiuomum certiſſimè opprimes vt ſequenti Capite tibi clarum fiet.

CACVM LATRONEM VVLCANI filium, ſemihominem, & flammiuomum opprimens Hercules quid Piochymicis indicet.

CAPVT XVII.

QVI bonis aliorum allatrant & famæ alienæ clanculum obloquuntur, hi verè Cacum latronem imitantur, eiúſque proſapiam redolent; ſemihomines tantùm ſunt: cùm alteri, & proximo ſuo inuidere, nec vllum vllo proſequi amore, non hominis, ſed bruti ſit: itaque cùm effigies habeant ſolùm hominum, animos autem ferarum, verè ſemihomines dici poſſunt, & Vulcani filij ac flammiuomi: cùm id quod ipſi in alios euomant, verus ſit ignis & flamma comburens ac vſtulans; non amor, non charitas, quibus hominum genus ſecurum & aureum viuit æuum, ſed *Inuidi verè Caci.*

inuidia est & odium quibus ferreur omnino putet sæculum : quæ omni viro prudenti, ac forti vincenda sur ac superanda, vt tandem pacatè viua deuicto Geryone tricorpore, seu tempore, ex cuius victoria, cùm famam laudem & gloriam quam maximam re portet, Cacus clanculum furatur ipsa tanquam Herculis armenta è Geryo ne deuicto relata: At tandem luit ipse pœnas sui facti, & furti, súsque dequ euertitur domus eius, & antrum, nih proderit fumus, nec ignis aduersus Her culem; quin igneos elidat oculos & sic cum sanguine guttur opprimat, túncq:

Herculis armenta qualia.

Panditur ex tẽplo foribus domus atra reuulsi
Abstractaque boues abiurataque rapina
Cælo ostenduntur, pedibúsque informe cadauer
Protrahitur, nequeunt expleri corda tuendo,
Terribiles oculos, vultum, villosáque setis
Pectora semiferi, atque extinctos faucibus ignes

Zoilis impendet fortuna Caci.

Simile obuenit Zoilis omnibus, inuidis, ac detractoribus, furantur famam gloriam & laudem omnium, sed tandem aduenit vir fortis ac prudens, qu prudentia sua, ac animi fortitudine, liuorem eorum pandit, ac inuidiam: nihil prodest vmbrosa spelunca, nec van eorundem fumi & ignes, hoc est mendacia occulta, speciosi prętextus, & calumniæ, & commenta maligna, qua speluncam, fumos, & ignes vanos Caci

obis exhibent: nihil hoc adferet nocumenti viro forti, ac prudenti, quin tandem Cacum deuincat, ac superet, sua omnia quæ illi abiurata fuere recuperet, & monstrosum, ac semiferum foras in publicum protrahatur Zoilorum cadauer.

Quòd si hæc fabella in Philosophia morali, sic explicata locum habeat; quidni etiam in Philosophia naturali, eundem habere poterit? cùm & ignis præter naturam Cacus noster si verus latro, Vulcani filius, flammiuomus ac omnino monstrosus.

Latronem dicimus ignem præter naturam, quòd multa furto surripiat naturæ, eáque antro suo, & vmbrosa mortis spelunca claudat. Vulcani est filius monstrosus ac semiferus, quòd ex igne elementali, non cœlesti originem habeat; vnde monstrosus, ac semiferus, tanquam terræ natus, qui cuncta naturalia, & secundùm naturę ordinem innata depopulatur, & anhelitu suo flammiuomo cuncta suffocat, donec tandem adueniat Hercules, qui monstrosum hunc ignem omnia deuastantem penitus extinguat. Hercules hic, erit robur & facultas vitæ, omnibus insita rebus, quæ Cacum nostrum superat ac deuincit, quòd facultates suas proprias & innatas surripere tentasset; nam sæpissime calor ille præter naturam, facul-

Ignis præter naturam est verus Cacus.

tates naturales, vitæ germen, producendi energiam, crescendi potentiam nutriendi robur sibi arrogare vult, contra naturæ leges vnde in ipsas vitæ facultates irruit. At vita ipsa, seu ignis naturæ qui verus est Hercules, excandescit ira, & arma capit aduersùs Cacum illũ vt videre licet in criticis temporibus, in quibus morbo grauissimo fungimur tunc siquidem temporis videmus Herculem nostrum, seu vitalem ignem, Cacum nostrum seu ignem præter naturam aggredi, hinc faucibus ingens fumus euomitur, hinc sudor erumpit, inuoluitúrque corpus caligine cæca glomerantúrque cauo sub corporis antro vapores atri, & caliginosi, mens obtenebratur, ita vt cum Virgilio dicere valeamus.

In criticis tẽporibus Caci pugnã cernimus.

Faucibus ingentem fumum mirabile dictu
Euomit, inuoluitque domum caligine cæca.
Prospectũ eripiẽs oculis, glomeratq; sub antro
Fumiferam noctem commistis igne tenebris.

Donec tandem Alcides, per fumos, per ignes, & aquam, Cacum in tenebris arripiat, & enecet; tunc pacata fiunt omnia, reserantur pori corporis, refocillaturque calor naturalis. Et redeunt amissæ pristinæ facultates, quæ à calore prçter naturam abstractę, & abiuratæ fuerant. Sic Cacum latronem Vulcani filium, monstrum ingens, & horrendum vincimus ac debellamus. At tutiori

ıgna in chymicis debellamus Cacum
ınc, ſi ſalem chymicum noſtrum dili-
:nter aquis alteramus, & ſuis aquis at-
ıtis purificemus, varijſq; cõtritionibus,
lcinationibus, & deſiccationibus con-
:cemus, plurimíſque aſſationibus con-
ememus, vt fiat terra pura liberata, ac
ndicata ab alijs elementis : tunc enim
mporis Cacum, ſeu ignem præter na-
ram, qui in ſale naturę reſidet, extin-
ıimus, igne noſtro naturæ adhibito,
ıi nobis tanquam Alcides ſemper
æſto adeſt, ad hoc arcanum peragen-
ım : Sunt enim Alcides & Cacus apud
ıymicos, Sal, & ſulphur eorum, qui in
ercurio pugnant, donec Sal ſulphur *Alcides & Cacus quid apud Chymicos.*
:cidat, è cuius morte, Sali reſtituun-
r innatę, ac propriæ viuificandi vir-
tes, quas ſibi ſulphur combuſtibile
merè vindicare voluerat : hoc mirum
inſigne arcanum clariùs patefieri
›n poteſt. Si Herculis tamen & Caci
opaginem ſublimi mentis acie Al-
ıymiæ candidati perpendere, ac con-
mplari velint, hoc arcanum notum
ıbebunt, & Sal, & ſulphur Chymico-
m percipient, quibus deficientibus
ficit & Alchymia ; & quibus notis,
›ta etiam eſt tota ars noſtra.

CENTAVROS DOMAN[...]
Hercules, & Augiæ ſtabulum repurgans, quid Piochymicis repræſentet.

CAPVT XVIII.

Imprudentes ſunt veri Centauri.

MPRVDENTES & te[...] merarij, qui præcip[...] ti curſu feruntur a[...] omnia & incautè, a[...] inſcitè ardua quæ[...] tentant, veri Centau[...] ri haberi merentu[...] & digni ſunt Hercu[...] lis claua, vt domentur: neque perind[...] abſonum eſt, at rationi valde conſonu[...] prudentes imprudentibus dominari.

Sunt autem temerarij & impruden[...] tes, veri Centauri; quòd Centauri pe[...] nicitate valuerunt, propter ſemiequ[...] formam quam habere finxerunt Poëta[...] Equus ſiquidem curſus rapiditate ſum[...] ma valet, & calcaribus impulſus fertu[...] ad omnia, etſi ſint inuia, ardua, ac præ[...] cipitijs obſita. Sic & temerarius ac im[...] prudens ira compulſus, vel corporis[...] aut animi leui quodam impetu tan[...]

quam acri quodam stimulo concitatus, ad ardua quæque tentanda, etsi sint periculosa, eáque vitiosa excitatur. Hinc sæuit toto Mars impius orbe.

Viuitur ex rapto, nō hospes ab hospite tutus,
Non socer à genero, fratrum quoque gratia rara est:
Imminet exitio vir coniugis: illa mariti,
Lurida terribiles miscent Aconita nouercæ
Filius ante diem patrios inquirit in annos,
Victa iacet Pietas.

Sic Augiæ stabulum crescit ingens, ad quod repurgandum Herculea opus est virtute; tantum enim vitij ex temeritate, ac imprudentia exsurgit, vt verè Augiæ stabulum dicere valeamus, in quo propter tria boum millia stabulari consueta, tanta aderat inquinatio, ac fœtor prægrandis, vt maior excogitari non posset, adeò vt solum Herculem poposcerit eius repurgatio. *Augiæ stabulum quare irrepurgabile.*

Non absimili allegoria, in animo temerariorum ac imprudentum propter infinita ferè vitia, quæ in eo solent stabulari, tantùm solet reperiri inquinamenti, vt maius reperiri non possit: eius repurgatio legitimus est Herculis labor, seu virtutis opus.

Quòd si in animis vitiosorum hominum tanquam semibrutorum Centaurorum, hoc inquinamenti inueniri contingat, metaphorā hinc deducta, dicere possumus metalla imperfecta &

Metalla imperfecta sunt Centauri & filij Ixionis.

impura, Centauros esse naturæ, quos Ixion ex nube in Iunonis effigiem efformata, suscepit: igneus siquidem spiritus metallicus sulphureus, qui verus nobis est Ixion, cùm terram puram ac candidam, salem putà metallicum purum, summo persequatur amore, nec tanto thalamo dignus haberi possit; Ioui etenim soli, hoc est spiritui mundi reseruatur, nubem à Ioue obiectam, hoc est terram impuram metallicam persequitur, & cum ea copulatur, & ex tali copula metalla surgunt impura, & imperfecta, vitijs terreis quamplurimis inquinata, quæ Herculi domanda sunt, hoc est spiritui metallico attenuanda: nisi enim attenuētur metalla impura, aquis metallicis, spiritu illo metallico imprægnatis, nihil prosunt arti nostræ, nec ex metallo deinde nostro vili, tincturam & sulphur verè aureum extrahere possunt; quod si hæc non agere possint nullatenus prosunt, at potius nocent, ac veluti Centauri nuptias Pirythoi nostri perturbant, vxorémque Hippodamiam præripere tentant, ni ab Hercule nostro domentur. Domantur autem modò atterantur, & aquæ Mercuriali permisceantur, quæ ita attenuat metalla imperfecta, eáque adeò depurat, vt verè feritatem & agrestem, terreámque naturam dicantur deponere, & verè cœlestia fiant. Nam eo modo, corpora

Metalla impura qua ratione atterãtur.

corpora ſpiritus fiunt, & terra cœlum petit, quod in arte noſtra præcipuum, ac ſublimiorem ſibi vēdicat locum: huc enim deferenda ſunt corpora noſtra, alioquin nobis prodeſſe nequeunt, niſi corpora fiant ſpiritus, Ethelia non aſcendet, ea autem non aſcendente, vanum eſt opus chymicum, clamant omnes philoſophi in Turba; Ethelia autem eſt anima occulta metallica, ſeu ſulphur naturæ in metallis imperfectis occultatum, quod aqua noſtra extrahit, & ex terreo illo fimo & ſtercore abducit, quod in metallo noſtro præcipuè maxima in quantitate reperitur. Vnde non immeritò clamāt philoſophi Spagyrici aurum noſtrum, lapis noſter, ſulphur noſtrum, & argentum viuum, quæ omnia vnum & idem ſunt, in ſtercore & fimo reperitur, & in ſterquilinijs proijcitur: quia certiſſimum eſt, animam illam metallicam, ſeu ſulphur naturæ metallicum, inueniri in hocce metallico recremento, & ſcoria, quæ verè fœtet, & ſtercus metallicum ac ſterquilinium nuncupari poteſt: vnde datus eſt fabulæ noſtræ locus, Augiæ ſtabulum, ab Hercule ſolo repurgatum eſſe: quia certiſſimum eſt, hæc ſterquilinia metallica, non poſſe vllo pacto, nec vlla artis induſtria repurgari, quàm ab aqua ſola Mercuriali: quæ cùm ex oue & terra metallicà originem habeat,

Ethelia quid ſit.

Sulphur naturæ vnde nã extrahatur.

Hercules chymicus verè dici poteſt, cui ſoli competit & Centauros Ixionis filios domare, & Augiæ ſtabulum, hoc noſtrum repurgare, domat ſoluendo, repurgat repetitis ſolutionibus, filtrationibus & coagulationibus, donec tandem purum putum habeat ſal metallicum & ſpiritum, quæ ſimul coniuncta & vincta indiſſolubili vinculo connectuntur, & anima deinde auri, vel argenti permiſcetur æquali pondere, & hoc omne vulcano & tempori ſatis longo datur cuſtodiēdum, donec integrè perficiatur: tunc enim temporis ſolum vas, vnáque materia: hæc enim tria antedicta, vnum ſunt, ſolúſq; ignis requiritur vnicæ fornaculæ concluſus, temperatus ac lenis, perpetuus ac perennis.

In alijs naturæ regnis qua ratione ſulphur naturæ habēdum ſit.

Sic domantur Centauri, & Augiæ ſtabulum habemus repurgatum in mineralibus. Quòd ſi quis in alijs naturæ regnis, vegetantium putà, & animalium naturis, hoc idem agere cupiat, ſcilicet Sulphur impurum crudum & incoctum à ſulphure naturali & verè vitali ſeparare, ſpiritum animantium, & vegetantium purum putum habere oportet, & cum eo, Sulphur illud naturæ cineribus & terreis vegetantium ac animantium latitans, extrahere, & ad ſublimem cœleſtémque euehere naturam, quam fixam, ac conſtantem facere decet, coctione perenni. Tunc certè

possidemus arcanũ naturæ mirum, & totius mundi thesaurum, medicinæ basin, ac columnam & mòrborum curandorum tutum Asylum, felix, térque, quatérque beatus, quem faciunt hæc mysteria cautum, ac prudẽtem, vt Centauros domare queat, & Augiæ stabulum repurgare valeat, quod inueniet, vbi certè nemo mortalium fere excogitare potest, nî diuina prorsus inspiratione ducatur ad hoc peculiare munus, vel manu alicuius amici demonstrantis ad tanta mysteria perducatur, quod certè hoc miserrimo tempore rarissimum est: nam si vix nummus cõcedatur, quàm difficiliús multò thesaurus integer ac infinitus.

HESIONEM MONSTRO MARINO expositam, occiso Ceto liberans Hercules, quid Piochymicis indicet.

CAPVT XIX.

ASTITATEM muliebrem voluptatis illecebris expositam extinctis ac suffocatis totius libidinis focis, tanquam veris marinis pistricibus ac monstris inclytæ virtutis est labor. Vnde non immeritò finxerunt

Castitatem difficillimum est seruare.

antiqui Hesionem monstro marino expositam, ab Hercule liberatam esse: Hesione siquidem castitatem muliebrem insigni pulchritudini cōiunctam, sub huius ænigmatis vmbra nobis ostendit, quæ fere semper voluptatis illecebris exponitur, vt sibi tutos vitæ muros construere valeat, hoc est vt sibi legitimum sponsum adipisci queat, qui tanquam murus aheneus ipsam tutari potest. Fertur siquidem Laomedontem Hesiones patrem, hanc dono promisisse Apollini & Neptuno, ob constructos ac fabricatos Troiæ muros, quam cùm tradere, vt promissis staret, recusasset, indignatus Apollo, & Neptunus; pestem ac inundationem Troiæ immiserunt, quibus calamitatibus obsessa Troia, nunquam potuit liberari, nisi secūdùm oraculi responsum virgo Troiana singulis annis monstro marino deuoranda traderetur: Sors tandem incidit in Hesionem Regis ipsius Troiani filiam, quam solam expectabant Apollo ac Neptunus : hanc iam scopulo alligatam ac infandæ morti proximam, Hercules fortè fortuna, hàc transiens, illæsam ac liberatam, occiso prius monstro, Laomedonti se tradituram promisit, modò equi diuino semine procreati, in præmium tanti facinoris ac beneficij, sibi traderentur: hunc igitur in modum pactione facta,

Historia Hesiones.

Hercules Hesionem à faucibus horrendi monstri liberauit, occiso monstro. Indignatus tamen Hercules cùm equi promissi non sibi traderētur, Iliū expugnauit, Laomedontem interfecit, & Telamoni qui primus omnium murum cōscenderat, Hesionem vxorem dedit.

Quot iam sunt homines Laomedōti similes, qui vt sibi vitæ commoda ac munimina, tanquam Troiæ muros ædipiscantur omnia tentant, & periurijs suis fallunt omnes, donec tandem pereunt ipsi, fortunáque eorum euertitur, & optima quæque quæ illis pretio summo erant, fortibus distribuuntur, imò & castitatem virginum quæ illis maximo habetur pretio, monstris exponitur marinis, hoc est hominibus falacibus, è quorū manibus vix elabuntur, nisi virtute quadam Herculea, & verè heroica id contingat, quæ fortè, fortuna, in hisce humanis calamitatibus obuiam aliquando, sese effundit.

Explicatio historiæ Hesiones.

At in hisce fortunæ casibus rarus est Telamon ac Hercules, hoc est, viri fortes, & insigni virtute præditi, raró occurrūnt qui ab hisce calamitatibus nos emergant: quòd si fato quodam id contingat præstò illis adsunt equi diuino semine procreati, hoc est fama, & gloria, sunt pretium tanti facinoris, quæ veluti equi Pegasei, tantum facinoris & heroicæ virtutis, ad cœlum

vſque extollunt,& per vniuerſum terrarum orbem deuehũt : fama ſiquidem & gloria ſunt diuinæ propaginis, quæ nos ad periculoſa quæquæ tentanda compellunt; ea enim eſt vis, ac robur famæ, ac gloriæ, vt ad ea acquirẽda difficilia quæque adimus, híſque aditis, laboribúſque ſuſceptis nullus inuenitur, qui mercedem rerum geſtarum non deſideret gloriam. Quorum palato non ſapiet hæc moralis explicatio, intima naturæ rimentur, vt videant quid in centro cuiuſcumque rei pulchrum ſit, & virginis Heſiones nobis exhibeat imaginem, & ſimulachrum. Terra ſiquidem perpulchra latet, in omnibus naturæ indiuiduis, quæ Virgo dicitur impolluta, & incorrupta, quam ſolam expoſtulant Neptunus & Apollo, hoc eſt humidum & calidum innatum cuiuscumque rei, in pretium ac mercedem conſtructi Troiani muri, hoc eſt corporis fabricati : humidum etenim & calidum innatum conſtruunt & fabricant corpus cuiuſcũque rei, & in præmium tanti facti Heſionem expoſcunt, hoc eſt terram puram ac virginem, quæ ſalis naturam ſapit expetunt, vt in ea perſtricto ſocietatis vinculo, viuant ac perdurent: in alijs enim corporis partibus perſiſtere non poſſunt, peſtis illicò adeſt & corruptio, mors & deſtructio corporis, quod antea ipſamet

Heſiones chymica qualis & quæ.

ōſtruxerant. Corpus craſſum ac fæcu-
:ntum verus eſt Laomedon, qui Heſio-
em ſuam hoc eſt terram illam puram,
uæ in centro ſuo latet, Apollini &
Neptuno, recuſat: Peſtis hinc adue-
it & corruptio, donec tandem Heſio-
e, ſeu terra illa virgo, humiditatibus
orrumpentibus, acri mordacitate pro-
itis, ac ſalſedine plenis, quæ in omni
orruptione turgent, deuoranda tra-
itur. Præſtò tandem adeſt, diuinus Al-
ides, hoc eſt ſpiritus mundi, qui ſuo
obore, ac diuina prorſus agendi fa-
ultate, ac potentia, Heſionem, ſeu ter-
am illam virginem, è corruptione illa
indicat, deſtructis humiditatibus cor-
umpentibus tāquam mōſtris marinis:
Corpus adhuc viuens tradere non vult,
erculi ſpiritus ſuos, qui ſunt equi diui-
o ſemine procreati; ſpiritus ſiquidem
itales vniuſcuiuſque corporis cœ-
eſtis ſunt proſapiæ, & proinde non te-
nerè à mythologicis equi diuino ſe-
nine nati nuncupantur, quòd ab in-
uxu ſolis, radiiſque eius ortum habe-
nt: hinc etiam influxus radijque ſola-
es, equi dicuntur ſolis.

Corpus craſſum Laomedon eſt.

Influxus cæleſtes equi dicuntur.

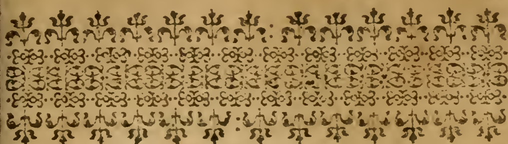
His ergo equis ſeu ſpiritibus vitalibus
Herculi non conceſſis, Troiæ indicitur
ellum, eáque deſtruitur ac euertitur,
Laomedon interficitur, equi illi diuini
oſſidentur ab Hercule, & Heſione Te-
amoni nubit, hoc eſt, corporis prima

compages euertitur & destruitur, corpúsque ipsum, quod est Laomedon morti ac neci traditur, spiritus eius traduntur ac permiscentur spiritibus generalibus mundi: Purum autem corporis seu terra illa virgo, nouum ac recens suscipit corpus, priori fortius ac nobilius, & sic Telamoni iungitur, hoc est spiritui primo connectitur qui ad corpus primum destruendum primus impenditur. Sunt enim spiritus qui primi, corporis destructionem moliuntur, & iunguntur terræ, virgini corporis, & sic dicunt Mythologi Telamonem Hesionem ducere vxorem: Herculē Laomedontem interficere, Troiam euertere & equis potiri diuino semine procreatis.

Purum corporis est Hesione, seu terra virgo.

Sic rerum omnium progenies & ortus ac interitus sub huius fabulæ tegmine nobis deteguntur: & quod secretum est, & arcanum in intimis naturæ thalamis omnium oculis exponitur expectandum: si qui sint, qui hæc non videant sciant pro certo, glaucomate oculos eorum infici, non est possibile clarius loqui, ac interpretari naturæ mysteria, nisi manuali experientia manifesta fiant.

Omnium rerum ortus ac interitus Hesiones fabula deteguntur.

INSVLAM CON DIRIPIENS Hercules eiúsque Regem Eurypilum vnà cum vxore & liberis neci dans, quid Piochymicis portendat.

CAPVT XX.

PACI imponere legem, parcere subiectis, & debellare superbos, hoc inclytæ virtutis est opus, ac fortitudinis eximiæ fama, ac gloria. Fertur Eurypilum, Herculem de Troia ac Laomedonte triumphantem, hospitio recipere noluisse, cùm insulam Côn tempestate aduectus appulisset Hercules. Quam inhumanitatem, virtutísque contemptum ægrè ferens, totam diripuit insulam, Eurypilum interfecit vnà cũ vxore, & liberis, & meritò quidem, ac summo cum iure; virtuti siquidem ac fortitudini obsistere velle, impari robore, ac fortitudine, imprudẽtiæ summæ viuum est simulachrum: victori exercitui etenim ac

Fortitudinis insigne quale.

triumphanti vnusquisque prudens ac sapiens, si sit impar viribus, aureas & argenteas debet illi parare vias, cum donis maximis, ac muneribus præclaris occurrere illi, vt aliò vertat viam, & tutā ac quietam linquat patriam: si hoc fecisset Eurypilus insulam & regnum suum, non Herculi præbuisset diripiendum, nec suæ mortis, vxoris, ac liberorũ omnium suorũ causam & occasionem sibi ipsi adsciuisset, sed pacatè ac tranquillè regnasset. At fatale est incautis, cum periculo, ac bonorum suorum detrimento, prudentibus ac sapientibus, vitæ normas ostendere, vnde ipsis natum est prouerbium: fœlix quem faciunt aliena pericula cautum. Ex his ergo patet, Herculi, hoc est, fortitudini inuictæ nunquam esse obsistendum, at potius blandiendum; hinc nobis multum exsurgit emolumenti, illinc verò calamitatum gurges emergit.

Exercitui vitori recurrere debimus.

Fortitudini non est obsistendum.

Non secus ac in chymicis arcanis tractandis contingere solet, si fortitudini spagyricæ, hoc est, spiritibus æthereis, ac igneis obsistere velimus, & viam cohibere, non solùm vasa rumpuntur; at etiam arcanum ipsum chymicum disperditur, vnà cum rebus omnibus, quæ ad arcanum pertinent: Sic Cos insula diripitur ab Hercule, & Eurypilus interficitur, vnà cum vxo-

Cos insula qua ratione diripiatur.

re & liberis ſuis.

Heu! quoties id mihi ipſi obtigit, dum ſpiritus metallicos æthereos & igneos, qui ſpagyricis Herculis proſapiam ac indolem repræſentāt, cohibere vellem, vaſis confractis, ac diruptis, omnia per cineres diſperſa ſunt, & in aëra volitarunt ſpiritus, ſic direpta eſt tota inſula mea Côs, & Eurypilus interfectus, vnà cum vxore, ac liberis. Arcanum ſiquidem chymicum Rege ac regina conſtat, ac prole ſumma, vnde non immeritò, finxerunt Græci Eurypilum interfectum eſſe vnà cum vxore, ac liberis omnibus ab Hercule hoſpitij legibus violatis indignato. Hoc quidem ſæpiſſime cōtingit in chymicis arcanis peragendis; dum enim ſpiritus æthereus & igneus benignè & pacatè non recipitur à terra noſtra, quæ eſt Côs inſula, cui imperat calidum innatum fixum, tanquam Rex; & humidum innatum, tanquam Regina, quibus adeſt proles ſumma, ac numeroſa, ſpiritus putà multi ac copioſi, tunc temporis dirumpitur vas, terra nimis excandefacta, tanquam Eurypilo bile tumente.

Arcanum chymicū Rege & Regina conſtat.

Quid Rex & quid Regina ſit apud chymicos.

Ob quam rem ſint rei ſpagyricæ candidati hac in parte cautiores, ne in vas calefactum ſpiritum ſuum tanquam huc tempeſtate aduectum proijciant, ed pedetentim infundant, vt Eurypi-

lus, siue arcanum chymicum benignè recipiat spiritum, siue Herculem. Alioquin diripietur tota insula, & totum peribit arcanum, quod Philosophi omnes in Turba sæpe sæpius indicarunt, his verbis: Irriga sæpius, & pedententim infunde, ne submergatur terra nostra, & fiat in ea diluuium: multiplici siquidem via hîc errare possunt chymiæ tyrunculi, vel subitanea aquæ mercurialis impositione, qua vas aliquando dirumpitur, vel nimia eiusdem aquæ irrigatione, qua submergitur nouus & tenellus artis chymicæ fœtus, & aquis suffocatur, vel etiam parca & nimis pauca huiusce fontis chymici vnda superfusa, qua aduritur terra nostra, & sulphur nostrum quod temperatam ac moderatã expostulat irrigationem, sæpiúsque iteratam, ne copia vitalis vndæ suffocetur, vel ea deficiente aduratur & vstuletur igneo sui ipsius calore interno, in quibus omnibus, Herculem insulam Con diripientem cernimus, & arcanum chymicum penitus annihilari.

Quibus modis errare possumus in chymia facienda.

AMAZONAS DEBELLANS Hercules & hippolytem earum Reginam iure belli captam, surrepto eius baltheo, Theseo suo bellorum socio tradens, quid Piochymicis demonstret ac indicet.

CAPVT XXI.

ARTE bellóque, potentes Amazonas, quamplurimi sunt qui existimant eas ipsas virtutis, ac fortitudinis esse silachrum; nihilominus si ad rationis lancem ac trutinam earum historias reuocemus, vitij potius esse veras icones ac imagines inueniemus, quàm vllam vllius virtutis, ac veræ fortitudinis præsese ferant speciem. *Amazones quid indicët.*

Id enim colligimus non solùm ex nomine, & earum etymo: sed etiam ex victus regimine, earúmque impudicè ac facinorosè gestis, dictæ sunt Amazones quòd mammis careāt: *αμαζος* enim māma est, vnde *ἄμαζος* quasi sinè mamma: fuit enim apud illas, cruenta ac *Amazones vnde dictæ earum leges & decreta.*

penitus Draconica lege ſancitum, vt nati mares omnes, quos ex viris ſuſciperent, in ipſomet vitæ ortu interficerentur, femellis tantùm ſeruatis, quibus mammam dextram nouacula candenti præſcindebant, ne pugnæ ac martis arti eſſet impedimento.

Earum ergo etymon demonſtrat, Amazonas mulieres eſſe, quæ naturali ac diuinæ legi parere, ac obedire nollent, ſed faſtu ac ſuperbia nimis turgida, etiam cum periculo mortis, ac ſummo dolore, leges has naturales, ac diuinas perfringere vellent: nónne ſiquidem lege naturali ac diuina ſancitum eſt, mulieres omnes partum ſuum nutrire debere, ob quam rem mammas ambas illis, ſumma cum prudentia cõmunicauit, vt ſi quando vna harum ægrotaret, vel caſu aliquo deficeret, altera partui educando inſeruiret: hæ verò mulieres genio naturali, ac Deo ipſo prudẽtiores, vnam tantùm ſibi arte parabant mammam, eámque ſolùm femellis, non maſculis reſeruabant: quid quæſo in rerum ſerie crudelius, ac vitio ipſo turgentius reperiri, poſſit.

Mulieri cur mãmas ambas natura dederit.

Crudelitas in ſummo eſt quæ ſibi non parcit, ac vitium ſummum eſt, quod in ipſa vitæ prauitate, ac morum omnium deprauato cultu, virtutis ac fortitudinis culmen ponit: natis non

Crudeles erant Amazones.

parcere est sibi ipsi vim inferre, mãmis carere velle, est naturales peruertere leges: bello præesse, Martémque profiteri, est altiùs quàm natura postulat sapere velle, & quod natura negat inuitáque Minerua recusat, discere ac facere tentare.

Regnum Amazonum erat regnum vitij.

Hæc omnia in regno Amazonum summo cum rigore vigebant, ac proinde vitij regnum potius, quàm virtutis imperij præseferre speciem summa cum ratione, contendere vellem: peculiare siquidem est ac vitio proprium, naturæ ac Deo repugnare, virtuti verò, & naturæ & Deo parere natum est, eorúmque leges ex iure summo obseruare consuetum.

Hippolyte quid indicet.

Non ergo temerè finxerunt Græci Herculem Amazonas debellasse, cùm virtutis sit labor peculiaris, mulierem fastum, superbiam, ac dominandi, & imperandi eximiam cupiditatem deuincere, & præcipuè superbiam, quæ apud Amazonas vera & vnica erat Hippolyte regina & Imperatrix, caput omnium, quam iure belli captam Theseo suo dedit desponsandam, vt penitus deponeret animum superbum, iugo maritali subiectum. At prius baltheum ei abstulit, hoc est belligerandi facultatem: Baltheus siquidem est succingulum bullis ornatum è quo pendet gladius belli, ac Martis index: Baltheum

ergo illi ſuſtulit, hoc eſt præcepit ne amplius Bellonæ ac Martis labores ſuſciperet, ſed munera ſua, penſáque reuocaret, & lanam, linúmue colo alligatum fuſo traheret, & ſic tradidit Theſeo nubendam, vt viro forti pareret, & œconomica tractaret & curaret.

Hippolyte cum Theſeo nupta

Sic in vitijs mulierũ debellandis, prudenter ac fortiter eſt agendum, quæ ipſis conueniunt, & ex natura competunt tradenda; quæ verò earum genium antecellunt, ac ſupra vires ſunt, auferenda, ac ſurripienda veniunt, & virtutibus connectenda ne in vitium vertantur, hoc dictitant morales Philoſophi, vitia vt corrigantur, virtutibus eſſe connectenda, vel opponenda. Hæc ſunt quæ ad Ethicam poſſunt referri. At qua ratione & quo mentis ingenio Amazonum hiſtorias ad arcana chymica reuocare valeamus, id ipſum arduum, ac difficile non admodum erit: cùm Amazones nobis exhibeant ac repræſentent ſales chymicos, qui in centro cuiuſcumque rei latitant: hi enim præpotentes ſunt, & quamuis naturam femineam præſegerant, nihilominus arma virorum tractant, bellique & Martis labores ſuſtinent: quicquid enim eſt laboris, & belli, in vita hominum, ac animalium omniũ, ac omnium rerum perdurante natura, id ipſum ſal centrale cuiuſcumque rei patitur, poſtquam

Amazones ſales repræſentant.

)ostquam victum est cessat bellum, ac
abor mixtorũ, quo persistunt in indi-
idui specie. Est enim in omnibus na- *In omnibus rebus est bellum intestinũ*
uræ rebus, intestinum bellum, Marté-
jue illo furente pereunt omnia, & oc-
:idunt. Sales sunt soli, qui Martis illius
urori resistunt, ac regnant, & imperant
lum persistunt: Natis masculis non
;audent sed eos occidunt, non secus
c Amazones, quia verè sales natura-
:s cuiuscumque rei, corpora quæcum-
jue interficiunt, quamuis ex ipsis oriã-
ur, Sales tantùm centrales reseruant
anquam sui similes, quibus mam- *Mamma dextra vstulata apud Amazones quid indicet.*
nam dextram inurunt, hoc est humi-
itatem alimentitiam corruptioni ob-
oxiam detrahunt, exsiccata, ac vstu-
ita hac alimentitia humiditate, quæ
st verè mamma dextra, qua corpora
uæque nutriuntur, hac sublata, & inu-
a pereunt corpora, elementis coadu-
ata, Sale solo centrali persistente, tan-
uam Amazonũ vera filia atque nata.
Solus in rerum natura reperitur
ımmus Alcides, hoc est spiritus vni-
ersalis, qui hos Sales vincit ac debellat,
oc est fixat ac coagulat, spiritúsq; vo-
ıtiles saliũ omniũ, qui acres ac morda-
:s sunt, bello, Martéque potentes, dul-
:s reddit, fixos, ac permanentes, & ita
ıre merito vincit, ac debellat, & præ-
puè Hippolyten, Amazonum Regi- *Hippolyte quid apud*
am, hoc est Salem metallicum qui

chymicos indicet.

verè altera eſt Hippolyte Amazonum fortiſſima,& imperatrix : Nam hic metallicus eſt corũ ſaliũ omniũ potentiſſimus & cæteris omnibus imperat, cui potiſſimum ſpiritus generalis, Alcides noſter bellum indicit, ac ipſum ſuperat, ac debellat, ſpirituíque metallico, bellorum ſocio tradit,vt cum ipſo coniungatur nexu indiſſolúbili,veluti Hippolyte data fuit,vt nexu matrimonij inſeparabili Theſeo iungeretur.

Spiritus metallicus eſt alter Theſeus

Eſt enim Theſeus ſpiritus metallicus, Herculis bellorum ſocius ac fidus Achates, quem Hercules ſummopere adamat,& quicquid pulchri,ac rari iure belli,ac Martis impetu acquirit, Theſeo ſuo tradit conuertendum, & præcipuè Hippolyten Amazonum Reginam quam perpulchram, ac potentiſſimam dedit illi deſponſandam : Hoc eſt, ſpiritus vniuerſalis Mercurij, poſtquam ſalem metallicũ,ex metallorum compage extraxit, depurauit, omnem extraneam & præter naturam, agendi facultatem ac potentiam in ipſomet domuit ac deuicit, tunc temporis detracto eius baltheo, hoc eſt corrodendi facultate ſublata, qua tanquam ſuccingulo prçcingitur, ſpiritui metallico puro puto. tradit coniungendum, vt ex his iunctis,ac connexis, oriatur tandem Hippolytus caſtiſſimus iſte filius, qui nefandos Phædræ nouercæ con-

Hiypolptus quid apud

ubitus fugiens ab equis iuis monſtris marinis exterrefactis, currum ſuum per ſcopulos, ac ſaxa trahentibus loris implicitus in varias diſcerptus eſt partes, quem poſteà Æſculapius ab inferis reuocauit, & priſtinæ ſanitati reſtituit.

chymicos indicat.

Ex coniunctione ſiquidem ſpiritus metallici, & ſalis puri eiuſdem oritur ſulphur illud, quod Chymici omnes exoptant, quod nefandos terræ impuræ tanquam alterius Phædræ amplexus fugiens, dum currum ſuũ conſcendit, patris iram fugiens, equis ſuis, per aëra volitat intrà vas in quo ſublimatur, tandem loris implicitus, hoc eſt coagulatus in varias diſcerpitur partes, dum in cinerem conuertitur, qui in infimo vaſis loco, perſiſtens gehennæ ignem patitur, ex quo loco tanquam ab inferis, à philoſopho peritiſſimo, tanquam ab alio Æſculapio reuocatur, & potione conuenienti, & nectarea, priſtinæ ſanitati reſtituitur, Quod fit dum potione aquæ Mercurialis multoties iterata, vitæ facultatem, penetrandi potentiam, ac tranſmutandi robur illi infundimus.

Historia Hippolyti chymicè explicata, totam artem complectens.

Hìc latet tota Alchymiæ ars, ac latè, effuſéque expanditur omnibus qui ſummis ferè labris chymiam deguſtarunt: Siqui ſint qui adhuc conquerantur, quòd non clariùs adhuc locutus ſim, ſciant ipſi ſi chymici ſint, illis

hoc solum sufficere, vt artem penitu habeant notam, non tamen absque labore summo, & meditatione profunda: laborent ergo necesse est, si laboribus Herculis perfrui: velint pigros enim ac nihil pensi habentes, nec Herculi claua, nec Leonis Nemæi insignia decent.

AD INFEROS DESCENDEN. Hercules, Cerberúmque iter prohibentem triplici catena vinctum ad superos trahens, quid piochymicis portendat.

CAPVT XXII.

Mori commune est omnibus.

ORI humanum est, ac omnibu hominibus statutum, legéque diuina sancitum est; nihilominus pauc sunt qui Herculi virtute freti, morti iter aggrediantur, & ad inferos intrepidè descendant. Cerberus adest, qu triplici gutture in nos allatrat, & a

Cerberus quid sit.

ɔc heroïco labore,nos tremulos auer-
t,corpus hoc eſt,quod triplici faculta-
, naturali, vitali,& ani'mali, tanquam
iplici capite, ac gutture mortis vias
fficiles, ac arduas nobis oſtendit. Sed
ec omnia vana ſunt : deſcendendum
ndem eſt, Cerberúſque iter prohibēs
iplici catena vinctus, ad ſuperos tra-
endus; niſi enim hoc fiat ſuperas non
ɔſſumus euadere ad auras,quòd incly-
: virtutis eſt opus ac labor, ſed mor-
; perpetua mancipia ſumus, & nul-
m corruptionis noſtræ ſcimus orien-
m, ſed perpetuis Solis occaſi tene-
is immerſi,permanemus. Mori qui-
m perfacillimum eſt, at mortis æter-
e effugere ſepulchrum & hinc æternæ
tæ frui lumine,ac gloria,eſt verè Her-
ılem imitari, ad inferos deſcendere
peráſque euadere ad auras,quod præ-
ıre nobis cecinit Virgilius dum canit
s verbis poëtico metro menſuratis.

——————— *Facilis deſcenſus Auerni*
Noctes atque dies patet atri ianua Ditis,
Sed reuocare gradum ſuperáſque euadere ad auras
Hoc opus, hic labor eſt. Pauci quos æquus amauit
Iupiter, aut ardens euexit ad æthera virtus
Dìs geniti potuere.

Qui nobis viam, ad inferos deſcen-
ndi patefecere, ac modum docuere,

quo Cerberus deuincitur, superásque trahitur ad auras, hoc est mortis vias nos docuerunt, in quibus Cerberus, hoc est corpus nostrum prosternitur omnimodo, ac triplici catena vincitur, amore, putà gratia, & puritate, his enim nodis tanquam vinculis, ad cœlum trahitur Cerberus, qui tamen triplici capite, ac gutture, seu triplici sua facultate in nos allatrat, vt mortem vitæ thesaurum terribilem nobis efficiat, & ab his terrenis ac infimis laboribus nos auertat, ne ab his editis & exantlatis cœlum petere valeamus: præter naturam enim est, ac extra omnes diuini statuti leges corpus, cœlorum intima ac penetralia inuisere, absque morte præuia in qua putrefieri necesse est, corporísque maculas omnes deponere, & candorem qui cœlo competit acquirere, quem candorem ac nitorem mors sola, per putrefactionem, & per puri, ab impuro separationem dare non potest, ni amor diuinus, ac gratia cœlitus infusa superueniant, quæ corporis candorem ac nitorem cœlestem perficiunt, & absoluunt, & sunt vincula, & catenæ quibus anima nostra, seu diuinus Alcides corpus suum ad supercœlestes euehit auras.

Corpus est Cerberus qui nos à morte terret.

Vincula quibus vincitur Cerberus qualia sint.

Hæc est diuina Alchymia, quam vir fortis ac prudens, sequi ac tractare omni animi conatu habet, hac si potir

queat nulla alia indiget, cùm ex ea ſola, & corporis & animæ perennes & incorruptibiles emergant diuitiarum & omnium theſaurorum fontes.

Si quis tamen aliam Alchymiam corruptibilem & temporaneã habere cupiat,.& ex his ſemierutis antiquorũ parietinis colligere eam velit, contempletur quæſo, quid ſit ad inferos deſcendere Cerberúmque triplici catena vinctum, ab ipſis tenebrarum antris ad lũcem reuocare, & diſcet forſan modò animi,ingenijque robore valeat, inferos eſſe centrum cuiuſcumque rei, cuius limini, Mercurius vitæ, adeſt alligatus, qui totam rei occultam naturam, terrenámque ſupellectilem fideliter cuſtodit, non ſecus ac Cerberus Plutonis, ac Ditis antra inuiolanda conſeruat. *Inferi qui ſint.*

Mercurius ſiquidem vitæ, verus eſt Cerberus,triplici enim conſtat ſubſtantia, Salis, Mercurij, & Sulphuris, quæ ſunt Mercurio triplicia capita, ac guttura quibus omnia vorat, & ad inferos deducit ſeu morti tradit, ſua mordaci, ac acri Salis natura, ac facultate, quâ tanquam canino dente,ac gutture omnia, ad materiam vſque primam reducit: eſt enim proprium Salis omnia interficere & ad vltima ortus ac interitus principia deducere, ideò traditur Salem eſſe cuſtodem totius formæ ac *Mercurius eſt item Cerberus.*

terrenæ omnis virtutis, & Cerberi inferorum custodis veram nobis exhibet imaginem, ob quam rem miretur quæso rei chymicæ alumnus carissimus, subtilem & acutam Græcorum hanc fictionem, qua sub tegmine huius fabulæ, illi manifestatur arcanum totius naturæ potentissimum: per Herculem siquidem nostrum, seu spiritum Mercurij ad inferos descendimus, hoc est omnia ad primam deducimus materiam, in qua sola Cerberum inuenimus, triplici gutture allatrantem, siue Mercurium Philosophorum triplici substantia agentem, quem ad superos triplici catena vinctum deducere oportet, hoc est perficere debemus, ac omnino depurare, & ab omnibus terræ maculis vindicare, ac tandem coagulare, ac figere, & triplici vinculo perligare: oportet etenim substantiam Mercurialem substantiam sulphuris, ac substantiam Salis, quæ in eo reperiuntur permanentes, ac omnino fixas esse, eásque puras, ac ætheris & cœli naturam imitari: Alioquin nihil secreti, & arcani huius Plutonici degustabimus; campos Elysios, seu felicitatis humanæ vltimos terminos non videbimus; quia inuictus Cerberus, & triplici illa catena non deuinctus prohibebit iter ad inferos. hoc est secreta & arcana quę in centro latent cuiuscumque rei &

Qua triplici catena vincitur Mercurius.

præcipuè metallorum, quæ ſunt Ditis ac Plutonis domus, ac palatia magnifica, non inuiſemus; Cerbero enim non deuincto ad inferorum prohibetur iter: Eo autem ſuperato, quicquid eſt in regno Plutonis manifeſtum & apertum habemus, & ſic gradum reuocamus, ſuperáſque euadimus ad auras.

Hoc omne tibi domeſticum erit, Alchymiæ candidate, ſi ſcias dare Mercurium Mercurio, & ignem igni, in hac enim ſola operatione deſcendet Hercules ad inferos, Cerberúmque iter prohibentem, triplici catena vinctum, ad ſuperos trahet. Compara tibi ſolum Herculem, & ſcias illi Theſeum ſuum comitem inſeparabilem adminiſtrare his ſolis ducibus, quicquid erit in regno Mercuriali, imò & vegetabili, & animali, certo certiùs tibi comparabis.

ALCESTEM ADMETI Regis coniugem ab inferis ad virum reducens Hercules quid Piochymicis indicet.

CAPVT XXIII.

Virtus est semper memorabilis.

VNQVAM ad Stygias fertur ad vmbras inclyta virtus, quin gradum reuocet, superásque euadat ad auras: id apertum habemus in Aiceste Admeti regis carissima coniuge, quæ vt virum suum, à faucibus Orci eriperet, fatalémque diem illi prorogaret, pro ipso mori non recusauit, vt Parcis satisfaceret, quæ Admeto Regi in gratiam Apollinis tantùm gratiæ, & fauoris erogitantis promiserant, se fatalem illi diem prorogare, modò quis amicorum fatalem illum diem pro ipso subire vellet: inter autem omnes, tum sanguine proximos, tum amicitiæ vinculo connexos, sola inuenta est coniunx, quæ se alacriter pro marito suo

Parcis obtulit, vt immatura ſua morte, maturam ſui mariti mortem immaturam efficeret, ac in longius vitæ æuum prolongaret.

Alceſte quid indicet.

Virtus fuit inſignis & amor Alceſtes, quo ſolo meruit, vt ab inferis ab Hercule reuocaretur ad maritũ ſuum Admetum: quod nobis indicio eſt heroïcas virtutes ac facinora præclara, nunquam perpetuis obuelari vmbris, nec ſilentij obſcuro puluere obuolui poſſe, quin tandem in lucem prodeant, & ſibi ipſi, & quibus facta ſunt, proſint. Virtus ipſa virtutem reuocat in lucem, etſi ſit occulta, & tenebris inuoluta Cimmerijs, imò & ex ſepulchro vires maiores acquirit, & famam celebriorem, quocirca ne nos territet mors, ac ſepulchrum, ad præclara facinora tentanda, virtutíſque iter incedendum, ab ipſa morte, & ſepulchro nos eripit virtus, inuitis ac nolentibus Parcis & fato ipſo recuſante: domat enim omnia virtus, & ſola eſt expers ſepulchri, qui bene, virtuoſè, ac fortiter viuit, bis viuere dicitur, imò perenniter cùm ſola ſit æterna virtus, & qui per virtutem perit, nunquam poſt interit.

Qui bene vixit bis viuere dicitur.

Alceſte quid apud Chymicos indicet.

Si Alceſte Ethicis ſit virtus, Chymicis Philoſophis erit humiditas radicalis metallica, aut cuiuſcunque rei alterius quæ vera eſt coniux Admeti ſeu Sulphuris vitæ, cuius argumenta ſeu ſpiritus

vitales, per longum temporis ſpatium paſcit Apollo, humanitérque receptus, à Parcis impetrat, vt fatalem mortis diem effugere queat, modò pro illo, quis amicorum aut conſanguineorum mortem oppetere velit: at inter ſuos conſanguineos, & amicos ſola inuenta eſt ſua coniux, quæ vitæ ſuæ diſpendio, mariti vitam à morte redemit.

Alceſtes hiſtoriæ explicatio.

Sulphur pariter hoc noſtrum, quod vitalium ſpirituum eſt author & paſtor, Apollinem cœlo ac Olympo depulſum, apud mortales exulantem & ſpiritus ſulphuris vitæ tanquam Regis Admeti armenta paſcentem humaniter recipit, hoc eſt influxum Solis, è cœlo deſcendentem in ſe recipit, & ſe cum illo amicitiæ vinculo coniungit, in cuius rei beneficium Apollo, ſeu influxus iſte cœleſtis, dat illi virtutem, ac robur prorogandi vitam in longius, modò vnus ex conſanguineis & amicis ſuis, hoc eſt, modò Mercurius vel ſal, vel ſpiritus vitalis aliquis vice illius mortem oppetere ve int. Inter quos ſolus inuenitur Mercurius ex quo fit aqua Mercurialis, quæ eſt illi tanquam vera coniux & vxor ſulphuris, quæ vitæ ſuæ diſpendio, mortem oppetere non recuſat, modò ſulphuris vitam redimere queat, & à mortis & corruptionis ſepulchro vindicare: hoc claret in Arcano metallorum: Mercurius ſi-

quidem qui eſt vxor ſulphuris noſtri, dùm ambo in lectulo Philoſophorum concumbunt, Sulphur præſeruatur à morte, etſi mori videatur, Mercurius verò vice illius mortem oppetit, & Acheronta tranſmeat: donec Hercules, qui eſt Aqua noſtra Mercurialis, Plutonis ac Ditis antra inuiſat: hæc enim aqua Mercurialis Acheronte refuſo, & Cerbero ſuperas tracto ad auras, vitam tribuit humiditati radicali iſtius arcani, & ſuſcitat illam, & vnà cum corpore ſuo reducit ad lucem priorem, & reddit ſulphuri ſuo nitidiorem & puriorem, quàm prius fuerit: & ſic dicitur Hercules Alceſten ab inferis reuocare, & ad virum ſuum, ſeu ad ſulphur noſtrum deducere, vt pacatè iterum viuant, & feliciſſimum ducant æuum: humiditas ſiquidem hæc, è corruptione & morte ſua ſuſcitata & calido ſuo, ſeu ſulphuri ſuo, coniugali vinculo ſociata, eſt Arcanum Philoſophorũ, de quo dicitur apud Hermetem: fortitudo eius integra eſt, ſi verſa fuerit in terram, & in cœlum aſcenderit, iterúmque in terram deſcenderit, ſuſcipiens vim ſuperiorum & inferiorum, de quo clarius loqui Chymicis non conceſſum eſt, ne ſigillum Hermetis perfractum velint.

Vires aquæ Mercurialis.

Aqua Mercurialis congelata eſt Arcanum phyſicum.

AB INFERIS REVERSVS Hercules, Lycum Thebarum Regem quòd Megaræ coniugi vim inferre voluisset, interficiens, quid Piochymicis demonstret.

CAPVT XXIIII.

Virtus omnia tentat.

IHIL tàm altè constituit natura, quò virtus non possit eniti; nihil enim intentatum reliquit virtus: Postquàm se ipsam probauerit, alios etiam sibi coniunctos similibus, aut difficilioribus rerum fortuitarum casibus probare tentat.

Virtus sæpissime exulat, sed ab exilio redit potētior

Sæpe sæpius exulat virtus, & ad inferos descendit, tenebris obscuratur, ac caligine densa inimicorum quamplurimorum, qui in ipsam virrutem velut nubes in solem præteruehunt, at tandem etiam aliquando reuocatur ab inferis, & redit ab exilio potentior multò quàm fuerit antea: Inimicos vincit ac superat, non secus ac sol dissipat nubes, quæ illius lumen pro tempore obscurauerant, hoc nobis præ oculis

exhibet Hercules ab inferis rediens & Lycum Thebarum regē quòd Megaræ coniugi vim inferre voluiſſet interficiens.

Quis enim eſt inter viros fortes, ac virtuoſos, qui non tandem famæ aut gloriæ ſuæ detrimentum patiatur, & ſui ipſius ſplendoris & luminis eclipſim ferat, & ſic ad inferos deſcendat? quo tempore Lycus inſurgit in Megaram Herculis coniugem, hoc eſt in famam & gloriam virtutis noſtræ, inſultat Lycus ſeu Zoïlus, ac inuid⁹ ac famæ virtutis noſtræ coniugi obloquitur & ſic vim inferre tentat. At cùm in priſtinum ſplendorem redit virtus, ac ab inferis reuertitur, Lycos hos omnes, ſeu zoilos, ac inuidos interficit, diſſipat, ac fugat, quicquid attentatum eſt. Simile nobis exhibet ſimulachrum corpus noſtrum, dum diuino ac ſupercœleſti numine, ac virtute redit à morte in vitam in ſua reſurrectione, vitium omne interficit, ac fomitem peccati omnem extinguit, quòd animæ, ſeu Megaræ ſuæ coniugi vim inferre voluiſſet: Vitium etenim eſt quaſi Lycus, qui ſemper in animam inſultat, ac eius famam, & gloriam obſcurare tentat, donec corpus ſuum ab inferis redeat, hoc eſt à corruptione in vitam emergat, tunc temporis purum coniungetur puræ animæ, & vitia omnia

Nihil eſt in rerum natura quod detrimentum non patiatur.

Vitium Lycus eſt.

in ea extinguentur, quæ eius gloriam interficere tentabant.

Id clariùs in regno mineralium manifestum habent Spagyrici omnes, qui centrùm mineralium ſpeculantur. Eſt enim in omnibus mineralibus, vt & in reliquis omnibus naturæ mixtis, corpus, anima, & ſpiritus, quæ tria in reſolutione rerum omnium ab inuicem ſeparantur & in ſeparatione ſpiritualem omnino acquirunt agendi potentiam, ac miram penetrandi virtutem, Adeò vt corpus ipſum, poſt putrefactionem ſuam & mortem, ſeu ab inferis rediens, potentiam habeat interficiendi ſpiritum, hoc eſt coagulandi, ac fixandi: in coagulatione ac fixatione ſpiritus dicuntur interfici, ac verè mori, vnde præclarè admodum, ac doctè dixerũt Græci Herculem ab inferis redeuntem Lycum interfeciſſe, quòd Megaræ ſuæ coniugi vim voluiſſet inferre. Hercules hic, corpus eſt, tanquàm omnium fortiſſimum, quod ex putrefactione rediens ſpiritum ſuum aggreditur, & fixat, ac coagulat ipſum, & ſic interficit, quòd Megaræ ſuæ coniugi vim inferre voluiſſet: Spiritus ſiquidem eſt ille ſolus, qui putrefactionem in rebus molitur, dum ergo corpus putrefit, ipſe tunc temporis animæ ipſi vim infert, ac corrumpere tentat, ſed cùm putredinem neſciat, ob ſeminis

In omnibus rebus eſt corpus, anima & ſpiritus.

Spiritus qua ratione dicantur mori.

Spiritus in Chymicis eſt ſolus qui mortem molitur.

nis ignei & ætherei copiam, qua turget irriti ſunt conatus, ideò dum corpus ſurgit ab ipſa elementorum ſuorum corruptione in nouam compoſitionis puritatem ac candorem, inuenit ſpiritum ſuum animę ſuę occupatum, comprehēdit ipſum, coagulat ac fixat, & ſic interficit, ac necat Lycum Thebarum Regem, hoc eſt ſpiritum, totius arcani metallici, ac theſauri Chymici verum & vnicum Regem.

Eſt enim ſpiritus metallicus verus Lycus, hoc eſt verus Lupus: λύκος enim Græcè, ſonat Lupum, & apud authores Chymicos ſpiritus hic metallicus, Lupus cognominatur, vt videre eſt apud varios artis Spagyricæ authores, & præſertim apud Baſilium Valentinum antiquiſſimum Chymiæ artis authorem: Lupus verò cognominatur, ea ratione, quòd voret corpora rerum omnium, & putrefactionem inducat & mortem rebus omnibus, & vt Lupus animalium omniū voraciſſimus carne paſcitur, ac nutritur, ſic & Lupus Chymicorum qui eſt eorum ſpiritus ex metallis extractus, qui eorum aquam Mercurialem conſtituit & componit, carne paſcitur & ſanguine metalli noſtri, ac adeò conſumit illud, vt nihil niſi terram aridam & ſterilem relinquat, quam caput mortuum dicimus, & terram damnatam, quā oſſibus ab omni carne denu-

Lycus quid indicet.

Tractatu de occulto lapide Philoſophorum.

datis æquiparare possumus, quos lupi linquunt tanquam inutiles & nutritioni eorum nihil facientes.

AQVILAM QVÆ EXEDEBAT perpetuò renascens iecur Promethei in Caucaso religati, sagittis interficiens Hercules, quid Piochymicis indicet.

CAPVT XXV.

Aurum est rerum omniũ potentissimũ.

VRI sacra fames, quid non mortalia pectora cogis? tu verè es Aquila illa quæ corrodis ac exedis perpetuò renascens iecur Promethei in Caucaso religati. Homo diues auro ac argento præpotens est verus Prometheus qui auro & argento fretus, imperium, vel potius tyrannidem in alios exercet, & sic quod solis Dijs ac regibus competit, sibi temerè arrogat, ignémque cœlestem furatur, hoc est agendi, ac imperandi facultatem: Est enim hæc facultas, ac potentia cœlestis ac diuina, quam Diuites auro freti, ac mammona, in paupe-

res crudeliter exercent, ac ſemper timent ne abeat, ac pereat, auro deſtructo: quocirca creſcit in ipſis habendi ac ditandi cupido, ac hydropica ſiti malè affecti, quo plus ſunt potæ, plus ſitiuntur aquæ, creſcit amor nummi quantum ipſa pecunia creſcit: vnde meritò excruciantur Diuites ſtudio illo, ac dira libidine augendi ea, quæ habent, eáque ſimul amittendi metu, vnde ipſis pecunia ſupplicium eſt, & verè Caucaſo religati, comedentis ac exedentis Aquilæ patiuntur roſtrum inſatiabile; niſi tandem diuinus adueniat Alcides, ſeu virtus inclyta, ac magnifica, quæ ſola famem illam inſatiabilem, ſeu Aquilam exedentem ſagittis ſuis enecat, ac interficit, ac iecur perpetuò renaſcens, quod eſt theſaurus perpetuò creſcens marceſcit tandem, ac contabeſcit ſepoſita theſaurorum cumulandorum dira libidine, quæ exedentis Aquilæ ſimulachrum in Prometheo nobis demonſtrat: Cura enim illa immenſa, ac perpetua ditandi depoſita, theſaurorum ac diuitiarum certus imponitur finis, & ſic eorum ipſis ſuppetit vſus: ſic ditiores ſunt ac beatiores, quod ſatis habeant, quibus contingunt nihílque amplius optent.

Iuuenalis

Pecunia eſt eſt ſupplicium diuitum.

Aquila exedens iecur Promethei quid ſit.

Beatiores autem ſunt Spagyrici Philoſophi, ſi Aquilam Chymicam quæ renaſcentis perpetuò iecoris carnes

exedit,ac comedit in Prometheo Caucaſo mōti alligato, ſagittis Herculis interficere valeant, infinitas ac immenſas poſſidebunt verè diuitias,nec tamen etſi habeant infinitos theſaurorū aceruos, ac ſtudio acri,ac mordaci eos ipſos theſauros multiplicandi detinebuntur, cùm ſic partæ opes, ſinè cura ac ſtudio creſcant. At oportet antequàm hoc contingat: Alcidem ſagittis ſuis interficere Aquilam illam,quæ iecur perpetuò renaſcens exedit Promethei inCaucaſo religati.

Aquila apud Chymicos quid.

Ideò Aquilam intelligimus Mercurium Philoſophorum qui verè Aquila dicitur paſſim apud authores: is ſolus eſt,qui iecur comedit perpetuò renaſcēs Promethei noſtri,hoc eſt,is ſolus eſt, qui comedit ſulphur noſtrū perpetuò renaſcens arcani noſtri,ſeu Salis noſtri, qui verus eſt Prometheus, nam primò omnia in rerum natura finxit, ac conſtruit, & diſpenſat,cœleſtem ignem furatur ex rota Solis,hoc eſt calorem naturalem rerum omnium, qui verè cœleſtis eſt, & ex influxu Solari, accipit ac furatur, & centro cuiuſcumque rei alligat, cuius rei crimine,ſupplicio miro afficitur, Caucaſo putà religatur, & Aquilæ inſatiabilis patitur roſtrum, quæ illi perpetuò renaſcens iecur conſumit ac exedit.

Iecur Promethei, quid apud Chymicos.

Caucaſus

Caucaſus nobis repræſentat naturam

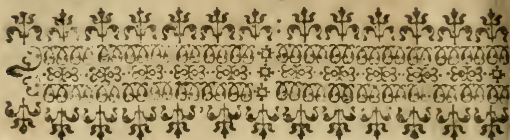
apidis, ac Petræ simulachrũ & effigiem, in quam substantia metalli nostri conuertitur & cui alligatur, ob calorem internum cœlestem in centro sui ipsius crescentem, qui substantiam illam & essentiam in lapidis ac duræ silicis naturam indurat.

apud Chymicos quid indicet.

Sulphur internum, quod est caloris naturalis vera cistula, perpetuò crescens ac renascens, caloris naturalis externi, & alimentitij fotu, iecur illud peenniter crescens nobis repræsentat. Aquila verò comedens ac exedens, est cõsumptio caloris illius naturalis, quam patiuntur res omnes, toto durationis suæ tempore: in Arcano autem Chymico, est Mercurius Philosophorum qui Sulphur naturæ perpetuò comedit, variósque colores apparere facit, donec tandem adueniat Hercules, hoc est vis illa fixans, ac coagulans, quæ Acrimoniam seu comedentis Aquilæ nostræ naturam interficit, seu in rei permanentis ac persistentis essentiam conuertit: tunc pacata fiunt omnia, nec Prometheus amplius cruciatur, ac dilaniatur corrodenti Aquilæ rostro, hoc est fixum est, ac omnino persistens calidum illud, & humidum illud radicale metallicum, nullos timens ignes, nec illas famelicas Aquilas, quæ sunt virtutes exedentes, ac corrodentes humidi seu calidi innati rerum omnium

Explicatio iecoris perpetuò renascentis Promethei.

quod nî perpetuò cresceret, breuis esset & curta vitæ supellex.

CYGNVM MARTIS FILIVM equestri certamine vincens Hercules, ac Theodamantem occidens, quòd ei cibum denegasset, illiúsque filium Hylam secum abducens quid nobis portendat.

CAPVT XXVI.

Belli compescere rapinas virtutis est opus.

ELLI compescere rapinas, ac populationes militum, assuetas ac vulgares actiones prohibere posse, est Herculeæ ac insignis virtutis opus, & præsertim hoc in sæculo, in quo dum militatur rapinis potius, populationibus ac furtis vacatur, quàm hostibus debellandis, imò occasiones ac tempora opportuna hostem debellandi præterlabuntur: non vt bellum in longius protrahatur tempus, ad victoriam integram adipiscendam, sed vt rapinæ ac furti persistant tempora, ac longiùs per-

durent. Itaque bellum hodiernũ verè dicere possumus rapinam ac furtum, non pacis instrumentum ac viam, sed pestis ac famis semitas ac vias certissimas: Plus enim disperditur vini ac frumenti vno belli anno, quàm consumi possit decem pacis annis. Ad tantam enim superbiam, arrogantiam, ac immodicum viuendi modum insolescunt milites, vt quasi nunquam indigere deberent, omnia perdant ac consumant: & ferunt ac patiuntur hoc belli Duces, magno iuris bellici detrimento: nam hinc morbi Epidemici in castris fiunt, neglecto legitimo, ac frugali victus regimine: hinc militum strages numerosa quàm maxima, plusquàm in maximo prælio, quod belli Duces euitare possent modò rapinam, & militum insolentem arrogantiam & audaciam in ipso belli limine compescerent.

Bellum hodiernũ quale.

Morbi Epidemici in bello vnde oriantur.

Sic Cygnum Martis filium deuincerent, ac Theodamantem occiderent quòd cibum illis denegaret: ex his siquidem populationibus ac rapinis, fames adest, & ciborum administrandorum denegatio, quæ militum ingentem aciem perdit, ac Duces ac Reges frustratur intentis: Quocirca vt hanc calamitatem effugiant & belli euitent Charybdim, necesse est vt hunc Cygnũ Martis filium, ac Theodamantem deuincant ac occidant, filiúmque eius

Quid sit Cygnum Martis filium occidere.

Hylas est ordo ac iustitia militaris.

Hylam secum abducat, qui erit ordo legitimus belli, ac iustitia militaris, qua felicissimum militia habet exitum, ac prospero rerum successu terminatur. Alioquin in cassum abeunt omnia, nõ secus ac in arcanis Chymicis peragẽdis, omnia pessũ eunt, nisi in principio Hercules Chymicus equestri certamine vincat Cygnũ Martis filium, ac Theodamantem occidat, quod fit dum Mercurius Philosophorum ferrruginem Sulphuris Philosophorum occidit hoc est coquit, & ad perfectionem deducit.

In principio Lapidis Phisici qualis appareat color.

In principio siquidem coctionis Sulphuris Philosophorum, nulli apparent imperfecti colores, & præcipuè ferrugineus color, qui Martis naturam, ac prosapiam testatur, vnde iure merito materia Physica, tunc temporis verè potest nuncupari Cygnus Martis filius ac Theodamas, ob ferri imperfecti metalli naturam, quam præ se fert, & colorem vnde etiam à Philosophis ferrum dicitur & calx ferri, neque vllo pacto mentiuntur, nec variiloqui sunt.

Quocirca nî in principio coctionis nostræ Mercurius, qui est verus Hercules noster, deuincat Cygnum hunc Martis filium, ac Theodamantẽ, in cassum abeunt omnia, & pereunt: sed adhuc non sufficit Theodamantem interficere, at etiam oportet vt post in-

ternecionem patris, abducatur & Hylas, Theodamātis filius cariſſimus, quē Hercules ducat oportet ad Colchicā expeditionem, & Argonautarū fiat ſocius.

Hylas qua ratione abducendus ſit.

Hoc faciet prudentiſſimus Artis Spagyricæ alumnus, ſi poſt mortem Theodamantis, ac Cygni Martis filij interitum, hoc eſt poſtquam materia noſtra quæ ex Martis propagine eſt, mortua fuerit & putrefacta, & ſanguinem dederit ſuum, multíque colores imperfecti ac medij apparuerint ac trāſierint, albúſq; apparuerit color, Sulphúrque albū ſe ſublimauerit, ac in altū ſe ſuſtulerit, quod verè dici poteſt Hylas Theodamantis filius propter varias mutationes & inſignes alterationes quas ipſum Sulphur patitur antequàm ad albedinem perducatur: Tunc enim temporis à Mercurio noſtro, ſeu ab Hercule abducitur, & ad expeditionem Colchicam conducitur. Nam certiſſimum eſt, Sulphur hoc album à Mercurio noſtro, tanquam ab Alcide, deduci, ad vltimum ac ſupremum perfectionis gradum, hoc eſt ad rubeam tincturam, quæ eſt ſupremum artis Chymicæ faſtigium, & vera eſt Argonautica expeditio.

Sulphur album eſt Hylas, & quare.

Nam vt Argonautæ nihil aliud ex hac periculoſa ac ſuprema expeditione reportarunt, quàm vellus Aureum: pari etiam ratione Sulphur hoc album

coctione continua in Mercurio Physico, non alia de causa, rubicundum pertingit colorem, quàm vt ad auri naturam omnia conuertat, & ad veræ vitalis vitæ tincturam deducat: quod nihil aliud est apud Chymicos antiquos, quàm vellus Aureum ex Colchica terra reportare; nam Colchos quasi χάλκος dicitur terra ærea & metallica ex qua, arte & industriâ Chymica verum Aureum vellus reportamus.

Colchos vnde dicatur.

CERCOPAS DEVINCENS Hercules dum Omphalæ Lydorum Reginæ seruiret, quid Piochymicis portendat.

CAPVT XXVII.

Virtus etsi sit immemor sæpe sui, tamen magna operatur.

VAMVIS otio torpescat virtus, & sui ipsius aliquādo obliuiscatur ac dormitet; nihilominus semper aliquid heroïcum, ac magnū, ex ipso otio, ac virtutis somno eruitur, ac in lucem erūpit,

& hoc est Cercopas deuincere, & Omphalæ seruire: fuerunt enim Cercopes populi Pithecusæ insulæ, omni flagitiorum generi dediti, ac penitus criminibus ac vitijs nefandi, quos deuicit Hercules, ac superauit, dum Omphalæ Lydorum Reginæ seruiret, cuius amore peribat, & cuius gratia tantum sui ipsius oblitus est, vt clauam suam, cum cole permutauerit, in eóque lanam ac filum duxerit, ac alia Hercule indigna, peregerit, amore fœmineo inebriatus: cum his tamen absurdis, ac tanto viro indignis, Cercopas deuicit, vt nobis sit indicio, qui virtutem profitemur, ne vnquam adeò profundo torpescamus otio, vt omnes virtutis scintillæ, ac fauillæ, extinguantur; at in medio vitiorum, ac voluptatis centro elucescant.

Explicatio Omphalæ Reginæ Lydorum.

Sic quamuis Omphalæ Lydorum Reginæ seruiamus, hoc est voluptatum barathro simus immersi; nihilominus Cercopas vincimus hoc est virtutis aliquid ex nobis exsurgit, vitia alia comprimendo, ac superando.

Cercopas autem vincit Hercules, ac superat in Chymicis operibus, dum eterogenea cuncta separat, ac vitia corrigit omniá, quæ ex primo originali elementorum fonte terræ nostræ exsurgunt. In dealbatione, ac mundatione terræ hoc contingit; solus enim

Cercopas quomodo vincat Hercules.

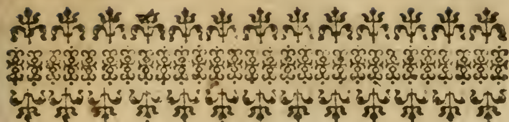
Solus Mercu-

rius terram dealbat.

Hercules noster, id est Mercurius est qui dealbat ac mundat terram nostram, & purificat ipsam, ac vindicat ab omnibus eterogeneis excrementis, ac interim Omphalæ Lydorum Reginæ amore vstulatur, ac ipsius seruitutis durũ patitur iugum, ita vt vestem ipsiusmet Omphalæ induat, ac clauam suam, & Leonis Nemæi pellem, cum colo & fuso, ac muliebri omni indumento permutet, sui ipsius immemor, ac prosapiæ suæ oblitus, cuius Cupidinis flammas exardere videmus, dum intrà vitrum nostrum, quod est palatium, ac basilica Regia, in qua Hercules noster, seu Mercurius terræ nostræ incumbit, ac eius amore vstulatur, atque eius viuis adeò flammis exardescit, vt vestem terræ nostræ, siue Omphalæ induat, ac in eius naturam conuertatur.

Quid sit Herculem Omphalæ reginæ seruire.

Mercurius siquidem postquam terram dealbauerit, ac eius maculas omnes deleuerit, nexu indissolubili cum ea connectitur, & fiunt quid vnum incombustibile, ac omnium penetrabile. Sic iure merito dicimus Mercurium Omphalæ, seu terræ Spagyricæ amoris igniculo exardescere, & eatenus animitus illi seruire, ac Cercopas deuincere, dum quod terræ nostræ inimicatur, separat, ac consumit.

PYLVM DIRIPIENS HERCVLES, eiúsque Regem Neleum cum tota eius domo, præter Nestorem trucidans, ac Iunonem Neleo ferentem opem, telo trisulco vulnerans, quid Piochymicis commonstret.

CAPVT XXVIII.

N humanis rebus, quicquid virtutem non sapit, virtus ipsa respuit, ac diripit: sic Pylum quæ nobis humanitatem vitijs scatentem, ac redundantem exhibet, diripit Hercules, ac eius Regem seu superbiam vnà cum asseclis omnibus suis, ac vitiorum supellectilibus disperdit, ac interimit, præter Nestorem tunc temporis forte fortuna exulantem, hoc est prudentiam humanam, quæ quamuis virtutis vmbram aliquam possideat nihilominus, si humanitatis sortem miseram, ac labilem, ex qua ortum habet, perpendamus,

Pylus quid demonstret ethicè.

eam vitij radices, & ſuccos ſapere, ac redolere percipiemus : tamen quia virtutem ſequi tendit, eatenus virtutis ſobolem & aſſeclā conſtituimus. Vnde ab Hercule in perditione Pyli, totiúſq; Nelei domus, ſola ipſa prudentia ſeruata eſt, & meritò quidem; quia tunc temporis exulabat:Solent enim vitioſi homines in magnis vitæ periculis, & in ſupremo vitæ ſuæ termino, priuari prudentia, & quo magis ea indigent, tunc temporis patiuntur eam, ab eorum negotijs vrgentioribus exulare:confidunt tantū ſuis diuitijs, ac opibus, tanquam præpotenti Iunoni quæ tunc temporis Neleo, quidem ferre opem conatur, at irriti ſunt eius omnino conatus, Hercules noſter, telo triſulco, Iunonem illam vulnerat, & ſic vanos efficit Iunonis in Neleum affectus.

Prudentia humana in arduis vitæ periculis ſæpe exulat.

Telum triſulcum quo vulneratur Iuno quid ſit.

Telum iſtud triſulcum quo Iuno, ſeu diuitiarum & opum confidētia vulneratur ab Hercule ſeu virtute, eſt vis illa heroica triplici robore inſignita, magnitudine putà animi, contemptu rerum infernarum, ac amore virtutis, quibus ſulcis telū Herculis armatur, ac Iunoni plagam, ac incurabile vulnus infligitur. Sic Pylum diripit Hercules, eiúſque Regem Neleum cum tota eius domo, præter Neſtorem interficit, ac Iunonem telo triſulco vulnerat Neleo ferētem opem, hoc eſt diuitias omnes

Quid ſibi vult Pylum diruere.

contemnit ac nauci pendit, magnitudine animi, contemptu rerum terrenarum, ac amore virtutis, quibus armatus Hercules ab officio ſuo, & rerum intentu nunquam deſiſtit ac deflectit.

Sic etiam apud Chymiæ alumnos interpretari poſſumus Pylum inſulam materiam eſſe Chymicorū. cui imperat Neleus, ſeu ſpiritus mineralis qui verus Neleus eſt: & ni ab Hercule noſtro interficiatur, ciúſque inſula, ſeu terra noſtra diripiatur, vnà cum tota ſua familia, non prodeſt quicquam in Chymicis operibus: Mercurius ſiquidem noſter, quem ſemper in Chymicis Herculem interpretati ſumus, terram Chymicam habet diruendam putrefactione, in qua putrefactione verè dicere poſſumus Pylum verè dirui, ac Neleum eius Regem, vnà cum tota ſua familia interfici, quia omnia diruuntur & corrumpuntur, ac interficiuntur omnes ſpiritus & præcipuè Sulphur noſtrum quod in hac Inſula imperat ac regnat, Præter vnam Salis naturam quæ illæſa, ac inconcuſſa manet, quæ Neſtoris nobis repræſentat effigiem, ſeu prudentiæ ſobolem, quæ rebus in aduerſis, ac ſummis vitæ periculis ac diſcriminibus ſemper conſtans, ac permanens eſſe ſolet.

Pylus inſula quid chymicè.

Neleus quid apud Chymicos.

Iuno verò quæ Neleo ferre opem conatur & triſulci telo ab Hercule vul-

Iuno quid apud Chymicos.

neratur, Aurea eſt natura incorrupta, ac cœleſtis quæ materiæ Chymicæ, ſeu terræ metallicæ ſubuenit, ac eam à corruptione, & morte vindicare tentat: at dum id ipſum tentat, ac molitur, telo triſulco vulneratur ab Hercule noſtro, ſeu Mercurio qui cùm triplici ſubſtantia conſtet, Mercuriali putà, ſulphurea ac ſalita, virtute illa triplici ſauciat ac vulnerat ipſam Auri naturam, ſeu tincturam, quæ in occulto metalli noſtri iacet, & ſic telo triſulco vulneratur Iuno, ab Hercule ſeu Mercurio noſtro dum Neleum ab ipſo mortis ſupplicio vindicare cupit.

Quid ſibi velit telo triſulco vulnerare Iunonem.

Qui ex Spagyricæ artis candidatis in ſupremo illo Philoſophorum arcano, terræ Chymicæ, variam ac diuerſam alterationem, ac mutationem contemplati ſunt, fortaſſe non mirabuntur: has abſtruſas, & occultas huius fabulę explicationes, at veras & ſynceras reputabunt, ac ex naturæ rei centro eductas: nec fortaſſe aliud præter id ipſum ſolum huius fabulæ author ſubintelligere voluit, dum hæc figmenta excogitauit: Sunt enim naturæ mira, quæ obſcuro hoc fabellæ velamento obteguntur, vt factitari ſemper apud antiquos ſolitum fuit, qui naturæ ſecreta tacere penitus, ſed filijs doctrinæ, & Hermetis alumnis pandere voluerunt: tali tamen modo, vt non omnino declarata

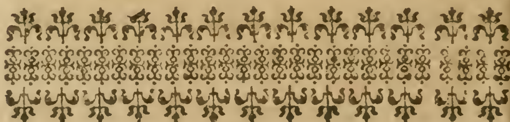
Antiqui ſecreta natura

declarata essent, ac manifesta, sed ænygmatis cortice obuoluta, vt ea detecta, ac confracta, doctis, ac dignis patefacta fierent vt obuenit in hisce omnibus Græcorum fabulis, quæ miro artis Spagyricæ tegmine, secreta naturæ, ac artis miracula pandunt, nihilominus penitus occultant ac celant, his omnibus qui artis Spagyricæ sacris initiati non sunt nec Elementorum & naturæ mysteria occulta, vnquam contemplati sunt, at potius naso adunco suspendunt. *obscure scripserunt.*

Hì certè nunquam telum Herculis trisulcum sibi comparabunt vt Iunonem nostram vulnerent, Neleúmque occidant, ac diripiant Pylum insulam hanc auriferam, quam quidem auro deprædari ac spoliari vellent. At labores & Herculis certamina quæ in hac diripienda insula subire debemus, penitus recusant, imo nescio quo glaucomate detenti, reputant artem Spagyricam vanam penitus & inanem, cui tamen insudare deberent totis vitæ diebus, vt auro tandem potirentur inexhausto, cui summopere inhiant: credant si velint tot Authorum authoritatibus, tot historijs, quibus mentiri nefas est, si colçhycum verè vellus aureum habere voluerint, insulámque nostram Pylum diruere cupiant, vt Neleum cum tota sua domo interficere possint, hoc

Sulphur naturæ est semen auri & metallorum omnium.

enim occiso, & intercempto, prodibit statim in lucem Sulphur nostrū, quod est semen auri, quo solo egent Alchymistæ, vt aurum & argentum efficere queant de eadem materia ex qua natura ipsa in visceribus terræ igne inuisibili format cuncta metalla, ac ea ad perfectionem perducit, hinc auri & argenti micat ac lucet substantia.

EVRYTHVM OCCHALIÆ Regem occidens Hercules, ipsámque Occhaliam Urbem delens & Iolem sibi denegatam vi obtinens, eámque in Euboeam abducens, quid portendat Piochymicis.

CAPVT XXIX.

Vanitatem comprimere virtutis est.

ANITATIS aureos montes excelsos ac elatos, in nobis ipsis deprimere, hoc summæ virtutis est labor, ac opus: hoc est Eurythum Occhaliæ Regem verè occidere, tantæ enim fuit præsumptionis, ac vanitatis, vt Herculis amicitiam, ac consanguinitatem nimis fastidiosè respueret, ac Iolem illi in vxorem dene-

garet, qua re indignatus Hercules, oppugnauit Occhaliam ipſam Vrbē eamque funditus deleuit, Eurythum eius Regem interfecit, & ſic Iolem vi obtinuit, & in Euboeam abduxit ibíque mirificè adamauit.

Quod & viri fortes miro virtutis labore etiam in ſe ipſis quotidie experiuntur, dum vanitatis radices omnes radicitus auerruncant ex animis ſuis, ipſúmque vanitatis fontem penitus exhauriunt, tanquam Occhaliam diruentes: Sic Eurythum occidunt, & Occhaliam delent: Iolem verò in vxorem ſibi denegatam vi obtinent, hoc eſt ſinceritatem animi, ex illo vitiorum conflictu, ac victoria, magna animi contentione, tandem obtinent, ac in Euboeam ſecum abducunt, hoc eſt, in vitæ integritatem trahunt: εὔβοιος ſi quidem vitæ integritatem ſonat. Qui enim hominum Eurythum hunc Occhaliæ Regem occidere poſſunt ac Occhaliam ipſam Vrbem delere valent, hoc eſt vanitatem humanam comprimere poſſunt ac compeſcere, toto vitæ ſuæ tempore, in ſummam vitæ integritatem, ac ſinceritatem æuum ſuum verè trahunt ac ducunt. *Quid ſibi vult Iolem in Euboeam abducere.*

Diſpari iam ſenſu, Eurythum hunc, & Occhaliam ipſam interpretari poſſumus, in Chymicis arcanis, ſpiritum mineralem nigrificantem, ac corrumpen- *Quid ſit Eurythus in Chymicis.*

tem materiam noſtram Chymicam quæ verè, apud nos, vera Occhalia dici poteſt, cum occidat omnia quæ ei incumbunt:Hercules autem aduenients & Iolem ſibi in vxorem poſcens,hoc eſt terram puram,ac virginem,quæ in intimis Occhaliæ penetralibus habitat,ſpiritus mineralis innatus ac internus ipſius terræ Chymicæ, tanquam Rex, ac imperator ipſius terræ ſeu Occhaliæ vrbis, ac Pater Ioles denegat Herculi Iolē, ſeu terram hanc puram ac virginem, quam Sulphur terræ, ac naturæ dicunt Philoſophi Spagyrici, quam repulſam ægrè ferens Hercules, bellum indicit Occhaliæ Regi,ipſúmque debellat, ac occidit, vrbémque eius delet fūditus, Iolémque ſibi denegatam vi obtinet, ac in Eubœam ſecum abducit. Quod fit dum aqua Mercurialis ſeu Mercurius Philoſophorum terræ Chymicæ incumbens eam putrefecit, ac diluit ſpiritus innatos ac internos alterando, vnde diuerſi ac varij apparent colores, donec tandem vnus appareat color albus, ex quo tandem exſurgit terra foliata, ſeu Sulphur naturæ:pulcherrima illa terra,quæ nobis Ioles imaginem repræſentat, quam Hercules in vxorem ſibi expoſtulat adiungendam, denegatur tamen ab Eurytho, eius patre, quia terra illa Chymica, nunquam ex ſe dat illam terram puram ac ſuæ puritatis florem

Terra metallica pura per Iolem indicata.

Sulphur naturæ nunquã

quem Sulphur naturæ dicimus, niſi poſt ſui corruptionem ac internecionem, & mortem: vnde verè dicimus occiſo Eurytho Occhaliæ Rege, ac dirutâ Occhaliâ vrbe, tunc temporis Herculem vi obtinere ſuam Iolem, quia verè poſt terræ Chymicæ putrefactionem Mercurius Philoſophorum extrahit ex terra illa, florem illius, cum quo indiſſolubili vinculo connectitur, ac copulatur, ad rei metallicæ perfectionem. Sic enim Iole in Eubœam abducitur, hoc eſt in cœlum ſublimatur, ac in ſupremum puritatis, ac nitoris gradum euehitur dum per aquam Mercurialem, ab amurca, & fæce Elementorum omnium vindicatur, & à corruptione ſuæ terræ ſeparatur, donec nitorem, ac ſplendorem critallinum acquirat, & Herculis ſocietati, ac matrimonio dignam habeamus Iolem hanc, ſeu terræ noſtræ florem. Ex quo exſurgunt fructus immortales, de quibus qui guſtauerit vitæ longinquos videbit terminos, & ex oculis eius depelletur albugo, qua obtenebrãtur oculi, ne videant arcana naturæ, quæ in centro illius continentur.

facile emergit ex terra metallica.

Sulphur natura quo modo extrahatur.

Fœlix térque quatérque beatus qui hos fructus habere poteſt vt ſibi ſoli egeat, nec vllius alterius vnquam ſit, cum verè ſuus eſſe poſſit, in cuius poſſeſſione vera conſiſtit fœlicitas ac vitæ tranquillitas, alienam enim viuere vi-

tam, ad alterius ambulare gradum, & ad alterius dormire somnum ac cibos sumere, non sibi viuere est, sed alterius fulcro vitam suam sustentare, quod si labescat, & vitam nostram labi necesse est, quod verè viuere miserè est.

Aulicorum vita, non est verè vita.

Rumpamus ergo vitæ nostræ nodos gordianos, vt nostri simus, nec aliorum vitam viuamus: hoc vitæ munus facillime consequemur si Herculi nostro, Eurythum Occhaliæ Regem tradimus debellandum, ac occidendum, ac Occhaliam ipsam vrbem præbeamus illi diruendam, donec sibi rapiat Iolem eámque abducat in Euboeā, ibíque indissolubili matrimonij vinculo, cum ea copuletur, vt huic exeant vitæ fructus, qui nobis, ac omnibus, qui eos degustant, vitæ tranquillitatem summam pariunt, ac nobis solis viuere faciunt, ac naturam omnem ex intimis eius Thalamis cognitam nobis patefaciunt nudámque nobis exhibent Dianam, ac Proserpinæ sacra tamdiu occlusa pandunt.

Vt beatissimus quid agendum sit.

VESTEM NESSI CENTAVRI ſanguine infectam à Deianira miſſam induens Hercules ac in rabiem verſus constructa pyra ſacrificaturus, ſe comburens, quid commonſtret Piochymicis.

CAPVT XXX.

VESTEM hanc humanitatis caducam ac labilem induti ſanguine Neſſi centauri infectam hoc eſt peccati labe ac maculâ contaminatam, exuere non poſſumus, quin Deo ſacrificaturi pyrâ conſtructâ moriamur, morte ſola itur ad aſtra: fœlicitatis æternæ palatia, ac magnificas domos ingredi non poſſumus niſi per mortis ſemitas ac vias, at prius oportet in rabiem ac furorem verti, ex veſte induta Neſſi centauri ſanguine imbuta, hoc eſt ex peccatis contractis, quæ vt expiemus in furorem ac rabiem excitari debemus, vt actum cõitionis hinc elicere valeamus, vt con-

Qua ratione, exuenda ſit veſtis Neſſi ſanguine dedelibuta.

ſtructa pyra comburamus ea omnia, quæ mortalitatis noſtræ vitia ſapiunt ac redolent. Humanitas ipſa ſeu naturæ noſtræ imbecillitas, quæ nobis Deianiram repræſentat, nobis hanc veſtem cōtaminatam tranſmittit zelolypiâ laborans ſummâ, ſciens nos capi ac affici amore Ioles, ſeu animæ noſtræ, quam puram ac ſynceram poſſidere volumus. Ipſa verò Deianira, ſeu naturæ humanæ imbecillitas, vt redeamus ad amorem ſui ipſius & cultum, veſtem voluptatis, ac delitiarum, vitiorum omnium criminibus infectam ad nos tranſmittit, quam nos Deo ſacrificaturi induimus, & in ipſa vitia irruimus, ac tanto impetu ferimur vt in rabiem verſi, conſtructa pyra, & veſtem ipſam & quicquid mortalitatis vitij ſapit, ac olet cōburamus vt ſic mundo corde placeamus creatori Deo, & ſic cœlum vnà cum ipſo conſcendamus: Id certe operari debemus ſi Herculem noſtrum imitari debeamus, ac viri fortes, ac ſapientes haberi mereamur. Sapientia enim vera, virtus, ac fortitudo animi, in hiſce vitæ prælijs deuincendis conſiſtit, non coronabitur, qui legitime ac acerrime non pugnauerit ac vicerit. Et in pugna ipſa ac prælio quamuis moriamur, nihilominus vincimus, ac brabium victoriæ obtinemus, æternæ vitæ corollâ inſignitum, ac perornatum, vt cernere licet in vltimo hoc Herculeo labore,

Humanitas eſt Deianira.

Sapientia ac prudentia vbi conſiſtat

in quo cœlo donatur Hercules exantlatis tot ac tantis vitæ laboribus. In Chymicis Arcanis peragendis hanc vestem à Deianira missam sanguine Nessi centauri delibutam diruere ac comburere debet Hercules in rabiem versus ac furorem, vt pote perfectionis culmen summum adipiscatur materia nostra.

Deianira siquidem est natura Metallica, quæ cũ amore Herculis, seu Mercurij Philosophorum pereat, dum ad perfectionem albedinis deuectus est, nec hic commoretur amore Ioles percitus & affectus, cõtinuato ignis calore vestem sanguine centauri delibutam induit Mercurius, quam mittit illi Deianira, seu natura metallica: hac veste indutus Mercurius, in rabiem vertitur, ac in furorem concitatur, ac constructa pyra, se ipsum comburit tali ac tanta combustione, vt omnino moriatur, seu perfecte figatur.

Deianira est natura metallica.

Quod ita fieri intelligent Chymicæ artis Alumni, vt ænygmatis limites omnes prætergrediamur, si postquam natura Chymica, colores omnes prætergressa fuerit, & ad albedinem vltimã peruenerit, eam ipsam iterum aqua Mercuriali inebriauerint ac potauerint, & aucto ignis gradu, eam calefecerint, ita vt sanguine centauri Nessi induatur, ac in ita in rabiem, ac furorem

Natura Chymica qua ratione vertatur in rabiẽ.

conuertatur, donec rubicundiſſimum acquirat colorem, ac vltimum perfectionis gradum in quo quieſcit, quod eſt beari, ac in cœlum euehi, non ſecus ac Hercules, qui exantlatis huiuſce vitæ laboribus, vita functus, in numerum deorum tranſlatus eſt, quod contingit viris fortibus omnibus, qui recto vitæ tramite peracto, innumeris exantlatis vitæ laboribus præclaris, ac pijs, cœlo tandem beantur, ac vltimam & ſupremam vitæ æternæ fœlicitatem conſequuntur.

Fœlicitas ſemper cum labore acquiritur.

Quod ex vili materiæ noſtræ Spagyricæ ſubſtantia colligere facile eſt, quæ dum præparatur, tot & tantos patitur labores ac varias ſui mutationes, antequam vltimum illum ac ſupremum perfectionis gradum conſequatur, vt verè dicere valeamus, eam ipſam materiam Spagyricam Herculeos exantlare labores, ac monſtra deformitatis ſuæ ſubſtantiæ deuincere ac ſuperare, donec tantem vltimo ſanguine Centauri delibutam induat veſtem, ac penitus excandeſcat, ac in rabiem vertatur tantam, vt conſtructa pyra ſe ipſam comburat, ac verè moriatur, hoc eſt perfectè figatur, & in ipſa fixione vltimum puritatis gradum adipiſcatur.

Natura Chymicorũ Herculem imitatur.

Adeo vt cum ratione aſſerere valeamus materiam Spagyricam Herculem verè imitari, & quicquid ſub ænigmate,

huiuſce hiſtoriæ vel fabellæ contineri, id ipſum redolere meram Alchymiam, & Arcana huiuſce ſecretiſſimæ ſcientiæ nec quicquam aliud intellexiſſe huiuſce fabellæ inuentores: tanti enim pretij fecerunt Alchymiam antiqui omnes vt ne quicquam vnquam ſcripſerint abſque vmbra, ac cortice ænigmatis, ne indignis ars hæc patefieret, quod ſatis claret libris omnibus hac de re in lucem editis. Quocirca valeant iam omnes artis noſtræ candidati, & hæc illis ſufficiunt de Herculis laboribus.

CONCLVSIO TOTIVS OPERIS.

Qui vanam exiſtimant alchymiam vani & vacui verè ſunt

LECTORVM aliquis forſan reperiri poterit, qui vanos hoſce labores exiſtimauerit, vanam eorum explicationem ac denique vanam omnem Alchymiam. At nihilominus ergo ipſe parcam illi tantum iniuriæ, cum neſciat quid faciat, nec quid cogitet, in tenebris enim & abyſſo ignorantiæ demerſus, ac eius luto obcæcatus, nequit eligere quod pulchrum eſt, bonum ac verum: difficillimum eſt qui

Ingarus pulchrũ ac bonũ eligere non poteſt.

bile tumet, ac ictero laborat, de coloribus ferre iudicium cum omnia illi appareant bilioſo infecta colore, oculus ægrotat & ſuo quo imbuitur colore deluditur.

Mens myſochymicorum non diſpari ratione ſuo afficitur morbo quo deluditur, circa iudicium rerum Chymicarum quæ etſi obuiæ ſint, ac manifeſtæ, nihilominus obſcuræ, rancidæ, & vnguibus ſuis dignæ videntur, ac theatro ſcientiarum & artium eliminandæ, ea ſola ratione, quod obſcuriùs interpretentur, quam poſtulet voluntas ac deſiderium eorum, qui offas præmanſas expoſtulant, & arcana artis penitus explicata expetunt, & adhuc forſan acida, & palato non arridentia inuenirent.

Expectent quæſo in cœlum hiantes donec Æther aurum pluat, tunc enim temporis id continget, & à me explicatam habebunt artem Chymicam, vt in votis habent: rerum minuit maieſtatem qui reuelat myſtica, nec manent ſecreta, quorum turba fit conſcia. Lapides pretioſi, Adamantes & carbunculi, & artium omnium mira, omnium oculis non obijciuntur nec propatula fiunt, ſed ſcrinijs & cyſtulis perquam optimè obſeratis reconduntur, & ſolis his, qui hæc iuſto pretio mercari cupiunt manifeſtantur, irridentes autem

Arcana non ſunt diuulganda.

procul eliminantur, imo & baculis sæpe sæpius procul ab ipsis rerum pretiosarum arcis detruduntur.

Arcana Chimica verè sunt arcana quod obscure doceantur

Arcana Chymica lapidibus ipsis pretiosis, insignioris sunt pretij, & ideo meliori iure merentur recōdi, & fideliter obseruari, ne obuia fiant omnibus: tunc enim non essent arcana, sed triuiaia & vulgaria quædam opera, quæ tandem vilescerent ac quibus satiatum profanum vulgus nausearet: occurrendum est tali nauseabundo ventriculo, nec cibi ad satietatem sunt illi propinandi, conseruādus est illius appetitus, vt delicatiùs degustet ac prælibet ea omnia, quæ acri ac mordaci succo debuta, & sale Chymico condita offerimus, & idcirco prudentibus ac sapientibus satis obuia atque penitus clara, & admodum grata quibus solis placere studeo, alijs autem placere displicere est.

Stultis placere displicere est.

Plaudant ergo Mineruæ alumni, & Panchymicum expectent meum, quo opero me illis omni ex parte satisfactuum, tanquam medullam veram totius naturæ in eo reseraturum, vbi verè vitalis Philosophiæ florem, vndiquáque micantem eluceícet, & morborum omnium curationem tutam ac certam & nullatenus fucatam pandet. Hic pro Colophone libet historiam cuiusdam puellæ enarrare quæ mihi inuisenda data est, vt à cancrosis phage-

In panchymico tota erit natura explicata, & morbi humani omnes explicati & curati.

denicis capitis vlceribus turpiſſimè defœdatam vindicarem. Menſe Ianuario anni 1630. Apud locum Dauignonet quidam cauſidicus,qui cum ſibi ex miſerorum lachrymis venalis linguæ malleo, numiſmata cudere non poſſet,medicũ me turpiter delusũ,morbo & morte puellæ cuiuſdam ſuæ,ab argento me emungere voluerit.Per ſororem quandam ſuam puellam illam facie obuelata tradidit inuiſendam ne mihi innoteſceret, rogatúmque eſt, ne Pharmacopœo & Chyrurgo innoteſceret morbus & puella vt medicamenta dare vellem, meis proprijs manibus fabricata, hiſce precibus obtemperans dedi illis vnguentum decantatum ac celebre, pro tinca capitis curanda apud Ambrobroſium Parè,Guidonem,& Gordonẽ, celeberrimos in Chyrurgia authores. Tribus tum demum,aut quatuor elapſis menſibus ab vnguento præſcripto & dato,poſtquam morbus ſummopere inualuerit,& caput fere totum occupauerit non ſolum pericranio exeſo,ſed & cranio ipſo corroſo,nam tinea illa phagedemica & cancroſa valde erat,de genere elephanticorum vlcerum : nullo alio adhibito conſilio, an totum caput perungendum eſſet tali vnguento, perunctum eſt, quid perunctum imò infarctum,& duorum fere digitorum craſſitudine incruſtatum,ſuturæ omnes

& commissuræ, eo vnguento coopertæ, & non solùm commissuræ, at etiam (piget me ac dolet vesaniæ tantum enarrare) aures omnes oppletæ ac delibutæ, ita vt magno cum cruciatu nulla Patris sui, iam facti de nouo Chyrurgi commota pietate intra viginti quatuor horas mortua fuerit: quod non contigisset, si sola aqua tepida caput lauasset. Mortua igitur puella conquestus est Rabula hic forensis apud supremam Tolosatum Curiam de vnguento illo, à me præscripto & dato, imperitique medici pœnas me subire edicto publico volebat, nihilominus ipsemet causam meam patrocinatus, edicto pûblico calumniâ hæc omnis diluta est, & ideo rabulam hunc stultitia & fatuitate summa correptum per totum iam terrarum vrbem diuagari volumus, vt discant eiusdem farinæ homines, nunquam se Chyrurgorum aut Pharmacopœorum officijs, & mulieribus fungi debere, ne deprauatus medicamentorum vsus in ipsos retorqueatur.

FINIS.

Gloria & Laus sit tibi Iesu.

TOLOSÆ,
Ex Typographia PETRI
D'ESTEY, ſub ſigno
Præli Aurei, juxta
Collegium
Fuxenſe.